

АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКА ШКОЛА ПРАВ ЛЮДИНИ

ГІД З ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

НАУКОВО-ДОПОМІЖНИЙ БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Донецьк-Київ
2003

ББК 91.9:74
УДК 016:37
Ф 79

Рекомендовано до друку Радою при директорів Державної науково-педагогічної бібліотеки України 27 листопада 2002 р. Протокол №9.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик “Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України” присвячений питанням громадянськості, громадянського виховання підростаючого покоління, його самоактивності та самовдосконаленню. Він систематизує наукові пошуки та дослідження провідних вчених Академії педагогічних наук України, педагогів ВНЗ, вчителів-практиків. У наукових дослідженнях показані прогресивні технології виховання громадянина.

Покажчик розрахований на наукових працівників, викладачів вузів, аспірантів, вчителів та вихователів, студентів, які готують наукові роботи, працівників освітянських бібліотек.

Науковий консультант
Чорна Катерина Іванівна, кандидат педагогічних наук

Рецензент
Боришевський Мирослав Йосипович, доктор психологічних наук

Наукові редактори
Рагозін Микола Петрович, кандидат філософських наук
зав. каф. культурології та політичних наук ДонНТУ
Рогова Павла Іванівна, директор ДНПБ України

Редактор
Камінська Катерина Володимирівна

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА

ВІД УКЛАДАЧІВ

I РОЗДІЛ

Основні концептуальні засади формування активної життєвої позиції молодого покоління в громадянському суспільстві України

II РОЗДІЛ

Громадянське виховання особистості

III РОЗДІЛ

Громадянська освіта в навчально-виховному процесі

IV РОЗДІЛ

Особистісно орієнтований підхід у вихованні молодого громадянина України

V РОЗДІЛ

Гуманізація взаємин педагогів з учнями – пріоритетна умова виховання громадянина правової демократичної України

VI РОЗДІЛ

Патріотичне виховання молодого громадянина України

VII РОЗДІЛ

Формування національної самосвідомості, культури міжетнічних стосунків та планетарної свідомості

VIII РОЗДІЛ

Виховання політичної та правової культури

IX РОЗДІЛ

Формування гуманістичної моральності та культури поведінки особистості

X РОЗДІЛ

Формування екологічної свідомості

XI РОЗДІЛ

Розвиток потреби трудової активності, ініціативи, підприємництва, готовності до соціальної творчості

XII РОЗДІЛ

Самопізнання, самовиховання, самореалізація сутнісних сил особистості

ДОДАТОК. ІНТЕРНЕТ-ресурси з проблем громадянської освіти та виховання

Іменний покажчик

До читачів

Ідея створення науково-допоміжного покажчика літератури з громадянської освіти була висловлена під час роботи всеукраїнської науково-практичної конференції "Вчителі України - за громадянську освіту", яку Донецька школа прав людини проводила спільно з Міністерством освіти і науки України 16-18 жовтня 2000 року у Донецьку. Дуже приємно відзначити, що співробітники Державної науково-педагогічної бібліотеки України втілили цю ідею у життя, підготувавши покажчик, який буде корисним педагогічній громадськості.

Донецька школа прав людини провела протягом п'яти років (1998-2003) регіональний експеримент з введення у шкільне навчання громадянської освіти, дві всеукраїнські літні школи "Громадянська освіта - для демократії", підготувала і видала навчальні посібники з громадянської освіти, програму курсу громадянської освіти для 1-11 класів, довідкову літературу для вчителя громадянознавства. Наш досвід розвитку громадянської освіти дозволяє зробити певні висновки.

По-перше, рівень підготовки наших вчителів цілком достатній для того, щоб розгорнути викладання курсу громадянознавства у школах.

По-друге, курс громадянознавства тепер має необхідне навчально-методичне забезпечення.

По-третє, досвід викладання курсу громадянознавства у школах Донеччини довів, що цей курс має позитивний виховний і освітній ефект. Він підвищує громадську ініціативу і відповідальність учнів, надає їм необхідні знання про їх громадянські права і обов'язки, прищеплює їм повагу до цінностей і інститутів сучасної демократії, допомагає стати свідомими і активними учасниками розбудови демократичної України.

Курс громадянознавства повинен органічно поєднувати виховну роботу з навчальним процесом, роботу в класі - з позакласною і позашкільною роботою. Цей курс може викладатися за рахунок шкільного компонента навчальної програми, а громадянське виховання органічно поєднується з виховною роботою в школі. Громадянська освіта потребує використання сучасних активних методик викладання, розвитку шкільного самоврядування, створення в школі атмосфери взаємної поваги, довіри і співробітництва між вчителями, учнями та їх батьками.

Як свідчить література, зібрана у даному покажчику, всі необхідні складові для початку розгортання викладання громадянознавства в школі є. Подальший науковий і педагогічний пошук допоможуть вдосконалити і збагатити зміст, форми і засоби громадянської освіти.

Ми віримо, що курс громадянської освіти стане невід'ємною складовою освітньої і виховної роботи в школі, що він буде сприяти формуванню нових поколінь громадян демократичної України.

Рагозін Микола Петрович,
кандидат філософських наук,
координатор програм Донецької школи прав людини,
завідувач кафедрою культурології та політичних наук
Донецького національного технічного університету.

Передмова

Серед пріоритетних завдань молодій Українській державі чи не найголовнішими є збереження незалежності, утвердження демократії, захист прав та соціальних інтересів свого народу та виховання високо моральної, духовно багаті особистості, громадянина-патріота. Причому без реалізації останнього втрачають сенс попередні. Адже майбутнє України належить саме молоді. Якою буде молодь, які цінності становитимуть ядро її свідомості, якою буде її життєва позиція, таким курсом і піде наша країна.

Без пробудження таких моральних феноменів, як совість, патріотизм, обов'язок, почуття власної гідності, чесність, працелюбність навряд чи можна розраховувати на поліпшення ситуації в суспільстві. Тому в сьгоднішніх умовах державотворчого процесу в Україні йде активний різнобічний пошук нової моральної парадигми в філософії, психолого-педагогічній науці, державних структурах, школі, сім'ї. Основна мета цих новацій – виховати людину гуманну, творчу, відповідальну, з активною життєвою позицією, яка б могла реалізувати себе, утвердити правову, демократичну, соціальну державу та розвинути громадянське суспільство.

В останні 11 років в Україні здійснювалась принципова реформа освіти, удосконалювалися всі ділянки роботи навчально-виховних закладів. Особливо багато наукових досліджень розроблялось згідно з основним завданням Національної програми “Діти України” – вихованням духовної особистості, громадянина, здатного до повноцінної життєдіяльності в усіх сферах виробництва, науки, освіти і культури, – та Указом Президента України “Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян” від 27 квітня 1999 року, Національною програмою патріотичного виховання громадян, розвитку духовності, Національною доктриною розвитку освіти України в XXI ст.

У цих матеріалах показані особливості громадянського виховання підростаючого покоління в умовах розвитку української державності. Розроблені концептуальні засади, ефективні підходи та принципи, а також зміст виховання активної життєвої позиції громадянина. Пріоритетними напрямками є виховання патріотизму, національної самосвідомості, планетарної свідомості, правосвідомості, політичної культури, культури міжетнічних стосунків, бережливого ставлення до природи, виховання моральності особистості, культури її поведінки, мотивації до праці.

Мета даного науково-допоміжного покажчика – довести до відома користувачів освітянської галузі, від науковців до вчителів, вихователів, студентів педагогічних вузів всіх рівнів акредитації, інформацію про документи, які висвітлюють процес формування активної життєвої позиції, ознайомити їх з численними науковими дослідженнями, в яких представлені прогресивні технології виховання молодого громадянина України.

Чорна Катерина Іванівна,
*кандидат педагогічних наук, зав. лабораторією
морального і етичного виховання
Інституту проблем виховання АПН України*

Від укладачів

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик “Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України” присвячений питанням громадянськості, громадянського виховання підрастаючого покоління, його самоактивності та самовдосконалення.

Особливого значення в умовах розбудови демократичної України набуває не лише політична активність її громадян, а й усвідомлення ними власної ролі та значення у житті суспільства й відповідальності за свої дії відповідно до власних переконань та цінностей. Виховання ж молодого громадянина – складний багатоаспектний процес, який вимагає комплексу виховних та освітніх заходів.

На шляху до створення даного науково-допоміжного покажчика Державна науково-педагогічна бібліотека України (ДНПБ України) підготувала й надрукувала у педагогічній пресі ряд рекомендаційних списків літератури: “Громадянське виховання та освіта – нагальна потреба України (Уклад. В.О. Павленчик, 2002); “Громадянська освіта – погляд у XXI століття” (Уклад. О.В. Углова, 2000); “Культура миру та права дитини” (Уклад.: А.В. Штомпель, Г.К. Черняєва, 2001) та ін.

Покажчик “Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України” систематизує наукові пошуки та дослідження провідних вчених Академії педагогічних наук України, педагогів ВНЗ, вчителів-практиків.

Упорядниками покажчика є наукові співробітники бібліотеки: Л.І. Ніколюк (розділи I-IV), Н.Ю. Дуральська (розділ V), Л.О. Пономаренко (розділи VI, IX-XI), Г.К. Черняєва (розділи VII, VIII), В.В. Березкіна (розділ XII).

Документи покажчика (1597 позицій) систематизовано за 12 розділами.

У I розділі “Основні концептуальні засади формування активної життєвої позиції молодого покоління в громадянському суспільстві України” вміщено низку концептуальних і нормативних документів держави з проблем виховання.

Наступні розділи висвітлюють основні напрями виховання молоді:

- Розділ II. Громадянське виховання особистості;
- Розділ VI. Патріотичне виховання молодого громадянина України;
- Розділ VII. Формування національної самосвідомості, культури міжетнічних стосунків та планетарної свідомості;
- Розділ VIII. Виховання політичної та правової культури;
- Розділ IX. Формування гуманістичної моральності та культури поведінки особистості;
- Розділ X. Формування екологічної свідомості;
- Розділ XI. Розвиток потреби трудової активності, ініціативи, підприємництва, готовності до соціальної творчості.

Розділ III “Громадянська освіта в навчально-виховному процесі” відображає матеріали з питань впровадження системи демократичної громадянської освіти в Україні та експериментальні підручники, які нині проходять апробацію в її навчальних закладах.

Важливого значення для осучаснення виховного процесу набуває проблема його технологічності. Ці матеріали згруповано у розділах: IV. Особистісно орієнтований підхід у вихованні молодого громадянина України; V. Гуманізація взаємин педагогів з учнями – пріоритетна умова виховання громадянина правової демократичної України; XII. Самопізнання, самовиховання, самореалізація сутнісних сил особистості.

Бібліографічний опис та скорочення слів у ньому здійснено за чинними в Україні державними стандартами.

Допоміжний апарат бібліографічного покажчика складають іменний покажчик (включає прізвища авторів, співавторів, укладачів та упорядників) і зміст. Іменний покажчик полегшить пошук необхідної інформації, зокрема виявлення творів одного автора, поданих у різних розділах.

За допомогою телекомунікаційної мережі Інтернет поширюються знання про демократію, громадянські права та відповідальність, налагоджуються контакти між освітянами та неурядовими організаціями всього світу, що діють у галузі громадянської освіти та виховання. Додатком до пропонованого видання є “Інтернет-ресурси з проблем громадянської освіти та виховання”.

Документи укладачами покажчика відібрано незалежно від їх тиражу: це книги, дисертації, статті з наукових збірників, матеріали наукових конференцій, публікації з періодичних видань України упродовж 1996-2002 рр. У межах розділів документи розміщено за алфавітом авторів і назв. Джерела відбору – фонди ДНПБ України та інших державних бібліотек, національні бібліографічні покажчики. Велику допомогу укладачам надав Проект “Освіта для демократії в Україні” (Трансатлантична програма підтримки громадянського суспільства) та Центр громадянської освіти ЦППО АПН України, які дали можливість скористатися своїми фондами документів. Тематичні рамки визначено темами, відображеними у назвах розділів.

Науково-допоміжний покажчик має на меті сприяти науковим дослідженням та практичному втіленню принципів громадянського виховання молодого покоління. Він розрахований на наукових працівників, викладачів вузів, аспірантів, вчителів та вихователів, студентів, які готують наукові роботи, працівників освітянських бібліотек.

Коли покажчик було підготовлено до друку, до обмінно-резервного фонду ДНПБ України надійшов методичний посібник “Громадянська освіта, 9-11 кл.: Книга для вчителя” (Львів, 2002), виданий у межах Проекту “Освіта для демократії в Україні”. Освітянські бібліотеки можуть отримати це видання безкоштовно, звернувшись за адресою:

04060 м. Київ-60,
вул. М.Берлінського, 9
Державна науково-педагогічна бібліотека України
Дирекція

І РОЗДІЛ
Основні концептуальні засади формування активної життєвої
позиції
молодого покоління в громадянському суспільстві України

1. Декларація прав дитини: Проголош. Ген. Асамблеєю ООН, 20 листоп. 1959 р. //Відродження. – 1999. – №1. – С.18; Почат. освіта. – №21/22. – С.4.
2. Декларація принципів толерантності: Схвалена Ген. конф. ЮНЕСКО на двадцять восьмій сес. в Парижі, 16 листоп. 1995 р. //Шлях освіти. – 1999. – №2. – С.2–4; Завуч. – 2000. – №28. – С.8 вкладкиша.
3. Державна національна програма “Освіта: Україна ХХІ століття”. – К.: Райдуга, 1994. – 62 с.
4. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: Зб. док.: У 2 ч. – К.: Столиця, 1998.
Ч.1. – 248 с.
Ч.2. – 292 с.
5. Загальна декларація прав людини: Проголош. Ген. Асамблеєю ООН, 10 груд. 1948 р. //Відродження. – 1999. – №1. – С.16–17.
6. Закон України “Про освіту”: 3 внес. змінами і допов. від 23 берез. 1996 р. //Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – №21. – С.253–278; Всесвіт. л-ра в серед. навч. закл. України. – №6. – С.3–12.
7. Збірник міжнародних правових документів, законодавчих актів, нормативних документів України з питань соціально-правового захисту дітей. – К.: Столиця, 1998. – 513 с.
8. Інтегративна концепція особистості /Авт. С.Подмазін //Завуч. – 2002. – №5. – С.3–4 вкладкиша.
9. Конвенція про права дитини: Схвалена Ген. Асамблеєю ООН, 20 листоп. 1989 р., і ратифікована Верхов. Радою України, 27 лют. 1991 р. //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1995. – №9. – С.3–25.
10. Конституція України: Прийнята на п’ятій сес. Верхов. Ради України, 28 черв. 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 79 с.
11. Концептуальні засади української національної школи–родини /Авт.: П.Кононенко, Т.Усатенко //Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні: Пед. концеп. – К., 1997. – С.123–133.
12. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти: Рішення Колегії М-ва освіти України від 28 лют. 1996 р. №2/4-8 //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1996. – №13. – С.2–15.
13. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності: Проект /Наук. творч. колектив: О.В.Сухомлинська (наук. кер.) та ін. //Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2000. – №22. – С.7–21; Шлях освіти. – №3. – С.7–13; Пед. газ. – №6. – С.4–6.
14. Концепція громадянської освіти в Україні: Проект /Кол. авт.: І.В.Жадан, Т.В.Клишченко, Л.М.Мицик та ін. //Історія в шк. України. – 2001. – №1. – С.10–18; Директор шк. – № 20. – С.7–10; Пед. газ. – №11. – С.4–6.
15. Концепція громадянської освіти в школах України: Проект /Кол. авт.: С.Г.Рябов, І.В.Жадан, Т.В.Клишченко та ін. //Шлях освіти. – 2001. – №1. – С.26–31.
16. Концепція демократизації українського виховання /Авт. О.Вишневський //Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні: Пед. концеп. – К., 1997. – С.78–122.

17. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) //Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – №2. – С.2–22; Почат. шк. – №2. – С.3–5; №3. – С.1–6.
18. Концепція національного виховання /Кол. авт.: Ю.Д.Руденко, О.Т.Губко, Г.В.Біленька та ін. //Освіта. – 1996. – №41. – С.2–7.
19. Концепція національного виховання: Схвалена Всеукр. пед. радою працівників освіти, 30 черв. 1994 р. //Рід. шк. – 1995. – №6. – С.18–25.
20. Концепція національної системи освіти /Авт. П.Кононенко //Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні: Пед. концеп. – К., 1997. – С.23–41.
21. Концепція неперервної екологічної освіти та виховання в Україні: Проект //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1995. – №14. – С.2–17.
22. Концепція позашкільної освіти та виховання //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1997. – №7. – С.22–32; Освіта. – №16/17. – С.3–4; Освіта на Луганщині. – №3. – С.86–92.
23. Концепція превентивного виховання дітей і молоді: Затв. Президією АПН України, 25 лют. 1998 р. №1-7/3-21 //Учитель. – 2000. – №1/3. – С.6–11.
24. Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні: Зб. наук. пр. /Міжнар. ун-т “РЕГІ” ім. С.Дем’янчука. – Рівне: Принт Хауз, 2001. – Вип.2. – 464 с.
25. Концепція сучасного українського виховання /Львів. облас. орг. Всеукр. пед. т-ва ім. Г.Ващенко //Освіта. – 1996. – №50. – С.4–5.
26. Концепція та проект курсу громадянської освіти (5–9 класи) /Авт. С.М.Пеняєв. – О., 2001. – 12 с.
27. Концепція формування національної свідомості і самосвідомості особистості: Проект /Авт. Ю.Руденко //Освіта. – 1998. – №67. – С.3.
28. Концепція формування світогляду громадянина України: Проект /Авт. Ю.Руденко //Освіта. – 1996. – №63/64. – С.8–9.
29. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах /Авт. Л.Масол //Шкіл. світ. – 2002. – №9. – Вкладиш.
30. Методичні рекомендації щодо організації виховної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах у 2001/02 навчальному році: Рек. М-ва освіти і науки України від 3.07.2001 №1/9-247 //Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – №22. – С.15–25.
31. Молодь і закон: Зб. нормат. актів і док. з пробл. виховання студент. молоді /За заг. ред. Н.І.Косаревої. – К.: ІЗМН, 1997. – 352 с.
32. Національна доктрина розвитку освіти: Затв. Указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. №347 //Освіта. – 2002. – №26. – С.2–4.
33. Національна програма патріотичного виховання населення, формування здорового способу життя, розвитку духовності та зміцнення моральних засад суспільства: Затв. постановою Каб. Міністрів України від 15.09.1999 //Офіц. вісн. України. – 1999. – №37. – Ст.1869.
34. Обов’язки та відповідальність неповнолітніх //Збірник міжнародних правових документів, законодавчих і нормативних документів України з питань соціально-правового захисту дітей. – К., 1998. – С.458–513.
35. Плекаємо всесвіт особистості: [Концеп. виховання учнів Херсон. облас. ліцею] /Авт. О.А.Рудомьоткіна //Шкіл. світ. – 2001. – №18. – С.2–3.
36. Положення про Всеукраїнський конкурс творчих учнівських робіт “Творення держави – справа кожного з нас” (10–11 кл.) //Освіта України. – 1999. – №40. – С.9.

37. Положення про Всеукраїнський конкурс “Я – громадянин України. Україна – мій рідний дім”: Дод. до листа М-ва освіти і науки України від 16.02.2001 р. №2/2-4-200 //Освіта. – 2001. – №28/29. – С.12; Шкіл. світ. – №23. – С.3.
38. Положення про огляд-конкурс на кращу організацію правової освіти та виховання у навчально-виховних закладах //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1996. – №7. – С.27–29.
39. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1995. – №16. – С.2–7.
40. Права дитини: До II Всеукр. з’їзду працівників освіти /Упоряд.: В.П.Романенко, В.І.Гутащинський, Д.Л.Коник. – К., 2001. – 40 с.
41. Про громадянство України: Закон України від 13 трав. 1999 р. №651 //Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – №28. – С.547–562.
42. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. №561–XIV //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1999. – №15. – С.6–31; Почат. шк. – №8. – С.1–11; Світло. – №3. – С.3–12.
43. Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян: Указ Президента України, 27 квіт. 1999 р. //Уряд. кур’єр. – 1999. – 6 трав. – С.1–3 вкладаша.
44. Про Національну програму “Діти України”: Указ від 18 січ. 1996 р. №63/96; Основні заходи щодо забезпечення виконання Програми; Національна програма “Діти України” //Зб. Указів Президента України. – 1996. – Вип.1. – С.58–96.
45. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квіт. 2001 р. №2402–III //Голос України. – 2001. – 6 черв. – С.10–12.
46. Про першочергові заходи впровадження основних положень Концепції позашкільної освіти та виховання: Наказ М-ва освіти України від 19.03.97 р. №75 //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1997. – №10. – С.5–9.
47. Про план впровадження громадянської освіти у Полтавській області на 2001–2005 рр.: Наказ Полтав. облас. держ. адмін. упр. освіти і науки від 08.06.2001 р. №285 //Постметодика. – 2001. – №2. – С.5, 12–14.
48. Про позашкільну освіту: Закон України від 22 черв. 2000 р. №1841–III //Голос України. – 2000. – 1 серп. – С.4–6.
49. Про реалізацію Конвенції ООН про права дитини, Всесвітньої Декларації про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей, Національної програми “Діти України” та підготовку щорічної державної доповіді про становище дітей в Україні: Постанова Каб. Міністрів України від 20 лип. 1996 р. №767 //Зібр. постанов Уряду України. – 1996. – №14. – С.58–63.
50. Про стан та проблеми національно-громадянського виховання у вищих навчальних закладах України: Рішення Колегії М-ва освіти України від 28.10.98 р. №14/6-8 //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1999. – №1. – С.17–20.
51. Програма “Культура життєвого самовизначення”: [”Я і світ” (1–3 кл.)] /Кол. авт.: М.І.Босенко, Т.Б.Бобошко, С.Д.Комарова; Наук. консультант І.Д.Зверєва //Почат. шк. – 1996. – №1. – С.40–44.
52. Регіональна програма патріотичного виховання учнівської молоді, розвитку духовності, утвердження принципів загальнолюдської моралі та формування здорового способу життя /Волин. облас. держ. адмін. Упр. освітою. – Луцьк, 2000. – 39 с.
53. Сім’я і родинне виховання: Концепція /Кол. авт.: В.Постовий, П.Щербань, Т.Алексєнко та ін. //Рід. шк. – 1996. – №11/12. – С.15–20.
54. Формування особистості в умовах розвитку української державності: Постанова Заг. зборів АПН України //Пед. газ. – 2000. – №1. – С.4.

* * *

55. Бакка Т.В. Концептуальные принципы гражданского образования и пути их реализации //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г. Евпатория, 2001 г., 26–28 сент. – Симф., 2001. – С.8–11.
56. Бех І.Д. Концептуальні засади формування у школяра особистісних цінностей //Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали наук.-практ. конф. – К., 1999. – С.4–8.
57. Гапон Ю. Виховання потребує концептуальних змін //Директор шк. – 2002. – №14. – С.14–15; №15. – С.10–12.
58. Голибард Є. Кому і які потрібні концепції: [До концеп. патріот. виховання] //Освіта. – 2001. – №52/53. – С.14.
59. Концепції громадянської освіти в Україні: Матеріали “круглого столу”, 20 листоп. 2000 р. //Постметодика. – 2001. – №2. – С.41–54.
60. Оржеховська В.М. Про концепцію превентивного виховання дітей і молоді //Учитель. – 2000. – №1/3. – С.12–13.
61. Пеняєв С. Обговорюємо Концепцію громадянського виховання особистості //Пед. газ. – 2000. – №9. – С.8.
62. Пустовіт Н.А. та ін. До концепції неперервної екологічної освіти та виховання в Україні /Н.А.Пустовіт, Г.О.Білявський, В.М.Бровдій //Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К., 1996. – Вип.4. – С.5–12.
63. Сапожников В.С. Анализ современных концепций экологического образования и воспитания //Вісн. Дніпропетр. ун-ту. – Д., 1998. – Вип.3. – С.110–113. – (Педагогіка і психологія).
64. Суховершко Г.В. Особистість і громадянин: Тези до обговорення “Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності” //Пед. вісн. – 2000. – №4. – С.14–15.

II РОЗДІЛ

Громадянське виховання особистості

65. Авер'янова Н. Українознавчі основи виховання особистості //Рід. шк. – 2000. – №10. – С.15–16.
66. Алексеева М.І. Потребово-мотиваційний аспект виховання громадянськості //Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Матеріали Другої всеукр. наук. конф., 13–14 листоп. 1997 р. – К., 1997. – С.107–109.
67. Алимova Л.У. Методология национального и общечеловеческого в гражданском воспитании молодежи //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г.Евпатория, 2001 г., 26–28 сент.). – Симф., 2001. – С.58–62.
68. Андрієвська В.В. Виховання толерантності у дітей як шлях до гуманізації суспільства //Педагогіка толерантності. – 1997. – №1/2. – С. 112–113.
69. Антонюк Р. Національне та громадянське виховання учнів та студентів як аспект полікультурного виховання //Мандрівець. – 2001. – №3/4. – С.65–68.
70. Архипенко Л.М. З досвіду спільної діяльності освітніх закладів, сім'ї, громадськості з виховання громадянина України //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр.: У 2 кн. – К., 1999. – Кн.1. – С.83–91.
71. Бачинська Є. Формування громадянської позиції школярів шляхом залучення їх до співуправління виховною системою школи //Світло. – 2002. – №1. – С.12–16.
72. Березовський Ю. Політпсихологія у становленні громадянина України: Нотатки з Всеукр. наук. конф. //Пед.газ. – 1995. – №7/8. – С.3.
73. Бех І.Д. Виховання підростаючої особистості на засадах нової методології //Педагогіка і психологія. – 1999. – №3. – С.5–14.
74. Бех І.Д. Сучасна парадигма виховання в умовах позашкільного закладу //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.17–19.
75. Бех І.Д. Формувати у дитини почуття цінності іншої людини //Педагогіка толерантності. – 2001. – №2. – С.16–23.
76. Бондаренко І., Давидов П. Ціннісні орієнтири у формуванні державотворчих устремлінь молоді //Шлях освіти. – 1996. – №2. – С.15–18.
77. Боришевський М. Виховання громадянської свідомості особистості //Пед.газ. – 2001. – №5. – С.5.
78. Боришевський М.Й. Духовні цінності в становленні особистості – громадянина //Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С.144–150.
79. Боришевський М.Й. Еталонна модель особистості громадянина //Пед.вісн. – 2001. – №3. – С.13–15.
80. Боришевський М. Формули громадянина – творця: соціально-психологічний портрет особистості – громадянина //Світло. – 1998. – №3. – С.8–9.
81. Боришевський М.Й., Васютинський В.О. Про одну особливість формування громадянської свідомості та самосвідомості в юнацькому віці //Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Матеріали Другої всеукр. наук. конф., 13–14 листоп. 1997 р. – К., 1997. – С.110–112.

82. Бричок Б.П. Проблема мети виховання в контексті сьогодення //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.18–21.
83. Бургін М. Виховання громадянина: проблеми, структури, функції //Освіта України. – 1997. – №11. – С.4.
84. Вербець В.В. Учнівська молодь: соціальні цінності та установки //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.12, ч.2. – С.188–191.
85. Вербицька П. Вияв громадянської позиції молоді щодо проблеми монументального мистецтва в Україні //Історія в шк. України. – 2000. – №3. – С.48–52.
86. Вербицька П. Громадянське виховання молоді в добу демократичного оновлення України //Пед.пошук. – 2000. – №1. – С.11–15. – Бібліогр.: 16 назв.
87. Виховання громадянина: З досвіду роботи клас. кер. Миколаїв. муніцип. колегіуму Л.Ржепецького //Шкіл. світ. – 2001. – №17. – С.2–3.
88. Виховання громадянина. Психолого-педагогічний і народознавчий аспекти: Навч.-метод. посіб. /П.Р.Ігнатенко, В.Л.Поплужний, Н.І.Косарєва та ін. – К.: ІЗМН, 1997. – 250 с. – Бібліогр.: с.245–249.
89. Вишневський О. Громадянське суспільство і соціальна справедливість //Учитель. – 1998. – №5. – С.50–52.
90. Вишневський О. Громадянський (цивільний) аспект змісту виховання //Теоретичні основи педагогіки: Курс лекцій: Підруч. для студ. /За ред. О.Вишневського. – Дрогобич, 2000. – С.190–207.
91. Вишневський О. Дитиноцентризм і системно-ціннісний підхід до змісту виховання //Рід. шк. – 2002. – №6. – С.37–40.
92. Вишневський О. Методи і чинники сучасного українського виховання: На допомогу вчителям і студ. пед. ін-тів. – Дрогобич: Рід. шк., 1996. – 31 с.
93. Вишневський О. Ще раз про народження громадянина: [Нац. і громадян. у сучас. укр. вихованні] //Освіта. – 2002. – №8/9. – С.6–7.
94. Влох О., Влох І. Національна освіта повинна бути національною: [Виховання громадянина через освіту] //Освіта і упр. – 2002. – №1. – С.33–36.
95. Герасименко В. ... І кожен гордо скаже: “Я – українець” //Освіта. – 1998. – №64/65. – С.8–9.
96. Гнатюк В.М. Позакласна робота та проблеми національного виховання //Директор шк. – 1999. – №4. – С.2–4.
97. Гнатюк В.М. Управління системою виховання учнів у позакласній роботі загальноосвітньої школи: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2000. – 16 с.
98. Гнатюк В.М. Управління системою національного виховання учнів загальноосвітньої школи. – К.: Оріяни, 1998. – 120 с.
99. Гомон П. Потенціал літературної освіти в громадянському вихованні учнівської молоді //Укр. л-ра в ЗОШ. – 2001. – №5. – С.7–9.
100. Громадянське виховання особистості в умовах розвитку української державності: Дніпропетр. облас. прогр. на 2000–2012 рр. /Дніпропетр. облас. ін-т післядиплом. пед. освіти. – Д., 2000. – 23 с.
101. Громадянське виховання особистості засобами дитячо-юнацького туризму і краєзнавства в умовах розвитку української державності: Матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару, м.Дніпропетровськ, 2001 р., 17–24 верес. /Дніпропетр. нац. ун-т та ін. – Д., 2001. – 98 с.
102. Громадянське виховання та освіта – нагальна потреба України: Рек. список л-ри /Уклад. В.О.Павленчик; Наук. ред. П.І.Рогова. – К.: ДНПБУ, 2002. – 10 с.

103. Громадянськість інтелігенції: шляхи формування у кризовому суспільстві: [Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м.Харків, 2001 р., 10 лют.]. – Х., 2001. – 193 с. – (Вчені зап. Харк. гуманіт. ін-ту “Нар. укр. акад.”; Т.6–11).
104. Демянюк Т. Громадянське виховання студентської молоді //Нова пед. думка. – 1999. – №1. – С.61–64.
105. Дерев’янюк Н. Теоретичні основи системного підходу до формування громадянської культури особистості //Наук. зап. /Черноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2001. – №4. – С.7–13. – (Сер. “Педагогіка”).
106. Докукіна О.М. Громадянськість особистості та особливості її виховання у молодших школярів //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн. 1. – С.194–201.
107. Задерихіна М. Виховання громадянськості школярів в процесі спілкування //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.Сковороди. – Х., 1997. – Вип.4. – С.69–71.
108. Зуб О.М. Питання родинного виховання на національних та загальнолюдських моральних цінностях //Наук. зап. каф. педагогіки: Зб. наук. пр. /Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна та ін. – Х.: Константа, 2001. – Вип. VI. – С.95–100.
109. Зязюн І. Проблеми виховання молоді в Україні //Пед.газ. – 2000. – №5. – С.5–6.
110. Іванчук В. Педагогічне цілепокладання в системі громадянського виховання студентської молоді //Вісн. Прикарпат. ун-ту. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип.3. – С.63–70. – (Сер. “Педагогіка”).
111. Іванчук В. Педагогічні засоби формування громадянських цінностей старшокласників //Обрії. – 1999. – №1. – С.19–21.
112. Іванчук В. Теоретико-методологічні основи формування громадянської культури учнівської та студентської молоді //Джерела. – 1998. – №3/4. – С.64–69.
113. Іванчук В. Формування громадянської культури учнівської та студентської молоді в процесі навчання //Шлях освіти. – 2000. – №2. – С.28–31.
114. Івашина Ю.Ю. Громадянське виховання в змісті, формах і методах позаурочної роботи: Метод. рек. //Пед.вісн. – 2001. – №1/2. – С.62–63.
115. Ігнатенко П. Громадянське виховання учнів засобами українського народознавства //Українське народознавство і проблеми виховання учнів: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 1995. – Ч.1. – С.22–24.
116. Ігнатенко П. та ін. Громадянське виховання учнів в умовах українського державотворення: Посіб. для вчителів /П.Ігнатенко, Н.Косарєва, В.Поплужний //Рід.шк. – 1996. – №3. – С.31–50.
117. Калкіна Л.І. “Любіть Україну, як сонце любить ...”: До Дня незалежності України //Позаклас. час. – 1998. – №13/14. – С.2–5.
118. Киричук О. Національно-громадянське виховання: сутність, функції, генеза: З доп. на Всеукр. наук.-практ. конф. “Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи” //Пед.газ. – 1997. – №10. – С.2.
119. Киричук О. Проблеми національно-громадянського виховання молоді: З виступу на другому Всесвіт. форумі українців //Пед.газ. – 1997. – №8. – С.1.
120. Киричук О.В. Філософія освіти і проблеми виховання: [Виховання життєво актив. громадянина демокр. сусп-ва] //Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – Вип.19. – С.4–9.
121. Кононенко О. Розвинена особистість як гарант життєвої компетентності //Почат.шк. – 2001. – №3. – С.10–15.
122. Косарєва Н.І. Виховання громадянськості учнів на ідеях української державності //Педагогіка і психологія. – 1996. – №3. – С.130–136.
123. Костів В. Сучасні аспекти виховання в національній школі //Вертикаль. – 1999. – №1. – С.5–6; Шлях освіти. – №3. – С.2–8.

124. Кочкарьова Л.Б. Громадянське виховання молодших школярів в позаурочній діяльності засобами народної педагогіки //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2001. – Вип.16. – С.95–98. – Бібліогр.: 7 назв.
125. Кочубей Т.В., Рогова П.І. Виховання громадянина: Пробл., структури, функції: Реком. анот. список л-ри //Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1999. – №16. – С.29–32.
126. Красовицький М. Національний характер виховання: Чому виховання повинно мати нац. характер? //Завуч. – 2002. – №5. – С.2–3.
127. Красовська О.О. Культурологічний підхід до проблеми формування громадянської самосвідомості старшокласників //Наша шк. – 1999. – №2/3. – С.12–15.
128. Кремень В. Формування особистості в умовах розвитку української державності //Пед.газ. – 1999. – №12. – С.1–2; Освіта. – №60/61. – С.3.
129. Кремень В.Г. Якісна освіта формує майбутнє держави і її громадян //Дзеркало тижня. – 2001. – №21. – С.12.
130. Крижанівська Г., Мацута С. Посвята у громадяни України: [Свято вручення паспортів] //Шкіл.світ. – 2001. – №23. – С.10.
131. Крицька Л.В. Громадянські цінності орієнтації учнівської молоді //Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С.155–160.
132. Лактионова Г. и др. Лидер будущего: новое видение стратегии и практика /Г.Лактионова, И.Зверева, Л.Старикова //Практ. психологія та соц. робота. – 2002. – №3. – С.35–55.
133. Лебідь І. Національні цінності у виховному процесі загальноосвітньої школи //Рід. шк. – 2001. – №11. – С.15–16.
134. Левківський М.В. Відповідальність у контексті нової виховної парадигми //Вісник /Житомир. пед. ун-т. – Житомир, 2000. – Вип.6. – С.15–17.
135. Лепіхова Л.А. Соціально-психологічне підґрунтя громадянськості //Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Матеріали Другої всеукр. наук. конф., 13–14 листоп. 1997 р. – К., 1997. – С.48–51.
136. Лустина В.Ф. Воспитание гражданственности средствами ученического самоуправления //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г.Евпатория, 2001 г., 26–28 сент.). – Симф., 2001. – С.56–58.
137. Мазепа Х. Національно-громадянське виховання студентів медичного коледжу: Метод. рек. – Л.: Край, 1999. – 80 с.
138. Максименко Л. Формування життєвої компетентності особистості //Шкіл.світ. – 2001. – №48. – С.2.
139. Манюк Л.В. Зміст, форми та методи формування активної громадянської позиції школяра //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.69–71. – Бібліогр.: 5 назв.
140. Маслай Г.С. Виховуємо громадянина //Пед.пошук. – 2000. – №2. – С.15–17.
141. Матковська О.О. Проблеми виховання громадянської свідомості школярів засобами національної символіки України //Миротворча діяльність школи і ВУЗу /Редкол.: С.Я.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.64–65.
142. Месевря О.І. Уроки української літератури – джерело громадянськості та національної самосвідомості учнів //Пед.вісн. – 2001. – №1/2. – С.58–61.
143. Методичні рекомендації щодо проведення Першого уроку “Моя Україна десятиріччя як вільна, я з нею пов’язую долю свою” в 2001–2002 навчальному році в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, присвяченого

- 10-й річниці Незалежності України /М-во освіти і науки України //Почат.шк. – 2001. – №8. – С.3–5.
144. Мирошніченко О.А. Формування у сучасній молоді соціально-значущих ідеалів і ціннісних орієнтацій //Вісник /Житомир. пед. ун-т. – Житомир, 2000. – Вип.6. – С.69–71.
145. Міжнародний День толерантності в Україні: [Виступи учасн. уроч. засід., м.Київ, 2001 р., 15 листоп.] //Педагогіка толерантності. – 2001. – №3/4. – С.6–29.
146. На шляху громадянської зрілості: Навч.-метод. посіб. /Хмельниц. облас. ін-т удоскон. вчителів; За ред. В.П.Струманського. – Хмельницький, 1999. – 83 с.
147. Науменко І. Чи існує територіальна нація?: Пробл. виховання укр. нац. ідеї в шк. //Освіта. – 1997. – №16/17. – С.5.
148. Омелян І. Громадянськість старшокласників. Можливості формування //Освіта. – 1998. – №51. – С.6.
149. Оржехівський В. Пріоритети тому, що творить громадянина землі своєї //Шкіл. світ. – 1998. – №1. – С.7.
150. Оржехівський В. Проблема та її вирішення: [Громадян. виховання] //Шкіл. світ. – 2001. – №23. – С.3.
151. Оржеховська В.М. Нові підходи до виховання учнів у сучасній школі //Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – Вип.19. – С.52–60.
152. Оржеховська В.М. Формування соціальної відповідальності учнів у сучасній школі //Педагогіка і психологія. – 1996. – №4. – С.25–31.
153. Орієнтовний зміст виховання в національній школі: Метод. рек. /За ред. Є.І.Коваленко. – К.: ІЗМН, 1996. – 136 с. – Бібліогр.: с.134–135.
154. Орлов А.О. Формування відповідальності у підлітків у нових економічних умовах //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2000. – Вип.8. – С.95–99. – Бібліогр.: 20 назв.
155. Пенькова О.І. Особливості становлення громадянської свідомості старшокласників //Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Матеріали Другої всеукр. наук. конф., 13–14 листоп. 1997 р. – К., 1997. – С.169–172.
156. Перспективи освітньо-виховної роботи в Україні та зарубіжжі: Резолюція III Всесвіт. форуму українців (серпень 2001 р.) //Освіта і упр. – 2002. – №1. – С.55–58.
157. Печуркіна-Шумейко Л. Громадянське виховання підлітків як соціально-педагогічна проблема //Рід.шк. – 2000. – №7. – С.33–37.
158. Печуркіна-Шумейко Л. Формування громадянськості підлітків засобами соціально-культурної діяльності //Рід.шк. – 2002. – №4. – С.27–30.
159. Погрібний А. Ще раз про національне виховання //Освіта. – 2000. – №42/43. – С.6–7.
160. Позднякова О. Виховувати дітей так, щоб вони могли природно адаптуватися в сучасному світі //Сіл.шк. – 2001. – №29/30. – С.3.
161. Пономаренко Л. Виховання громадянськості у молодших класах //Почат.шк. – 2001. – №3. – С.17–20.
162. Попович Н.В. Формування активної життєвої позиції учнів ПТУ //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.2. – С.274–280.
163. Постовий В.Г. Історична основа громадянського виховання //Гуманізація навчально-виховного процесу: Наук.-метод. зб. /Слов'ян. держ. пед. ун-т. – Слов'янськ, 2001. – Вип.11. – С.140–144.
164. Преснякова Н. Тепло своїх долонь і розуму, і серця, я Україні милій відаю: Урок громадян. виховання //Сіл.шк. – 2001. – №25/26. – С.7; №27/28. – С.7.

165. Психологічні закономірності розвитку громадянської свідомості та самосвідомості особистості: У 2 т. /За заг. ред. М.Й.Боришевського. – К.: Дніпро, 2001. – Т.1–2.
166. Пустовіт Г. Шлях розвитку і становлення: [Позашкл. освіта і виховання] //Світло. – 1998. – №4. – С.7–8.
167. Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Зб. наук. пр. /За заг. ред. В.М.Литвина, М.М.Слюсаревського. – Вип.3. – К.: Інформ.-вид. центр Т-ва “Знання” України, 2001. – 343 с. – (Ін-т соц. та політ. психології АПН України).
168. Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Матеріали Другої всеукр. наук. конф., 13–14 листоп. 1997 р. /Редкол.: М.М.Слюсаревський (голов. ред.) та ін. – К.: ДОК–К, 1997. – 402 с. – (Ін-т соц. та політ. психології АПН України).
169. Равчина Т.В. Теоретичні підходи до обґрунтування сутності виховання в Україні у період демократичних перетворень //Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX–XX ст.): Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м.Ніжин, 1998 р., 20–22 трав. /За заг. ред. Є.І.Коваленко. – Ніжин: НДПУ, 1998. – Ч.2. – С.26–29.
170. Рагозін М. Громадянське виховання: методологія і організація у світлі європейського досвіду //Шлях освіти. – 1999. – №4. – С.16–20.
171. Рибачук І.В., Джура Л.П. Громадянське виховання школярів, формування в них національної самосвідомості //Пед.пошук. – 1998. – №2/3. – С.45–46.
172. Рошко С.М., Сагарда В.В. Громадянське виховання в змісті літературної творчості О.Т.Гончара //Наук. вісн. /Ужгород. держ. ун-т. – Ужгород, 1999. – Вип.2. – С.33–35. – (Сер. “Педагогіка. Соц. робота”).
173. Рудь М. Рівні розвитку громадянських якостей старшокласників //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.9. – С.176–180. – (Пед. науки).
174. Савчин М.В. Відповідальність: смисловий принцип мотиваційної регуляції поведінки особистості //Педагогіка і психологія. – 1996. – №1. – С.10–17.
175. Савчин М.В. Динаміка мотивації відповідальної поведінки особистості //Педагогіка і психологія. – 1996. – №4. – С.39–49.
176. Сбруєва А.А. Громадянські цінності у сучасному шкільництві: зміст та шляхи формування //Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики: Зб. наук. пр. – К., 2000. – Вип.4. – С.100–109.
177. Семенов О.С. Соціально-педагогічні аспекти діяльності сучасного позашкільного навчально-виховного закладу //Пед. пошук. – 1998. – №2/3. – С.46–48.
178. Сергієнко С.М. Актуальні проблеми виховання в сучасній загальноосвітній школі //Зб. наук. пр. /Бердян. держ. пед. ін-т ім. П.Д.Осипенко. – Бердянськ, 2000. – №4. – С.174–184. – (Пед. і психол. науки).
179. Скульський Р. Як виховати громадянина України?: [Про кн. “Виховання громадянина. Психолого-педагогічний і народознавчий аспекти”] //Шлях освіти. – 1997. – №4. – С.18.
180. Слюсаренко В., Кобзар Б. Громадянське виховання учнів: [Принципи, зміст, форми і методи громадян. виховання] //Світло. – 1998. – №4. – С.28–30.
181. Слюсаренко В., Кобзар Б. Соціальна відповідальність вихованців шкіл-інтернатів //Світло. – 1997. – №1. – С.38–41.
182. Снігур А.А. Розвиток громадянськості особистості: етапи формування //Наука і освіта. – 2000. – №4. – С.73–77.
183. Стадник Л. Виховання громадянської зрілості //Проф.-техн. освіта. – 2001. – №3. – С.10–12.

184. Степанишин Б. Який “Я”?, або Стимулювання громадянського самоусвідомлення підлітків та юнацтва //Освіта. – 1997. – №29/30. – С.13.
185. Струманський В. Педагогічне орієнтування виховної роботи: [Громадян. спрямованість особистості] //Шлях освіти. – 1998. – №3. – С.10–13.
186. Струманський В. Філософсько-методологічні засади виховання громадянських почуттів і національної свідомості //Пед. практика та філософія освіти. – Полтава, 1997. – С.114–116.
187. Ступарик Б. Виховання для потреб нації, держави, всієї людської цивілізації: З виступу на Заг. зборах АПН України //Пед.газ. – 1997. – №5. – С.4.
188. Ступарик Б. Громадянське виховання сучасної молоді //Вісн. Прикарпат. ун-ту. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип.3. – С.3–14. – (Сер. “Педагогіка”).
189. Сухомлинська О.В. Громадянськість як феномен виховання //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.2. – С.6–12.
190. Сухомлинська О. Ідеї громадянськості й школа в Україні //Шлях освіти. – 1999. – №4. – С.20–25.
191. Сухомлинська О. Про стан теорії і практики виховання в освітньому просторі України //Шлях освіти. – 1998. – №3. – С.2–5.
192. Сущенко Т.І. Фактори позашкільного виховання //Почат. шк. – 1996. – №2. – С.43–45; №3. – С.36–39.
193. Тисячник І.В. Психологічні особливості громадянського самовизначення старшокласників: Дис. ... канд. психол. наук /Лн-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 1996. – 166 с.
194. Топій О.П. Особливості громадянського виховання на уроках англійської мови //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г.Евпатория, 2001 г., 26–28 сент.). – Симф., 2001. – С.100–102.
195. Третяк Т. Психологічні аспекти виховної роботи в позашкільних закладах //Хімія. Біологія. – 2001. – №32/34. – С.53–56 вкладкиша.
196. Триняк М.В. Спілкування українських школярів із зарубіжними однолітками як фактор формування рис громадянськості: Дис. ... канд. пед. наук /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 1999. – 173 с. – Бібліогр.: с.152–173. Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 1999. – 18 с.
197. Трофанова М. Виховання молодших школярів у системі позанавчальної діяльності //Рід. шк. – 2000. – №9. – С.44–45.
198. Троцько Г.В. Роль громадянського виховання в підготовці майбутніх вчителів //Наук. зап. каф. педагогіки: Зб. наук. пр. /Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна та ін. – Х., 2001. – Вип.6. – С.241–250.
199. Тхоржевський Д. Чи потрібен стандарт з виховання та розвитку особистості учня? //Освіта. – 2001. – №50/51.–С.2.
200. Філіпчук Г. Якщо ти громадянин ... //Освіта України. – 2000. – №33. – С.6–7,10.
201. Хоменко З., Хоменко А. Виявлення активної життєвої позиції молодших школярів //Почат.освіта. – 2002. – №13. – С.10.
202. Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. /Упоряд. О.М.Павліченко; За заг. ред. О.В.Сухомлинської. – К., 1997. – 224 с.
203. Черкашенко В.О. Роль школи в формуванні громадянської свідомості учня //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г.Евпатория, 2001 г., 26–28 сент.). – Симф., 2001. – С.103–106.

204. Черниш П. Вплив народної педагогіки на формування громадянина України //Рід.шк. – 1996. – №10. – С.37–41.
205. Чернишова Р., Андриюханова В. Мета сучасної школи – компетентність //Директор шк. Україна. – 2001. – №8. – С.91–96.
206. Черняєва Г.К., Рогова П.І. Рекомендаційний анотований список літератури з питань громадянського виховання //Шлях освіти. – 2000. – №3,4; 2001. – №1.
207. Чижевський Б.Г. Актуальні проблеми побудови системи виховання в умовах державотворення //Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С.111–118.
208. Чорна К. Громадянське виховання – нагальна потреба України //Освіта України. – 2000. – №51/52. – С.5.
209. Чорна К. Основні ідеї уроку громадянськості в старших класах //Пед.газ. – 2000. – №6. – С.6–7.
210. Чорна К. Основні проблеми та напрями виховання молодого громадянина незалежної України //Нові технології виховання: Зб. наук. ст. – К., 1995. – С.28–32.
211. Чорна К. Уроки громадянського виховання в старших класах //Шлях освіти. – 2000. – №4. – С.27–30.
212. Шимановський М.М. Виховання громадянської толерантності як цінності //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С.214–215.
213. Шимановський М. Зміст і дидактика історичної освіти та громадянське виховання //Інформ. бюл. Проекту “Освіта для демократії в Україні”. – 2001. – Вип.5. – С.3–4.
214. Щуркова Н. Програма виховання школяра //Завуч. – 1998. – №5, 6; 1999. – №4, 5.

ІІІ РОЗДІЛ

Громадянська освіта в навчально-виховному процесі

215. Андрух І. Громадянська освіта: 3 досвіду роботи: [Спеціаліз. шк. №5 м.Луганська] //Директор шк. – 2002. – №7. – С.7–8.
216. Арцишевська М.Р. Теоретико-методичні засади інтеграції знань про суспільство у змісті шкільної освіти: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2000. – 20 с. – Бібліогр.: с.15–16.
217. Арцишевський Р.А. Світ і людина: Підруч. для 8–9 кл. – К.: Перун, 1996. – 446 с.: іл.
218. Бабкіна О. Головна мета сучасної політичної освіти – формування демократичного політичного мислення //Освіта України. – 1997. – №39. – С.4.
219. Бакка Т.В. Методика формування практичних умінь майбутніх вчителів суспільствознавства в процесі реалізації підходів до запровадження громадянської освіти //Наук. зап. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – Вип.40. – С.36–37.
220. Беденко М.В. Держава та Конституція в очах дитини: Для позаклас. читання. – Вінниця: Континент-Прим, 1996. – 32 с.: іл.
221. Бібік Н.М., Ілляш М.М. Зростаємо громадянами: Розповідь про Конституцію України: Навч. посіб. – К.: Веселка, 2000. – 87 с.: іл.
222. Білоус А. Політико-правові системи: світ і Україна: Навч. посіб. /Асоц. молодих укр. політологів і політиків. – К., 2000. – 199 с.
223. Борецька М. Права і свободи національних меншин в Україні: Конспект уроку з громадян. освіти //Історія в шк. України. – 2000. – №4. – С.38–41.
224. Бородюк Н. “Права людини” вчать поважати особистість //Освіта. – 1996. – №24/25. – С.10.
225. Брецько Ф. Конституція України: робота з правовими поняттями //Історія в шк. України. – 1997. – №2. – С.21–25.
226. Брецько Ф. Основи правознавства у запитаннях і відповідях //Історія в шк. України. – 1997. – №2. – С.45–50.
227. Букшина Т. Громадянська освіта в регіонах: досвід Донеччини //Освіта. – 2000. – №61/62. – С.3.
228. Букшина Т. Щоб у серці жило почуття Батьківщини ...: [Інформ. робота ДНПБ України з питань громадян. освіти] //Освіта. – 2001. – №1/2. – С.3.
229. Булгакова А.В. Изучаем Всеобщую декларацию прав человека: Учеб. пособие для учащихся всех типов сред. учеб. заведений /Харк. обл. ин-т усовершенствования учителей. – Х.: Константа, 1998. – 24 с.
230. Булгакова А.В. Основы правовых знаний: Права человека: Из опыта работы учителя-методиста УВК №116 г. Харькова. – Х.: Ранок, 1998. – 95 с.
231. Вар’янюк О.Б. Громадянська освіта: європейський підхід //Постметодика. – 2001. – №2. – С.15–19; Директор шк. – 2002. – №7. – С.12–13.
232. Вербицька П.В. Організаційно-педагогічні засади громадянської освіти старшокласників: Дис. ... канд. пед. наук. – Луцьк, 2000. – 224 с. – Бібліогр.: с.170–186.
- Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2000. – 19 с.
233. Вербицька П., Кендзьор П. Всеукраїнський конкурс пошукових робіт “Слідами історії” як форма громадянської освіти учнівської молоді України //Сільська школа: стан, проблеми та перспективи розвитку: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Київ, 1999 р., 14–15 квіт. – К., 2000. – С.78–82.
234. Вілков В.Ю., Салтовський О.І. Людина і світ: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2001. – 205 с.

235. Гавриш С. Маленькі історії про великі істини: Права та свободи дитини: Для мол. шкiл. віку. – К.: ЕММА, 2001. – 142 с.
236. Галенко М. “Акт проголошення незалежності України”: План-конспект уроку //Історія в шк. України. – 1997. – №4. – С.32–37.
237. Генік С.М. Людина. Сім’я. Україна. – Івано-Франківськ: Сіверсія, 2000. – 598 с.
238. Громадянин. Держава. Громадянське виховання: Антологія /Упоряд.: М.П.Рагозін, О.В.Сухомлинська. – Донецьк: Донбас, 2001. – 262 с.
239. Громадянська освіта в Україні: Матеріали конф., м.Київ, 2000 р., 26–27 трав. – К., 2000. – 39 с.
240. Громадянська освіта для загальноосвітніх навчальних закладів: Progr. для 9–11 кл. //Інформ. бюл. Проекту “Освіта для демократії в Україні”. – 2001. – Вип.4. – С.3–6.
241. Громовий В. Принципи громадянської освіти //Директор шк. – 2000. – №45. – С.4–5.
242. “XX століття. Доля людини”: Всеукр. конкурс учн. пошук. робіт “Слідами історії”: Метод. рек. – Л., 2001. – 16 с.
243. 20 + 1 конспект уроку з громадянської освіти на тему: “Толерантність” /За ред. І.Костюк, П.Кендзьор. – Л.: Львів. політехніка, 2000. – 99 с.
244. Дебати: Навч. посіб.: Метод. рек. щодо ведення дебатів. – К.: А.П.Н., 2001. – 103 с.
245. Діденко В.Ф., Кондрашова-Діденко В.І. Людина і світ: Навч. посіб. для самопідготов. – 4-те вид., доп. – К.: Віра-Р, 1998. – 168 с.
246. Діденко В.Ф. та ін. Людина і світ: Словник /В.Ф.Діденко, Л.В.Діденко, В.І.Кондрашова-Діденко. – К.: Віра-Р, 1998. – 79 с.
247. Довгопол І. “Соціальна компетентність як системотворчий чинник громадянської освіти та виховання”: [Про Всеукр. наук.-практ. конф., м.Євпаторія, 2001 р., 26–28 верес.] //Інформ. бюл. Проекту “Освіта для демократії в Україні”. – 2001. – Вип.6. – С.1–3.
248. Дотримання прав людини в Україні у 2000 році: Доп. Держдепартаменту США щодо практики в галузі прав людини в Україні /Харк. правозахис. група. – Х.: Фоліо, 2001. – 63 с.
249. Дубровский В.Ф. и др. Молодым гражданам Украины о гражданстве: Учеб. пособие /В.Ф.Дубровский, В.О.Головкин, И.И.Куликов. – Севастополь: Рибэст, 2001. – 20 с. – (Б-ка юного гражданина; Вып.1).
250. Дубровський В., Наровлянський О. Тести “Конституція України”: [До вивчення курсу “Основи правознавства”] //Історія в шк. України. – 1997. – №1. – С.14–19.
251. Дубровський В.Ф., Наровлянський О.Д. Основи правознавства: Робочий зошит учня 9 кл. – К.: Магістр-S, 1997. – 47 с.
252. Єгоров Г. Європейська стратегія громадянської освіти і виховання учнів //Історія в шк. України. – 1997. – №3. – С.50–55.
253. Жадан І. Проблеми громадянської освіти //Пед. газ. – 1999. – №11. – С.2.
254. Желіба О. “Громадянська освіта в Україні: досвід, пошуки, перспективи”: [Про Всеукр. наук.-метод. конф., м.Ніжин] //Інформ. бюл. Проекту “Освіта для демократії в Україні”. – 2002. – Вип.7. – С.1–2.
255. Заблоцька Л. Курс “Права людини” в школах України //Історія в шк. України. – 1997. – №3. – С.43–46.
256. Зарудна Н. “Освіта для демократії. Європейські заняття в Україні”: Нотатки з Міжнар. семінару //Освіта України. – 1999. – №37/38. – С.8.
257. Зміни у свідомості українського суспільства на зламі тисячоліть: Зб. наук. пр. – К.: Видавн. дім “KM Academia”, 2001. – 267 с.

258. Зуб Т.О. [Відкриті уроки з правознавства] //Все для вчителя. – 2001. – №31. – С.29–38 вкладкиша.
259. Іванюк І.В. Хто є справжній громадянин?: Міжнар. семінар з пробл. громадян. освіти //Відродження. – 1999. – №3. – С.12–14.
260. Іванюк І. Осягнення громадянськості: [Пробл. громадян. освіти] //Пед. газ. – 1999. – №8. – С.4.
261. Ігнатова І. Тема уроку “Толерантність”: Метод. розробка уроку з громадян. освіти //Історія в шк. України. – 2001. – №1. – С.39–41.
262. Ільченко В., Гуз К. Навчальний курс “Я і Україна”: Прогр. для 1–4 кл. //Почат. шк. – 2001. – №8. – С.20–24.
263. Калиновська Л. та ін. Основи громадянської освіти: Підруч. для 9–10 кл. /Л.Калиновська, В.Позднякова, І.Тараненко. – К., 1999. – 33 с.
264. Кметь В.Б. Учитель в системі громадянської освіти //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г.Евпатория, 2001 г., 26–28 сент.). – Симф., 2001. – С.110–112.
265. Коваленко О. Демократія: на черзі формування особистості: Щоб стати демократич., сусп-во має навчитися сприймати демокр. і складатися із справж. свідомих громадян: [Нотатки з Міжнар. конф. “Громадянська освіта в Україні”] //Освіта України. – 1997. – №50. – С.2.
266. Ковтонюк А. Громадянська освіта у викладанні шкільних курсів і позакласній роботі //Вісн. прогр. шкіль. обмін. – 2001. – №9. – С.14–17.
267. Ковтонюк А. Про громадянську освіту та місце в ній самоврядування //Директор шк. – 2001. – №18. – С.6–7.
268. Козача Н.М. Реалізація прав людини як засіб становлення громадянської культури: [Пробл. вдоскон. системи громадян. освіти та виховання] //Відкритий урок. – 2002. – №7/8. – С.36–37.
269. Козоріз В., Третецький В. Хто такий міський голова і як його обирати: [Теорет. настанови й практ. поради] /Ін-т громадян. сусп-ва. – К., 2001. – 54 с. – (Сер. “Реальне самоврядування”).
270. Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя /За ред. І.Б.Усенка. – К.: Укр. центр правн. студій, 1999. – 357 с.
271. Корольов В. Проблеми і загадки громадянської освіти в Україні //Вісн. прогр. шкіль. обмін.– 2000. – №6. – С.12–15.
272. Костюк І. Громадянин і влада у минулому, сьогодні, майбутньому: [Уривки з конкурс. робіт учасн. сусп.-політ. дискусії] //Доба. – 2002. – №1. – С.23–25.
273. Кузьменко О.В. Дидактичне забезпечення громадянської освіти в школах України //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /ХДПУ ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.17. – С.12–21.
274. Кузьменко О. Громадянське суспільство: Урок з громадян. освіти //Історія в шк. України. – 2001. – №3. – С.31–34; №4. – С.49–53.
275. Кузьменко О. Конспект уроку “Толерантність”: [Навчання основам демокр.] //Завуч. – 2000. – №28. – С.5–6 вкладкиша.
276. Курс громадянської освіти “Ми – громадяни України” //Доба. – 2002. – №1. – С.8–13; №2. – С.16–18.
277. Лисенко С. Громадянська освіта в школі: [Демократія. Вибори. 10 кл.] //Історія України. – 2002. – №8. – С.7–8.
278. Лисенков С.Л. Основи правознавства: Навч. посіб. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Либідь, 2000. – 391 с.
279. Литвиненко Ю.Н. Истинный мир (взгляд со стороны). Кн.1. Гражданское общество и государство. – К.: Криниця, 1999. – 205 с.

280. Лищина И.Ю. Международные механизмы защиты прав человека /Харьк. правозащит. группа. – Х.: Фолио, 2001. – 111 с.
281. Лідін К. Освіта для демократії: Освіта для демокр. в демократ. таборі //Шкіл. світ. – 2000. – №19. – С.2.
282. Ліневич П. Організація громадянської освіти в м.Новоград-Волинському: Аналіз результатів соц. дослідж. //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г.Евпатория, 2001 г., 26–28 сент.). – Симф., 2001. – С.90–99.
283. Ліневич П. Удосконалення громадянської освіти: Результати дослідж. в Новограді-Волинському //Завуч. – 2001. – №34. – С.14.
284. Людина в сучасному світі: Підруч. для 11 кл. /Кер. авт. колективу Р.А.Арцишевський. – К.: Перун, 1997. – 221 с.: іл.
285. Людина і довкілля: Навч. курс з екології – К.: Абрис, 1997. – 301 с.
286. Людина і світ: Підручник /За ред. Л.В.Губерського, А.О.Приятельчука. – К.:Укр. Центр духовн. культури, 1999. – 510 с.
287. Людина і світ: Підручник /Кол. авт.: Л.В.Губерський (голов. ред.), В.Г.Кремень, А.О.Приятельчук та ін. – 2-ге вид., випр. і доповн. – К.: Т-во “Знання”, 2001. – 349 с.
288. Людина і суспільство: Progr. для загальноосвіт. навч. закл. (11 кл.) /Кол. авт.: Р.Арцишевський (наук. кер.), М.Арцишевська, С.Возняк та ін. //Історія в шк. України. – 2001. – №5, 6; Історія України. – №45. – Вкладиш; Упр. освітою. – 2002. – №2. – Вкладиш.
289. Маковецький А.М. Глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. – Чернівці: Рута, 2001. – 83 с.
290. Маленькие граждане большой планеты: Пособие для практ. занятий по гражд. образованию /Т.Э.Рагозина, Е.Л.Ткаченко, С.В.Дрожжина, П.Г.Комарова. – Донецк, 2002.
291. Малієнко Ю. “Шляхи впровадження громадянської освіти в Україні”: Про наук. конф., м.Київ, 2001 р., 16 берез. //Інформ. бюл. Проекту “Освіта для демократії в Україні”. – 2001. – Вип.4. – С.1–2.
292. Мальцева О. Громадянська освіта як шлях демократичного громадянства //Історія України. – 2002. – №9. – С.14–15.
293. Мальцева О. Як толерантно жити і співпрацювати з іншими: Матеріали до уроку //Історія України. – 2002. – №9. – С.15–16.
294. Марченко М. Як жити у демократичній державі?: [Урок громадянознавства] //Історія України. – 2001. – №39. – С.9–10.
295. Методичні рекомендації учасникам суспільної акції школярів України “Громадянин” /Асоц. викл. історії та сусп. дисциплін “Доба”. – К.; Л., 2001. – 30 с.
296. Ми – громадяни України: Метод. посіб. з курсу громадян. освіти для 9(10) кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. /О.Пометун, І.Ігнатова, І.Костюк, П.Кендзьор; За заг. ред. О.Пометун. – К.: А.П.Н., 2002. – 139 с.
297. Ми – громадяни України: Метод. посіб. із громадян. освіти (для апробації) для 9(10) кл. /За ред. О.Пометун. – К., 2001. – 160 с.
298. Ми – громадяни України: Навч. посіб. з громадян. освіти для 9(10) кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. /О.Пометун, О.Демянчук, І.Ігнатова та ін.; За ред. О.Пометун. – К.: А.П.Н., 2002. – 238 с.
299. Ми – громадяни України: Навч. посіб. із громадян. освіти (для апробації) для 9(10) кл. / За ред. О.Пометун. – К.: Доба, 2001. – 236 с.
300. Мирошниченко В.І. Регіональна модель громадянської освіти в сучасному інформаційному просторі //Постметодика. – 2001. – №2. – С.5–7.

301. Михайленко О. Основи правознавства: Посіб. для 9 кл. – 3-тє вид. – К.: Видавн. центр “Академія”, 1997. – 253 с.
302. Мокрогуз О. Громадянська освіта: проблеми і перспективи запровадження //Завуч. – 2000. – №28. – С.1–2 вкладкиша.
303. Мокрогуз О. Кому і навіщо потрібна громадянська освіта //Вісн. прогр. шкіл. обмін. – 2002. – №11.– С.8–9.
304. Мокрогуз О. Проект програми “Основи громадянської освіти” //Завуч. – 2000. – №28. – С.2–4 вкладкиша.
305. Молдован В.В. Основи держави і права: Опор. конспекти: Навч. посіб. для учнів, студ. вузів. – К.: Юмана, 1997. – 239 с.
306. Молодь обирає майбутнє: Інформ.-метод. матеріали на допомогу вчителю. – Л.: Укр. технології, 2002. – 72 с.
307. Моя економіка: Експерим. посіб. /Л.М.Кириленко, Л.П.Крупська, І.М.Пархоменко, І.Є.Тимченко. – К., 1999. – 40 с.
308. На часі: громадянська освіта учнівської молоді: [За матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. “Громадянська освіта учнівської молоді: методологія, зміст”, м. Київ, 1998 р., квіт.] //Пед. газ. – 1998. – №5. – С.2.
309. Наровлянський О. [Методичні поради до вивчення розділів курсу “Основи правознавства” (9 кл.)] //Історія в шк. України. – 1998. – №3, 4; 1999. – №1, 3; 2000. – №1.
310. Наровлянський О. Міжнародна сесія “Громадянська освіта, права людини – зміст і методи навчання”, [м.Москва, 1997 р., 1–6 груд.] //Історія в шк. України. – 1998. – №2. – С.50, 55.
311. Наровлянський О.Д. Основи правознавства: Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. шк. – К.: Парлам. вид-во, 2001. – 319 с.
312. Наровлянський О.Д. Основи правознавства: Підруч. для 9 кл. – К.: Магістр-S, 1998. – 317 с.
313. Оржехівський В. Від громадянської освіти до громадянської культури //Відродження. – 1999. – №6. – С.25–26; 2000. – №1. – С.10–11.
314. Оржехівський В. Громадянська освіта: До концеп. предмета “Громадянська культура” //Пед. газ. – 2000. – №7. – С.6.
315. Оржехівський В. Громадянська освіта – то виховання патріота рідного краю //Освіта України. – 1998. – №32. – С.7.
316. Оржехівський В. Громадянська освіта формує громадянина //Відродження. – 1998. – №2.– С.2–4; 2000. – №1. – С.3–5.
317. Оржехівський В. Громадянська освіта – що це таке? Громадянська освіта – дисципліна прикладна //Шкіл. світ. – 1998. – №11. – С.2; №12. – С.4.
318. Оржехівський В. Громадянській освіті нові технології //Пед. газ. – 1999. – №9. – С.2.
319. Оржехівський В. Національна ідея і громадянська освіта //Відродження. – 1998. – №6. – С.6–8.
320. Оржехівський В. Чи викладатимемо громадянство? //Освіта. – 2002. – №12/13. – С.2.
321. Освіта для демократії. – К.: Альтерпрес, 2000. – 91 с.: табл.
322. Освіта для демократії //Шкіл. світ. – 2000. – №8. – С.2; №23. – С.2.
323. Основи громадянської освіти: Експерим. навч. посіб. для 8–9 кл. Ч.1. – К.: А.П.Н., 2000. – 184 с.
324. Основи громадянської освіти: Експерим. навч. посіб. для 9 кл. Ч.2. – К.: А.П.Н. – 2000. – 58 с.
325. Основи громадянської освіти: Експерим. навч. посіб. для учнів 8 кл. /Л.Калиновська, І.Пархоменко, В.Поздняков, П.Б. Полянський та ін. – К., 1999. – 37 с.

326. Основи держави і права: Навч. посіб. /С.Д.Гусарєв, Р.А.Калюжний, А.М.Колодій та ін. – К.: Либідь, 1997. – 207 с.
327. Основи конституційного ладу України: Навч. посіб для 9 кл. /А.М.Колодій, В.В.Копейчиков, С.Л.Лисенков, В.В.Медведчук. – К.: Либідь, 1997. – 206 с.
328. Основи правознавства: Проб. підруч. для 9 кл. серед. загальноосвіт. шк. /За ред. І.Б.Усенка. – К.: Перун, 2000. – 415 с.: іл.
329. Основи правознавства: Прогр. для загальноосвіт. навч. закл., 9 кл. /За ред. І.Б.Усенка //Історія в шк. України. – 2001. – №4. – С.15–18.
330. Основи правознавства: Прогр. для серед. загальноосвіт. шк. (9 кл.): Рекоменд. М-вом освіти і науки України //Історія в шк. – 2001. – №9. – С.28–32.
331. Особа і суспільство: Підруч. для 10 кл. /Кер. авт. колективу Р.А.Арцишевський. – К.: Перун, 1997. – 349 с.
332. Пархоменко В. Навіщо і як брати участь у виборах до місцевих рад: [Теорет. настанови та практ. поради] /Ін-т громадян. сусп.-ва. – К., 2001. – 55 с. – (Сер. “Реальне самоврядування”).
333. Пеняєв С. Громадянська освіта: Проект прогр. “Права людини” (10–11 кл.) //Історія в шк. – 2001. – №11/12. – С.51–54.
334. Пеняєв С.М. Громадянська освіта: Проект прогр. факультатив. курсу “Основи сучасної цивілізації” (11 кл.) //Завуч. – 2001. – №31. – С.4–6; Історія в шк. – №9. – С.6–10.
335. Пеняєв С. Політичне лідерство: Урок з курсу громадян. освіти в 11 кл. //Завуч. – 2001. – №16. – С.10.
336. Пеняєв С. Свобода – це гармонія прав і обов’язків: [Кодекс прав школяра: Проект; Декларація колективу однодумців ЗОШ № ...: Проект] //Завуч. – 2001. – №11. – С.3–5.
337. Погодаєва Р. Гідність: Матеріал до уроку. Курс “Права дитини” //Історія України. – 2002. – №15. – С.9–10.
338. Поздняков В. На шляху від духовного оновлення, громадянського виховання та освіти до новоєвропейського українського громадянського суспільства: (Філософ.-пед. аналіз духовно-морал. аспектів громадянства) //Вісн. прогр. шкіл. обмін. – 2002. – №10. – С.14–18.
339. Поздняков В. Центризм як ідеологія пошуку компромісу громадянського миру: Урок з курсу “Основи громадянської освіти”, 10 кл. //Історія в шк. – 2001. – №10. – С.38–41.
340. Позднякова О. Велика місія громадянської освіти: [Про наук.-практ. конф. “Шляхи впровадження громадянської освіти в Україні”] //Освіта України. – 2001. – №22. – С.9; №23. – С.22.
341. Позднякова О. “Я – громадянин”: Впровадж. громадян. освіти в навч. закл. України //Президент. вісн. – 2001. – №41. – С.19.
342. Позняк С. Шляхи впровадження громадянської освіти в Україні: Проект “Освіта для демократії в Україні” //Історія України. – 2002. – №8. – С.6–7.
343. Пометун О. та ін. Кроки до демократії: уроки громадянської освіти: Метод. посіб. для позаклас. занять /О.Пометун, Т.Ремех, Е.Ламах. – К.: А.П.Н., 2001. – 127 с.
344. Пометун О. та ін. Практичне право: Метод. посіб. для 8(9) кл. /О.Пометун, Т.Ремех, І.Гейко; Ін-т громадян. сусп.-ва. – К., 2001. – 135 с.
345. Пономаренко Л. Громадянська освіта в Україні: ментальний аспект //Директор шк. – 2001. – №20. – С.4–5.
346. Попадюк К. Становлення громадянської освіти в Україні: Погляд на пробл. //Вісн. прогр. шкіл. обмін. – 2002. – №10. – С.12–13.

347. Права дитини: від витоків до сьогодення: Зб. текстів, метод. та інформ. матеріалів: Метод. вид. /Авт.-упоряд.: Г.М.Лактіонова (кер.), Л.В.Пироженко, О.В.Сухомлинська та ін. . – К.: Либідь, 2002. – 280 с.
348. Права людини: Метод. рек. для вчителів загальноосвіт. шк., гімназій та ліцеїв /За ред. Л.Грузінової та ін. – К.: Либідь, 2000. – 280 с.
349. Права людини: Підруч. для 10–11 класів загальноосвіт. шк., ліцеїв та гімназій. – К.: Право, 1997. – 225 с.
350. Права людини: Посіб для вчителя з курсу громадян. освіти /Харк. “Освіт. центр прав людини”; Упоряд. та ред.: Н.Кусайкіна, О.Кусайкін. – Х., 2002.
351. Права людини і громадянина в афоризмах та прислів'ях /Голов. ред. М.П.Рабінович. – К.: Атіка, 2001. – 112 с. – (Сер.2: Комент. прав і законодавства; Вип.2).
352. Права людини: моя власна думка /Упоряд.: Є.Захаров, В.Каплун; Харк. правозахис. група. – Х.: Фоліо, 1999. – 167 с.
353. Права людини: моя власна думка, 2000: Матеріали V Всеукр. конкурсу творів-есе з тематики прав людини /Харк. правозахис. група. – Х.: Фоліо, 2001. – 240 с.
354. Права человека в школах Украины: Итог. отчет о проведении мониторинга /Ред.-сост. Р.Романов. – Севастополь, 2001. – 162 с.
355. Правове виховання учнів: Метод. посіб. з нац. виховання та курсу “Основи правознавства”. – Л.: ЛОНМІО, 1999. – 83 с.
356. Приближая будущее: Права человека в шкiл. прогр. /Отв. ред. Т.Э.Рагозина. – Донецк, 1997. – 76 с.
357. Про план впровадження громадянської освіти у Полтавській області на 2001–2005 рр.: Наказ від 8.06.2001 р. №285. Модель впровадження громадянської освіти у Полтавській області у 2001–2005 рр. //Постметодика. – 2001. – №2. – С.5, 12–14.
358. Програма до навчального курсу “Правознавство” для юридичних ліцеїв і спеціалізованих юридичних класів //Історія в шк. України. – 1999. – №3. – С.8–17.
359. Програма курсу “Громадянознавство” (8–11 кл.) /Миколаїв. облас. ін-т удоскон. вчителів; Уклад. Г.І.Михайлович. – Миколаїв, 2000. – 13 с.
360. Програма “Практичне право”: Проект посіб. для апробації експерим. майданчиками на базі загальноосвіт. навч. закл. /Інформ.-метод. центр “Дебати”. – К., [Б.р.]. – 35 с.
361. Програми до навчального курсу “Я і Україна” для початкової школи /Кол. авт.: Н.Бібік, В.Ільченко, Т.Пушкарьова та ін. – К., 2001.
362. Програми “Людина і суспільство”: 10–11 кл.; “Світ, людина, суспільство”: 8–11 кл. гуманіт. профілю /Кол. авт.: Р.А.Арцишевський (наук. кер.) та ін. – К.: Перун, 2000. – 94 с.
363. Проект “Громадянин”: (Метод. поради вчителям) //Доба. – 2002. – №1. – С.14–18.
364. Проект “Громадянин”: Метод. поради учням //Доба. – 2002. – №2. – С.19–28.
365. Рагозин Н.П., Буроменский М.В. Как защитить свои права?: Междунар. механизмы защиты прав человека. – Донецк, 1997. – 56 с. – (Б-ка Донец. шк. прав человека).
366. Рагозина Т.Э., Рагозин Н.П. Гражданское образование: Прогр. факультатив. курса для нач., сред. и ст. кл. /Донец. шк. прав человека. – Донецк, 2000. – 54 с.
367. Рагозин М.П. Вчимося демократії: Уроки громадян. освіти. – Донецьк: Донбас, 2000. – 150 с.
368. Рагозин М.П. Демократія від А до Я: Слов.-довід. – Донецьк: Донбас, 2002.

369. Рагозіна Т.Є. та ін. Вчимося демократії: Практикум з громадян. освіти /Т.Є.Рагозіна, С.В.Дрожжина, С.А.Лисенко. – Донецьк: Донбас, 2000. – 120 с.
370. Решетов С. Громадянська освіта та шкільна практика: З досвіду апробації курсу “Громадянська освіта” у гімназії №1 ім.К.Д.Ушинського м.Сімферополя //Інформ. бюл. Проекту “Освіта для демократії в Україні”. – 2001. – Вип.6. – С.1–3.
371. Руденко Л. Початковій ланці – окремий суспільствознавчий курс: [Про доцільність впровадж. у прогр. почат. шк. елементів громадян. освіти] //Вісн. прогр. шкiл. обмінiв. – 2001. – №9. – С.11–13.
372. Рябов С. Демократична громадянськість: концептуально-методологічні проблеми громадянської освіти: Конспект лекцій. – К., 2001. – 143 с.
373. Рябов С. Освіта та демократія потребують одне одного //Шкiл. свiт. – 2001. – №13. – С.2–3.
374. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави: Навч. посіб. – К.: Тандем, 1996. – 240 с.
375. Савченко М. Урок з громадянської освіти для учнів 11 кл. //Завуч. – 2000. – №28. – С.6–7 вкладкиша.
376. Світ, людина, суспільство: Хрестоматія (8–11 кл.) /Упоряд.: І.П.Арцишевська, Р.А.Арцишевський. – К.: Перун, 1997. – 399 с.: іл.
377. Світ сучасної людини: Експерим. навч. посіб. для 9–10 кл. гімназій, ліцеїв і шк. гуманіт. профілю.– К.: Магістр-S, 1996. – 403 с.
378. Сергеева Л.М. Самостійна робота учнів при підготовці до семінарських занять з політології і соціології: Метод. рек. – К.: Академ-прес, 1999. – 27 с.
379. Сіданич І. Методичні рекомендації до навчального курсу “Я і Україна” //Почат. шк. – 2002. – №5. – С.34–36.
380. Софій Н. Навчання демократії: [Прогр. “Крок за кроком”] //Пед. газ. – 1999. – №10. – С.4.
381. Степаненко С. Громадянська освіта в середній школі. Моє бачення розв’язання проблеми //Директор шк. – 2002. – №7. – С.10–11; Постметодика. – 2001. – №2. – С.20–22.
382. Суслова О. та ін. Кроки до права: Метод. посіб. /О.Суслова, О.Семіколенова, О.Пометун. – К.: А.П.Н., 2001. – 177 с.
383. Суспільна акція школярів України “Громадянин – 2002” /Всеукр. асоц. викл. історії та сусп. дисциплін “Нова Доба”; Координатор проекту П.Кендзьор. – К.; Л., 2001. – 73 с.
384. Тараненко І. Громадянська освіта в європейському контексті //Освіта України. – 1998. – №38. – С.8.
385. Тараненко І. Громадянська освіта в Україні: стан та перспективи розвитку //Історія в шк. України. – 2000. – №3. – С.15–18.
386. Таратайцев З.З. Впроваджуємо громадянську освіту шляхом інтеграції знань про релігію в багатокультурному суспільстві: [До практикуму “Вчимося демократії та взаєморозумінню”] //Педагогіка толерантності. – 2001. – №3/4. – С.217–220.
387. Тепло моїх долонь, і розуму, і серця я Україні милій віддаю: До уроку громадянськості в 2000–2001 навч. році: (Розробки уроків для 1–11 кл.). – Кам’янець-Подільський: Абетка, 2000. – 46 с.
388. Ткачова Н. Тематичні плани та програми курсу “Основи правознавства” для 9–11 класів з поглибленим вивченням права та вищих професійних училищ //Історія в шк. України. – 1998. – №2. – С.16–31; №3. – С.23–37.
389. Ткачук А. Населення чи громада? або Як впливати на місцеву владу /Ін-т громадян. сусп-ва. – К., 2001. – 78 с. – (Сер. “Реальне самоврядування”).

390. Тополя Н. Держава в державі: [Досвід учн. демократії у Козац. республіці Великосорочин. санатор. шк.-інтернату] //Постметодика. – 2001. – №2. – С.23–27.
391. Углова О. Громадянська освіта – погляд у ХХІ століття //Завуч. – 2000. – №28. – С.7 вкладаша.
392. Українське державотворення: невитребуваний потенціал: Слов.-довід. /За ред. О.М.Мироненко. – К.: Либідь, 1997. – 559 с.
393. Учнівське самоврядування: проблеми та досвід: (На допомогу методистам та інспекторам вихов. роботи, директорам та заст. директорів шк., педагогам-організаторам, клас. кер. загальноосвіт. шк. та закл. нового типу) /Авт. та впоряд. Л.Л.Кацинська; Рівнен. ін-т підвищ. кваліфікації пед. кадрів. – Рівне, 2000. – 51 с.
394. Феномен нації: Основи життєдіяльності /За ред. Б.В. Попова. – К.: Знання, 1998. – 262 с.
395. Формування громадянського суспільства в Україні: стан, проблеми, перспективи: Зб. наук. пр. /Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України; За заг. ред. В.І.Лугового, В.М.Князева. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 248 с.
396. Цибко Г. Тема уроку “Хто я в цьому світі?": Метод. розробки уроку з громадян. освіти //Історія в шк. України. – 2001. – №1. – С.41–42.
397. Чугай П.Ф. Общечеловеческие ценности и права ребенка среди них – основа формирования личности //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., г.Евпатория, 2001 г., 26–28 сент.). – Симф., 2001. – С.67–69.
398. Шевчук Г. Розвиток громадянської освіти: [Конспект уроку з інозем. мови “Як стати особистістю” в 11 кл.] //Вісн. прогр. шкіл. обмін. – 2001. – №8. – С.8–11.
399. Щетініна Л.М. Освіта для демократії: [Проект “Громадянин” (Громадян. освіта в шк.)] //Шкіл. світ. – 2000. – №10. – С.2–3.
400. Ясинська Ф. Громадянська освіта – для освіти громадянина //Інформ. бюл. Проекту “Освіта для демократії в Україні”. – 2002. – Вип.8. – С.2–3.

IV РОЗДІЛ

Особистісно орієнтований підхід у вихованні молодого громадянина України

401. Авторський семінар: “Особистісно орієнтоване виховання – стратегія розвитку сучасної освіти в Україні” /Журн. семінар веде І.Д. Бех //Відкритий урок. – 2001. – №20. – С.13–20.
402. Балтремус К. Особистісно зорієнтоване виховання – визначальний чинник гуманізації шкільного життя //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т. ім. В. Гнатюка. – 2002. – №2. – С.20–24. – (Сер. “Педагогіка”).
403. Банковська А. Система організації художньої діяльності учнів у контексті особистісно-зорієнтованого виховання //Мистец. та освіта. – 2001. – №3. – С.54–55.
404. Бех І.Д. Біля витоків сутності особистості //Шлях освіти. – 1999. – №2. – С.10–14.
405. Бех І.Д. Виховання на пробному камені свободи //Освіта України. – 1997. – №38. – С.5.
406. Бех І.Д. Духовні цінності в розвитку особистості //Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С.124–129.
407. Бех І.Д. Інваріанти особистісно орієнтованого підходу до виховання дитини //Почат. шк. – 2001. – №2. – С.3–7.
408. Бех І.Д. Інноваційна стратегія у вихованні особистості //Психологія: Вісн. Харк. держ. пед. ун-ту ім. Г.С. Сковороди. – Х.,2000. – Вип.4. – С.12–20.
409. Бех І.Д. Колектив як чинник створення унікальної ситуації виховання особистості //Директор шк. – 2002. – №6. – С.8.
410. Бех І.Д. Наукове розуміння особистості як основа ефективності виховного процесу //Почат. шк. – 1998. – №1. – С.2–6.
411. Бех І.Д. Наукові засади створення особистісно орієнтованих виховних технологій //Почат. шк. – 1997. – №9. – С.4–8.
412. Бех І.Д. Образ “Я” як мета формування і розвитку особистості //Педагогіка і психологія. – 1998. – №2. – С.30–40.
413. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Наук.-метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с. – Бібліогр.: с.199–202.
414. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання – нова освітня філософія //Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія: Матеріали методол. семінару АПН України, 12 листоп. 1998 р. – К.,1998; Педагогіка толерантності. – 2001. – №1. – С.16–19.
415. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Шляхи реалізації //Рід. шк. – 1999. – №12. – С.13–16; 2000. – №1. – С.10–13.
416. Бех І.Д. Спадкові передумови розвитку особистості //Рід. шк. – 1996. – №7. – С.2–5.
417. Біда О. Особистісно орієнтоване навчання і виховання – основа підготовки майбутнього класовода //Почат. шк. – 2002. – №6. – С.8–10.
418. Білаш В. Плекаємо особистість: Роздуми про особистісно орієнт. підхід до навчання, виховання, розвиток ліцеїстів: [Багатопроф. лицей м. Сєверодонецька Луган. обл.] //Директор шк. – 2001. – №35. – С.6–7.
419. Білоусова В.О. Особистісний підхід у справі гуманізації взаємин старшокласників та його методичне забезпечення //Педагогіка і психологія. – 1997. – №3. – С.93–104.

420. Бучківська В.В. Взаємини в дитячому колективі – умова особистісно орієнтованого педагогічного процесу //Педагогіка і психологія. – 2000. – №1. – С.72–76.
421. Василенко Н. Школа розвитку: особистість – над усе: [Шк.-коледж №29 м. Вінниці] //Рід. шк. – 2001. – №2. – С.32–33.
422. Василенко О. Умови реалізації особистісно орієнтованого змісту загальної середньої освіти //Освіта і упр. – 1999. – №1. – С.53–58.
423. Відченко А.Г. Витоки особистісно зорієнтованого виховання та навчання в історії української педагогіки //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х.,2001. – Вип.19, ч.1. – С.76–79.
424. Володько В.М. Індивідуалізація та диференціація навчання і виховання //Гуманіт. науки. – 2001. – №1. – С.54–65.
425. Гафінова Л. Оновлення змісту позакласної роботи на засадах українознавства //Освіта і упр. – 2000/2001. – №1/2. – С.48–56.
426. Гергель О. Школа, де дитина вчиться бути вільною //Освіта України. – 1997. – №49. – С.11.
427. Голобородько О.А. Особистісно зорієнтована парадигма та її роль в оновленні морально-виховного процесу // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.20. – С.3–8.
428. Гончаренко С., Мальований Ю. Головне у вихованні – ідеал особистості, здатної приймати рішення //Освіта України. – 1997. – №39. – С.5.
429. Гоцкало Н. Особистісно зорієнтований підхід у творчій спадщині видатних педагогів //Рід. шк. – 2002. – №7. – С.61–63.
430. Гузик М. Індивідуальний розвиток дитини: Модель сучас. авт. шк. //Директор шк., ліцею, гімназії. – 2001. – №1. – С.6–39.
431. Данилова Л. Формування особистості нового типу //Педагогіка і психологія. – 2000. – №3. – С.59–64; Шлях освіти. – 2001. – №3. – С.26–28.
432. Данілевич О.К. Реалізація концепції національного виховання в освітньому закладі як гуманістичний, особистісно-орієнтований процес //Реформування освіти і школи: сутність, проблеми, перспективи. – Рівне, 1997. – С.109–113.
433. Дем'янюк Т. та ін. Орієнтири на нові виховні технології: [Цільова твор. прогр. розвитку особистості гімназиста] /Т.Дем'янюк, Т. Умурзакова, Н.Гавриш //Завуч. – 2002. – №8. – С.1–4 вкладкиша.
434. Євдокимова Г.О. До проблеми особистісно-орієнтованого навчання та виховання через вивчення індивідуально-психологічних властивостей учнів //Проф. освіта: теорія і практика /Харк. облас. наук.-метод. центр проф.-техн. освіти. – 2001. – №1. – С.102–107.
435. Єрмаков І.Г. Сходження до особистості: [Особистіс. підхід до вихов. пробл.] //Нові технології виховання: Зб. наук. ст. – К., 1995. – С.114–120.
436. Зоц О. Підготовка педагогічних кадрів для роботи в особистісно орієнтованій системі //Пед. газ. – 2001. – №8. – С.5.
437. Казаков В. Співпрацюємо з учнями //Рід. шк. – 1998. – №5. – С.51.
438. Калініченко Т. Принцип природовідповідності у сучасному навчально-виховному процесі: До положень теорії “вільного виховання” //Рід. шк. – 1999. – №4. – С.50–52.
439. Кобзар Б. Скільки входів до лабіринту душі?: Метод. основи розв. особистості //Освіта. – 1999. – №30/31. – С.4.
440. Кононенко О. Проблема толерантності в контексті особистісно орієнтованої моделі спілкування //Педагогіка толерантності. – 1998. – №1. – С.5–10.

441. Костів В. Методологічні основи побудови концепції особистісного розвитку //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип.5, ч.1. – С.48–54.
442. Костюк О. Інтерес до дитини – це найголовніше //Шкіл. світ. – 1998. – №11. – С.6–7.
443. Красовицький М. Особистісно-зорієнтована виховна система: Практик педагогіка виховання //Завуч. – 2002. – №6. – Вкладиш.
444. Кузьменко В.У. Створення індивідуально-зорієнтованих програм виховання і навчання дітей дошкільного віку //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.19. – С.34–37.
445. Литвиненко С.А. Виховання в особистісному вимірі: сучасні підходи //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2002. – Вип.19. – С.114–117.
446. Лихачева Л.С., Улятовська Є.А. Особистісно-духовне виховання учнів як провідна мета початкової школи //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22-23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.68–69.
447. Любашенко О. Педагогіка співробітництва: Підвищ. ефективності застосув. методів пед. стимулювання //Світло. – 1997. – №3. – С.42–44.
448. Макаренко Г. Основні напрями виховної роботи в комплексній програмі розвитку дітей “Росток”: [Особистісно орієнт. комплекс. застосування технологій, в т. ч. особистісно орієнт. виховання] //Почат. шк. – 2002. – №5. – С.16–19.
449. Манжелій Н. Виховуючі відносини у педагогічному комплексі “школа – дитячий садок” //Зб. наук. пр. /Полтав. держ. пед. ун-т ім. В.Г.Короленка. – Полтава, 2001. – Вип.1. – С.50–55. – (Сер. “Пед. науки”).
450. Міхєєва Л.В. Особливості особистісно зорієнтованих технологій у виховному процесі //Реформування освіти і школи: сутність, проблеми, перспективи. – Рівне, 1997. – С.130–131.
451. Олішевська О. Крок за кроком: до демократичного суспільства: [Прогр. “Крок за кроком” – нова модель особистісно орієнт. освіти дітей] //Почат. освіта. – 2001. – №45. – С.2–3.
452. Осадчий І.Г. Цільова комплексна програма “Обличчям до дитини”: [Теорія та практика особистісно орієнт. освіт. процесу] //Завуч. – 2001. – №8. – С.6–8.
453. Папуча М.В., Кричковська Т.Д. Особистість: розвиток, соціалізація, виховання: Монографія /Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.Гоголя. – Ніжин, 2001. – 148 с.
454. Пилипенко В.Д., Мовчан В.П. Упровадження особистісно орієнтованих педагогічних технологій в освітній процес школи //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 1997 р., 23-25 верес. – К., 1998. – С.161–166.
455. Пироженко Т. Інноваційна психолого-педагогічна діяльність: нові підходи: [Особистісно орієнт. вихов. технології у дошкіль. вихованні] //Дошкіль. виховання. – 2001. – №12. – С.10–12.
456. Пікельна В. Одвічні мрії про “дитину вільну”: Ще раз до пробл. гуманізації //Рід. шк. – 2000. – №9. – С.16–18.
457. Погоріла І. Проблеми особистості і колективу в системі виховної роботи школи //Рід. шк. – 2002. – №7. – С.35–36.
458. Подмазін С. Особистісно орієнтована освіта як особливий вид діяльності //Директор шк. – 2002. – №8. – С.4–5; Завуч. – №5. – С.1–3 вкладаша.

459. Подмазін С.І. Особистісно орієнтований освітній процес. Принципи. Технології //Педагогіка і психологія. – 1997. – №2. – С.37–43.
460. Подмазін С. Проблема змісту особистісно зорієнтованої освіти //Завуч. – 2001. – №11. – С.2–3.
461. Пономарьова Р.О. Психолого педагогічні принципи технології особистісно-орієнтованого розвитку обдарованої молоді //Обдар. дитина. – 1998. – №7. – С.5–7; №8. – С.2–4.
462. Попов М. Особистісно орієнтоване навчання і виховання: Модна фраза чи потреба? //Директор шк. – 2001. – №9. – С.4.
463. Пушкарьова Т. Взаємодія вчителя початкових класів з учнями в умовах особистісно орієнтованого навчання //Почат. шк. – 2002. – №6. – С.47–49.
464. Рагозіна В. Особистісно-зорієнтований підхід до діагностики розвитку учнів у процесі художньо-естетичного виховання //Рід. шк. – 2001. – №1. – С.50–52.
465. Ратушна Л. Моделювання особистісно-зорієнтованого навчально-виховного процесу //Завуч. – 2001. – №25. – С.6.
466. Рева Ю. Співтворчість учителя і учнів: Прийоми взаємодії //Завуч. – 2002. – №10. – С.12–14.
467. Редіна О.В., Симоненко Н.І. Напрями виховання особистості учня в загальноосвітній школі //Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т післядиплом. пед. освіти. – К.; Запоріжжя, 2001. – Вип.19. – С.144–145.
468. Рибалка В. Особистісний підхід у шкільництві: співпраця вчителів і шкільних психологів //Освіта і упр. – 1998. – №1. – С.81–90.
469. Савченко О.Я. Особистісно орієнтоване спілкування //Всесвіт. л-ра в серед. навч. закл. України. – 1999. – №1. – С.3–4.
470. Світлична С.П. Гуманно-особистісний підхід до дітей як основа особистісно орієнтованих педагогічних технологій //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.19, ч.1. – С.121–125.
471. Сидорова О. Кожна особистість унікальна: принципи виховного процесу //Рід. шк. – 1997. – №6. – С.29–30.
472. Софіян Л., Зоткіна Н. Особистісно орієнтований підхід у освітньо-виховній роботі навчального дошкільного закладу //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – 2002. – №3. – С.30–34. – (Сер. “Педагогіка”).
473. Тименко М. Методичні засади вивчення особистості з метою самостійного вибору учнем майбутньої професії //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – 2001. – №4. – С.94–97. – (Сер. “Педагогіка”).
474. Тимошук Н.С. Вихователь і вихованець в умовах особистісно зорієнтованих виховних технологій //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.19–26. – Бібліогр.: 9 назв.
475. Тимченко К.О. Бачити в дитині особистість: [Реком. список л-ри] //Освітнянин. – 1999. – №2. – С.4–5.
476. Хайруліна В.М. За покликом серця: Особистісно орієнт. навчання і виховання //Пед. газ. – 2000. – №3. – С.1.
477. Хрущ В. Психолого-педагогічні основи ділової індивідуально-особистісної взаємодії педагога і вихованця у процесі формування громадянської активності //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип.5, ч.2. – С.226–231.
478. Чернишова Г.Ф. Вільна особистість дитини як результат особистісно орієнтованого підходу до виховання в процесі літнього відпочинку //Педагогічні

науки: Зб. наук. пр. /Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. – Суми, 2001. – С.80–87.

479. Черняк І.М. Управлінське забезпечення становлення громадської культури в умовах особистісно орієнтованої освіти: [З досвіду роботи НВК №16 м. Мелітополя] //Відкритий урок. – 2002. – №7/8. – С.3–6.

480. Чеснокова О. Спілкування та співробітництво учнів на уроці – один з головних принципів формування особистості в системі розвивального навчання //Почат. шк. – 2000. – №1. – С.17–21.

481. Чорна К.І. Особистісно зорієнтована система громадянського виховання школярів //Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах: (Теорет.-метод. пробл. виховання дітей та учн. молоді): Зб. наук. пр. /Ін-т пробл. виховання. – К., 2000. – Кн.1. – С.23–29.

482. Шалда Т., Пліш І. Особистісно орієнтована школа: технології безперервного навчання та виховання //Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – №1/2. – С.120–125.

483. Щоголева Л.О., Шаповал О.А. Особистість як мета виховання у сучасній школі //Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Луцьк, 1998 р.,17-19 груд. – Луцьк,1999. – С.167–170.

484. Як підвищити зорієнтованість учителя на особистість кожного учня /Круглий стіл підгот. Р.Охрімчук //Почат. шк. – 1999. – №5. – С.44–45.

485. Яценко С.Л. Основи розвитку особистісно орієнтованої гімназичної освіти //Вісн. Житомир. пед. ун-ту. – 2000. – Вип.6. – С.228–230.

486. Ящук І. Виховання як вплив особистості на особистість //Зб. наук. пр. /Полтав. держ. пед. ун-т ім. В.Г.Короленка. – Полтава, 2001. – Вип.1. – С.50–55. – (Сер. ”Пед. науки”).

V РОЗДІЛ
Гуманізація взаємин педагогів з учнями - пріоритетна умова
виховання
громадянина правової демократичної України

487. Андреев Є. Як любити дітей. Одна з основних рис //Освіта. – 2000. – №52/53. – С.9.
488. Балл Г.О. Особистісна свобода і гуманізація освіти: [Запровадження в освіту гуманіст. засад] //Практ. психологія і соц. робота. – 2001. – №1. – С.2–4.
489. Балл Г.О. Про реалізацію гуманістичних принципів у розбудові освіти й педагогічної діяльності //Психологічні аспекти гуманізації освіти. – К.; Рівне, 1996. – С.5–98.
490. Балл Г.О. Психолого-педагогічні засади гуманізації освіти //Освіта і упр. – 1997. – №1. – С.21–35.
491. Бездверна-Хомерікі О.А. Педагогічні умови гуманістичного виховання підлітків у сфері культурно-дозвілєвої діяльності: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К.,1997. – 28 с.
492. Березняк Є. Про взаємини та співпрацю вчителя і учнів //Освіта України. – 2000. – №25. – С.8.
493. Бех І.Д. Гуманістична педагогіка: перипетії становлення //Освіта України. – 2001. – №3. – С.4,6,8.
494. Бех І.Д. Особливості діалогу у вихованні особистості //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р. – К., 1998. – С.106–109.
495. Біда О.А. Підготовка вчителя до удосконалення його відносин з учнями //Удосконалення навчально-виховного процесу як засіб розвитку творчої особистості вчителя та учнів: Матеріали доп. Всеукр. наук.-практ. конф., 26-27 жовт. 2000 р. /Редкол.: В.Г.Кузь та ін. – К., 2000. – С.18–19.
496. Білоусова В.О. Гуманізація відносин старшокласників у технологіях особистісно-орієнтованого навчання //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р. – К., 1998. – С.117–121.
497. Білоусова В.О. Гуманізація відносин у сучасній школі //Психологія життєтворчості: Навч.-метод. посіб. /За ред. Л.В.Сохань та ін. – К., 1996. – С.178.
498. Білоусова В.О. Теорія і методика гуманізації відносин старшокласників у позаурочній діяльності загальноосвітньої школи: Монографія. – К.: ІЗМН, 1997. – 192 с.
499. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації: (Підготовка вчителя до формування виховуючих відносин з учнями). – К.: ІЗМН, 1996. – 230 с.
500. Бойко А.М. Суб'єкт-суб'єктні взаємини як цінності виховання: [Гуман. виховання] //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. /За заг. ред. О.В.Сухомлинської. – К., 1997. – С.12–16.
501. Болсун С. Модель ідеального вчителя //Рід. шк. – 1999. – №2. – С.55–58.
502. Болтенко І. Дидактично-виховні функції педагогічного спілкування //Почат. шк. – 2001. – №9. – С.51–53.
503. Борис Н.П. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу школи і вузу //Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та вузі: Зб. наук. пр. – Рівне, 2001. – С.71–76.

504. Бужина І.В. Гуманістична взаємодія з учнями як складова професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів //Наука і освіта. – 2000. – №4. – С.7–11.
505. Бужина І.В. Результативність взаємодії вчителя і учня в аспекті вивчення проблеми //Наука і освіта. – 1999. – №3/4. – С.96–98.
506. Бутківська Т. Цінності: від учителя до учня //Почат. шк. – 1997. – №2. – С.41.
507. Войцешук Л.А., Мандрик Н.Б. Гуманізація школи як умова виховання школярів //Реформування освіти і школи: сутність, проблеми, перспективи. – Рівне, 1997. – С.146–148.
508. Володарська Н.Д. Питання побудови комунікативної моделі взаємодії вчителя і учня у вихованні громадянина України //Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та вузі: Зб. наук. пр. – Рівне, 2001. – С.92–96.
509. Волченкова Г. Підготовка вчителя до діалогічної взаємодії з учнями //Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та вузі: Зб. наук. пр. – Рівне, 2001. – С.96–101.
510. Воробйова Л. Гуманістична спрямованість педагогічного спілкування //Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки (Рівне, 15-17 черв. 1998 р.). – Рівне, 1998. – С.29–30.
511. Главник О. Як навчити дітей співпрацювати: [Взаємини між учителем і учнем] //Практ. психологія і соц. робота. – 2000. – №3. – С.45–46.
512. Грабовська Т. Виховний процес у сучасній школі //Нова пед. думка. – 1999. – №1. – С.23–25.
513. Грицюк Б.А. Гуманітаризація і гуманізація педагогічного процесу в школі. – Снятин, 1998. – 93 с.
514. Гуманізація навчально-виховного процесу в загальноосвітніх школах: Посіб. для вчителів зони підвищ. радіаційн. контролю /За ред. Г.О.Балла. – К., 1998. – 130 с. – (Ін-т соціології НАН України).
515. Гуманізація навчально-виховного процесу.: Наук.-метод. зб. /Слов'ян. держ. пед. ін-т; За заг. ред. Г.І.Легенького. – Слов'янськ, 1999. – Вип.5. – 314 с.
516. Діалогічна взаємодія у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи: Кн. для вчителя: Навч. посіб. /Ін-т психології ім. Г.Костюка АПН України. – К., 1997. – 135 с.
517. Жовта І. Управління школою починається із стосунків “учитель – учень”: [Матеріали наук.-практ. конф.] //Освіта України. – 2002. – №28. – С.1, 6–7.
518. Забродський М.М. Сутність педагогічного спілкування //Шкіл. світ. – 1999. – №1. – С.5.
519. Зливков В. Відмовитись від принципу “Вчитель завжди правий” //Директор шк. – 1999. – № 45. – С.12.
520. Иванова Т.В. Культура педагогического общения: [Монографія] /Под ред. И.А.Зязюна. – К.: ЦВП, 1999. – 356 с.
521. Киричок В.А. Проблема етики спілкування вчителя з учнем //Почат. шк. – 1999. – №12. – С.42–43.
522. Киричук О.В. Взаємодія навчання і виховання в інноваційних педагогічних системах //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р. – К., 1998. – С.139–145.
523. Класний керівник у сучасній школі: Метод. посіб. /В.М.Оржеховська, О.І.Пилипенко, Л.А.Греков та ін. – К.: ІЗМН, 1996. – 152 с.
524. Козубовська І.В., Ващук Ф.Г. Гуманістичні цінності в перевихованні неповнолітніх з відхиленнями у поведінці: [Гуманізація взаємин] //Цінності освіти

і виховання: Наук.-метод. зб. /За заг. ред. О.В.Сухомлинської. – К., 1997. – С.162–165.

525. Комарова І. Культура педагогічного спілкування вчителя //Шлях освіти. – 2001. – №1. – С.31–34.

526. Коміссарова Т.В. Культуротворча діяльність учителя в умовах ціннісних орієнтирів сучасної школи //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р. – К., 1998. – С.259–264.

527. Кононко О.Л. Педагогічна діяльність як реформування життя особистості //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р. – К., 1998. – С.102–106.

528. Кордунова Н.О. Рівень взаєморозуміння вчителя і учня //Практ. психологія і соц. робота. – 2000. – №3. – С.45–46.

529. Короткова Р.І. Театральна діяльність як умова гуманізації виховання особистості //Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та вузі: Зб. наук.пр. – Рівне, 2001. – С.208–211.

530. Красновський В.М. Необхідність гуманістичного підходу до виховання школярів у сучасних умовах //Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки (Рівне, 15-17 черв. 1998 р.). – Рівне, 1998. – С.51.

531. Красновський В.М. Організація шкільного виховного процесу – гуманістичний підхід //Освіта і упр. – 1999. – №3. – С.41–46.

532. Крупіна Г.В. За педагогіку співробітництва //Реформування освіти і школи: сутність, проблеми, перспективи. – Рівне, 1997. – С.235–237.

533. Кузьменко Н. Комунікативні очікування старшокласників у контексті гуманізації педагогічної взаємодії //Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки (Рівне, 15-17 черв. 1998 р.). – Рівне, 1998. – С.52.

534. Культура педагогічного спілкування: Метод. рек. до практ. занять /Уклад.: О.М.Єремчук, Л.І.Кобилянська, Л.В.Мафтин, І.М.Петрюк. – Чернівці: Рута, 2001. – 16 с. – (Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича).

535. Лаврентьєва Г. Партнерське спілкування – школа соціалізації //Дошкіл. виховання. – 2000. – №12. – С.4–6.

536. Мазур Г.Г. Гуманізація стосунків у навчально-виховному процесі //Почат. шк. – 1996. – №9. – С.9–11.

537. Мазурина В.А. Гуманизация взаимоотношений учителей и старшекласников во внеурочной работе общеобразовательной школы: Дис. ... канд. пед. наук. – К., 1999. – 191 с.

538. Макаренко Л. Від особистості вчителя до особливості учня //Вересень. – 1996. – №1. – С.15–16.

539. Михальчук Н.О. Психологічні особистості педагогічної взаємодії вчителя та учня в новій національній школі України //Реформування освіти і школи: сутність, проблеми, перспективи. – Рівне, 1997. – С.102–103.

540. Мишковська Т.Д. Педагогічна практика з виховної роботи в початковій школі: Навч.-метод. посіб. – Чернівці: Рута, 2001. – 201 с.

541. Мусагов С. Функції вчителя як суб'єкта педагогічної комунікації //Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки (Рівне, 15-17 черв. 1998 р.). – Рівне, 1998. – С.73–74.

542. Нечасва Л.В. Педагогічна взаємодія вчителя з учнями – творчий процес //Реформування освіти і школи: сутність, проблеми, перспективи. – Рівне, 1997. – С.154.

543. Никитюк Л.М. Культура спілкування вчителя як один з чинників ефективності навчально-виховного процесу //Валеологічна освіта та виховання:

сучасні підходи. Доступність і шляхи їх розвитку в Україні: Зб. наук.-практ. ст. – К., 1999. – С.101–103.

544. Охрімчук Р. Чи вмієте ви слухати?: [Про спілкування учителя з учнем] //Почат. шк. – 1998. – №7. – С.14–15.

545. Пагута Т.І. До питання гуманізації навчально-виховного процесу //Реформування освіти і школи: сутність, проблеми, перспективи. – Рівне, 1997. – С.199–200.

546. Педагогічна майстерність: Підруч. для вищих пед. навч. закл. /Л.А.Зязюн, Л.В.Крамушенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.: іл.

547. Педагогічна творчість і майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб. /Уклад. Н.В.Гузій. – К.: Віпол, 2000. – 167 с.

548. Петрук О.М., Петрук А.П. Єдність вимог до вихованців – запорука ефективної роботи педагогічного колективу //Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та вузі: Зб. наук. пр. – Рівне, 2001. – С.345–346.

549. Подмазин С.И., Сибиль Е.И. Как помочь подростку с “трудным” характером /Науч.-практ. центр “Перспектива.” – К., 1996. – 160 с. – (В помощь шк. психологу; №9).

550. Практична педагогіка виховання: Посібник /За ред. М.Красовицького. – К.; Івано-Франківськ: Плай, 2000. – 96 с.

551. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВУЗі: Зб. наук. пр. – Рівне: Ліста, 2001. – 471 с.

552. Рева Ю. Психолого-педагогічний вплив в оцінюванні особистості учня //Рід. шк. – 2000. – №12. – С.25–27.

553. Рибалка В.В. Гуманізація виховуючо-навчального процесу на основі особистісного підходу до школярів //Психологія – школі: Зб. матеріалів Другого міжрегіон. наук.-практ. семінару (Рівне, 16-18 січ. 1997 р.). – К., 1997. – С.107–112.

554. Савчин М. Типи розуміння вчителем психології учня та їх прояви в педагогічній взаємодії //Рід. шк. – 1996. – №1. – С.70–73.

555. Сас Н.М. Засоби формування педагогічної взаємодії у шкільних підліткових об'єднаннях за інтересами //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Херсон, 23-25 верес. 1997 р. – К., 1998. – С.133–138.

556. Семиченко Б. Готовність учителя до реалізації гуманістичних відносин з учнями //Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки (Рівне, 15-17 черв. 1998 р.). – Рівне: Ліста, 1998. – С.90–92.

557. Сивенкова Л. Ініціатива педагога в спілкуванні з учнями: [Про технології, які забезпечують спілкування педагога] //Почат. шк. – 1998. – №5. – С.6–7.

558. Скрипеч С. Проблема міжособистісної взаємодії педагога і учня //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2001. – №4. – С.118–121. – (Сер. “Педагогіка”).

559. Сущенко А.В. Виховання гуманних стосунків у шкільному педагогічному процесі: Дис. ... канд. пед. наук. – К., 1997.–195 с.

560. Сущенко А.В. Как стать успешным учителем на старте профессиональной карьеры: Учеб.-метод. пособие. – Запорожье: ОИУУ, 2000. – 55 с.

561. Сущенко А.В. К вопросу о создании модели гуманистической воспитательной системы в школе //Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т післядиплом. пед. освіти. – К.; Запоріжжя, 2001. – Вип.19. – С.178–182.

562. Сущенко А. Гуманізація навчальних взаємин у всіх ланках шкільної життєдіяльності // Почат. шк. – 1998. – №9. – С.29–30.
563. Тадеєва М.І., Міськевич О.І. Особливості взаємовідносин молодшого школяра з учителем // Миротворча діяльність школи і ВУЗу: Зб. наук. пр. /Редкол.: С.Я.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.118–120.
564. Таланчук П.М. Коли гуманність не фраза // Педагогіка толерантності. – 1998. – №3/4. – С.15–17.
565. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К.: Пед. думка, 1999. – Кн.1. – 276 с.
566. Тищенко С. Особливості усвідомлення вчителями шляхів та засобів гуманізації виховного процесу в школі // Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки (Рівне, 15-17 черв. 1998 р.). – Рівне, 1998. – С.102.
567. Ткаченко Л. Гуманізація стосунків учнів і вчителів – це основна інновація, що має відбутися в школі // Освіта України. – 2002. – № 1/2. – С.4.
568. Тлінна Т.І. Вплив педагогічної комунікації на становлення особистості учня // Вересень. – 2000. – №1. – С.82–84.
569. Тригубенко В. Формування гуманістичних цінностей особистості – сутність педагогічного процесу // Освіта і упр. – 1999. – №3. – С.35–46.
570. Учитель, учень, учнівський колектив. – Вінниця: Континент – ПРИМ, 1999. – 21 с.
571. Хоружа Л. Гуманізація навчально-виховного процесу // Рід. шк. – 2000. – №1. – С.54–56.
572. Хоружа Л. Золоте правило індивідуальної взаємодії: [Гуманізація взаємин педагогів з учнями] // Директор шк. Україна. – 2001. – №8. – С.97–105.
573. Чернявська О. Однакових дітей немає // Почат. освіта. – 2000. – №5. – С.7.

VI РОЗДІЛ

Патріотичне виховання молодого громадянина України

574. Бояр С.Є., Брильова Л.Є. Формування основ гуманізму і патріотизму у школярів //Миротворча діяльність школи і ВУЗу: Зб. наук. пр. /Редкол.: С.Я.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1999. – Ч.1. – С.131–132.
575. Бугайцева Г. Принципи патріотичного виховання української молоді (зі спадщини Григорія Ващенка) //Історія в шк. – 1999. – №5. – С.7–10. – Бібліогр.: 9 назв.
576. Ващенко Г. Виховання любові до батьківщини //Ващенко Г. Вибрані педагогічні твори. – Дрогобич, 1997. – С.65–101. – (Львів. орг. Всеукр. пед. т-ва ім. Г.Ващенка).
577. Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали наук.-практ. конф. /Ін-т пробл. виховання АПН України; Відп. ред. І.Д.Бех. – К., 1999. – 127 с.
578. Вишняк М.Я. Патріотичне виховання на уроках української мови //Пед. газ. – 2001. – №8. – С.4.
579. Вишняк М. Патріотичне виховання учнів за допомогою української мови та літератури //Рід. шк. – 2001. – №9. – С.25–28.
580. Військово-патріотичне виховання допризовників: Метод. рек. /Уклад. М.Д.Зубалій. – К.: ІЗМН, 1998. – 59 с. – Бібліогр.: с.51–58.
581. Вугрич В.П. Національно-патріотичні цінності в громадянському вихованні учнів //Цінності освіти і виховання: Наук.–метод. зб. /За заг. ред. О.В.Сухомлинської; АПН України, Центр інформації та документації Ради Європи в Україні. – К., 1997. – С.151–153.
582. Вугрич В.П., Коваленко О.І. Педагогічні основи патріотичного виховання учнів шкіл-інтернатів //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. /АПН України та ін. – К., 1999. – Кн.1. – С.249–256. – Бібліогр.: 11 назв.
583. Гавлігіна Т.М. Національно-патріотичне виховання у позашкільному навчальному закладі //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.138–140. – Бібліогр.: 4 назви.
584. Гевко О. Формування національно-патріотичних рис у студентів //Рід. шк. – 2001. – №11. – С.47–48. – Бібліогр.: 4 назви.
585. Герасименко В. “Не вихлюпнімо поняття – національне”: [Роль нац. виховання у формуванні патріотів України] //Освіта. – 2000. – №12. – С.2.
586. Гнатюк В., Черниш П. Виховний ідеал – бути патріотом //Почат. шк. – 1998. – №3. – С.36–40.
587. Голибард Є. То що, будемо вибирати Батьківщину? або Поважайте педагогів, пане професоре!: [Полеміка про патріот. виховання] //Освіта. – 2001. – №50/51. – С.11.
588. Гонський В. Патріотизм як основа сучасного виховання та ідеології держави: Студії виховання //Рід. шк. – 2001. – №2. – С.9–14. – Бібліогр.: 44 назви.
589. Грушоватий П. Стрілецька тематика у творчості композиторів Галичини і патріотичне виховання учнів //Рід. шк. – 1998. – №12. – С.18–20.
590. Давиденко Н.О. Патріотичне виховання учнів у ліцеї (з досвіду роботи куратора) //Виховання національно свідомої особистості: (Метод. рек.) /За ред. Д.О.Тхоржевського. – Глухів, 2001. – С.67–71. – Бібліогр.: 2 назви.

591. Дичковський О. Українські визвольні змагання і національно-патріотичне виховання у сучасному державотворенні: (Доп. на III Всесвіт. форумі українців) //Визвол. Шлях. – 2001. – №10. – С.3–8.
592. Дуткевич Т. Поезія О.Олеся як засіб еколого-патріотичного виховання //Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 2001. – №5. – С.15–18. – Бібліогр.: 8 назв.
593. Жаборовський В. Коли сурма покличе у похід ... //Джерело. – 1999. – №2. – С.7.
594. Жаборовський В. Роль військово-патріотичного виховання у формуванні особистості //Джерело. – 1999. – №9. – С.3.
595. Жулинський М. Першочергові завдання: [Патріот. виховання] //Пед. газ. – 2000. – №5. – С.5.
596. Залізко В., Постельга О. Молоді – лицарську духовність: [Виховання молоді на традиціях укр. козацтва] //Освіта. – 2001. – №44. – С.6.
597. Зінченко Н.А. Формування культури відношень як інтегративна умова патріотичного виховання учнів різновікових груп //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.94–101.
598. Івашковський В. Військово-патріотичне виховання шкільної молоді в контексті реформування освіти в Україні //Шлях освіти. – 2001. – №2. – С.13–16.
599. Івашковський В. Честь змолоду: [Сучас. пробл. військ.-патріот. виховання молоді в Україні] //Світло. – 1999. – №1. – С.15–16.
600. Іващенко В. Допомогти дитині пізнати свій народ //Освіта України. – 1998. – №21. – С.9.
601. Капська А.Й. Орієнтоване положення про обласний Центр військово-патріотичного виховання молоді при Управлінні у справах молоді та спорту: Проект //Молодь і дозвілля: теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання. – К., 1996. – Вип.2. – С.94–97.
602. Капська А.Й. Патріотичне виховання молоді в структурі її соціалізації //Молодь і дозвілля: теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання. – К., 1996. – Вип.2. – С.43–56.
603. Каюков В.І. Патріотичне виховання учнів загальноосвітньої школи на героїчних традиціях українського народу: Дис. ... канд. пед. наук /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 1996. – 182 с.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Кіровогр. держ. пед. ін-т ім. В.К.Винниченка. – Кіровоград, 1996. – 24 с.
604. Кисельова Н.Б. Виховання патріотів засобами шкільного краєзнавчого музею //Імідж школи на порозі XXI століття: Практико-зорієнт. посіб. /За ред. І.Г.Єрмакова. – К., 1999. – Ч.2. – С.52–55.
605. Кисельова Н. Виховувати патріотів: (Шкіл. краєзн. музей) //Географія та основи економіки в шк. – 1997. – №3. – С.27–28.
606. Кіндрат В.К. В.О.Сухомлинський про патріотичне виховання //Почат. шк. – 1996. – №9. – С.56–60.
607. Кіндрат В.К. Теоретичні аспекти виховання патріотизму в сучасній школі //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.12, ч.2. – С.179–181.
608. Кіндрат В.К. Щоб у серці жило чуття Батьківщини //Почат. шк. – 1996. – №7. – С.4–5.
609. Кобзар Б.С. та ін. Виховання патріотизму і формування культури міжнародних відносин в учнів шкіл-інтернатів: Метод. рек. /Б.С.Кобзар, Є.П.Постовойтов, Л.С.Дробот. – К., 1998. – 56 с. – Бібліогр.: с.56. – (Ін-т пробл. виховання АПН України).

610. Коваль В. Виховання патріотичних почуттів під час вивчення творчості Уласа Самчука //Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 1999. – №2. – С.41–43.
611. Коваль В. “Любіть Україну у сні й наяву ...”: (Виховання патріотизму на матеріалі творів Володимира Сосюри) //Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 1999. – №1. – С.34–36.
612. Коваль В.О. Патріотичне виховання учнів у процесі вивчення української літератури в старших класах загальноосвітньої школи: Дис. ... канд. пед. наук /Лн-т педагогіки АПН України. – К., 1999. – 191 с. – Бібліогр.: с.173–187.
613. Коваль В. Уроки словесності в системі національно-патріотичного виховання: (На прикладі кіноповістей Олександра Довженка “Зачарована Десна”, “Україна в огні”) //Рід. шк. – 1999. – №6. – С.53–55. – Бібліогр.: 7 назв.
614. Коваль В. Формування патріотичної вихованості на матеріалі творів Лесі Українки //Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 2000. – №5. – С.13–16. – Бібліогр.: 5 назв.
615. Коган С.Б. Робота директора навчального закладу, заступника директора з виховної роботи та викладача допризовної підготовки з питань військово-патріотичного виховання учнів: (Метод. рек.) //Директор шк. – 1998. – №27. – С.4–5; №28. – С.4–5.
616. Кононенко П.П. “Свою Україну любіть ...”. – К.: Твім інтер, 1996. – 222 с.
617. Кулик К. Бути патріотом не на словах, а на ділі: Нац. спрямованість навчання //Рід. шк. – 1996. – №10. – С.33–35.
618. Кучеренко О. Тарас Шевченко і Пантелеймон Куліш про історію як чинник патріотичного виховання особистості //Історія в шк. – 1998. – №9. – С.2–5.
619. Лазор І. Військово-патріотичне виховання школярів: Метод. рек. //Джерела. – 1997. – №2. – С.56–66.
620. Ляшко Л.И. Развитие аналитико-критических способностей у подростково-гимназистов в контексте их патриотического воспитания средствами украинской национальной культуры //Миротворча діяльність школи і ВУЗу: Зб. наук. пр. /Редкол.: С.Я.Дем’янчук та ін. – Рівне, 1999. – Ч.1. – С.88–90.
621. Марушій О. Шляхи активізації військово-патріотичного виховання в школі //Рід. шк. – 2001. – №5. – С.22–24.
622. Матвієнко П.І. Живодайні джерела патріотизму //Постметодика. – 2000. – №1. – С.22–26.
623. Мельник А. Мода на немодних патріотів, або Будьмо українцями не лише тоді, коли перемагає київське “Динамо” //Уряд. кур’єр. – 1999. – 7 квіт. – С.5.
624. Методичні матеріали до програми “Сучасне козацько-лицарське виховання дітей і юнацтва України” /Г.Біленька, О.Король, М.Кравчук, Ю.Руденко //Освіта. – 1999. – №40. – С.1–3.
625. Мисак Б. Виховання допризовної молоді на взірці величі патріотичного духу Павла Чубинського //Джерела. – 2000. – №1/2. – С.92–95.
626. Мисак Б. Військово-патріотичне виховання молоді на сучасному етапі //Обрії. – 1998. – №1. – С.24–27.
627. Міщенко Н. Який же проросте патріотизм? //Рід. шк. – 1999. – №1. – С.7–8.
628. Мовчун А. Етимологія як засіб патріотичного виховання //Почат. шк. – 1998. – №5. – С.8–12.
629. Неліна Т. Красзнавчий музей і школа //Історія України. – 2000. – №46. – С.2.
630. Огнєв В. З любов’ю до України: Пробл. військ.-патріот. виховання молоді, її підготовки до військ. служби //Світло. – 1999. – №3. – С.39–40.
631. Онищук П.В. Педагогічні засади технології формування патріотичних рис в учнів шкіл-гімназій, ліцеїв: Дис. ... канд. пед. наук /Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1996. – 190 с.

Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 1996. – 22 с.

632. Основи патріотичного виховання учнів шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, у позаурочний час: (Метод. рек.) /Уклад. Л.В.Канішевська; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1997. – 14 с.

633. Павленко М.С. Патріотичне виховання молодших школярів на матеріалі творчості Павла Тичини: Дис. ... канд. пед. наук /Уман. держ. пед. ун-т ім. П.Тичини. – Умань, 2001. – 234 с. – Бібліогр.: с.194–212.

634. Панасюк В. Засади патріотичного та фахового виховання молоді //Директор шк. – 2000. – №4. – С.5.

635. Пашенко Д. Патріотичне й національне виховання – складові становлення громадянина //Шлях освіти. – 2002. – №1. – С.9–14.

636. Петлюра С. Патріотизм //Розбудова держави. – 1997. – №7/8. – С.94–101.

637. Петренко В.В. Впровадження інноваційних технологій національно-патріотичного виховання учнів у сучасній школі: психодіагностичний аспект //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.26–31. – Бібліогр.: 5 назв.

638. Петренко В.В. Сутність патріотизму як моральної якості особистості, його зміст і внутрішня структура //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.15. – С.30–32. – Бібліогр.: 5 назв.

639. Петренко В. Національно-патріотичне виховання молодших школярів засобами музики //Почат. шк. – 2000. – №11. – С.28–29.

640. Петров В. Виховуємо патріотів //Проф.-техн. освіта. – 2002. – №2. – С.29–31.

641. Петронговський Р. Про формування патріотизму в старшокласників: [З досвіду роботи Заоч. ін-ту позит. поведінки] //Шлях освіти. – 2002. – №2. – С.40–41.

642. Пилипів І. Як виховати громадянина-патріота-гуманіста //Проф.-техн. освіта. – 2000. – №2. – С.11–12.

643. Погрібний А.Г. Розмови про наболіле, або Якби ми вчилися так, як треба ... – К.: Видавн. центр “Просвіта”, 2000. – 318 с.

644. Потапова Л. Відроджуємо козацьку славу: [Військ.-патріот. виховання в Шк. джур, м. Запоріжжя] //Рід.шк. – 1997. – №6.– С.15.

645. П’янковський Г.В. Педагогічна оцінка ефективності військово-патріотичного виховання призовної молоді: Дис. ... канд. пед. наук /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1997.– 218 с.

Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка.– К., 1997. – 23 с.

646. Редіна В. Красзнавча пошукова діяльність учнів у позашкільному закладі //Географія та основи економіки в шк. – 2000. – №1. – С.34–35.

647. Редіна В. Патріотів треба виховувати //Рід. шк. – 1999. – №2. – С.61–63.

648. Решетняк В.Ф. Сутнісна визначеність деяких аспектів патріотичного виховання //Виховання національно свідомої особистості: (Метод. рек.) /За ред. Д.О.Тхоржевського.– Глухів, 2001. – С.20–24.

649. Решетняк Н.В. Патріотичне виховання в позакласній роботі з хімії //Виховання національно свідомої особистості: (Метод. рек.) /За ред. Д.О.Тхоржевського. – Глухів, 2001. – С.51–56. – Бібліогр.: 3 назви.

650. Рижих В. Головне завдання ТСО України – військово-патріотичне виховання молоді //Учитель. – 1999. – №5/6. – С.24–25.

651. Ромашкан В. Військово-патріотичне виховання під час проведення навчально-польових занять: Партн. діяльн. сіл. і міськ. шк. //Директор шк. – 2000. – №14. – С.11.

652. Ростимо патріотів: Зб. матеріалів з досвіду орг. вихов. роботи в проф.-техн. навч. закл. Хмельниччини /Упоряд. О.М.Колесник; Хмельниц. наук.-метод. центр проф.-техн. освіти та підвищення кваліфікації інж.-пед. працівників. – Хмельницький, 2001. – 128 с.
653. Руденко Ю. Патріотичне виховання учнів //Освіта. – 2001. – №45/46. – С.10–15.
654. Руденко Ю., Руденко В. Ідеологія патріотизму і державотворення як основа духовності учнів //Рід. шк. – 1999. – №10. – С.8–10. – Бібліогр.: 8 назв.
655. Семенюк В.Є. Формування патріотизму та любові до рідного краю засобами туризму //Україна – країни Сходу: від діалогу педагогічних систем до діалогу культур та цивілізацій: Матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., 18–19 трав., 2001 р. – К., 2002. – Вип.4. – С.166–168.
656. Сербин Р. Патріотичне виховання української молоді //Рідношкільник. – 2001. – Ч.45. – С.5–8.
657. Скрипець М. Ростимо патріотів України //Освіта. – 1999. – №40. – С.6.
658. Смик Т.С. Виховання учнів засобами народознавства //Пед. скарбниця Донецьчини. – 1998. – №2. – С.22–23.
659. Сухомлинский В.А. Родина в сердце / [Вступ. ст. Л.В.Голованова; Фотоочерк А.А.Кулешова.]. – М.: Мол. гвардия, 1978. – 175 с.: ил.
660. Сухомлинський В.О. Щоб у серці жила Батьківщина. – К.: Знання, 1965. – 80 с. – (Сер. V; №4/5).
661. Сушик І. Виховання українського патріота: міф чи реальність? //Упр. освітою. – 2002. – №1. – С.8,15.
662. Томчук М.І., Шевченко В.В. Психологічні основи військово-патріотичного виховання учнів: [Монографія]. – Миколаїв: Вид. від. МФ НаУКМА, 1999. – 123 с. – Бібліогр.: с.111–116.
663. Треф'як Я. Національно-патріотичне виховання: проблеми і перспективи //Вертикаль. – 1999. – №1. – С.16–18.
664. Урбатіс С. Пробудити любов до рідної землі //Рід. шк. – 1996. – №3. – С.20–22.
665. Утверджуємо ідеологію патріотизму і державотворення: Відкритий лист Президії АПН України та М-ву освіти України /М.Стельмахович, В.Гуменюк, М.Дробноход та ін. //Освіта. – 1998. – №31/32. – С.3.
666. Филипчук В. Відроджувати національну гідність наших дітей (деякі аспекти патріотичного та морального виховання через призму вірша М.Івасюка “Ода українській мові”) //Наук. вісн. /Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2000. – Вип.99. – С.162–167. – Бібліогр.: 4 назви. – (Педагогіка та психологія).
667. Чорна К.І. Патріотизм – духовна цінність молодих громадян України //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. /За заг. ред. О.В.Сухомлинської; АПН України, Центр інформації та документації Ради Європи в Україні. – К., 1997. – С.209–212.
668. Шапорєв Ю. Нумо, хлопці!: З досвіду військ.-патріот. виховання юнаків у первин. орг. ТСО України серед. і серед. спец. навч. закл. м.Києва //Учитель. – 1999. – №5/6. – С.34–36.
669. Шляхи вдосконалення військового навчання та військово-патріотичного виховання учнів в процесі допризовної підготовки: Із досвіду роботи викладача допризовної підготовки Деснян. СШ Козелец. р-ну Черніг. обл. Гриневича Л.Т. /Підгот. С.Б.Коган; Черніг. облас. ін-т підвищення кваліфікації та підготовки працівників освіти. – Чернігів, 1996. – 28 с.
670. Штифурак В. Організація військово-патріотичного виховання в навчальному закладі //Директор шк. – 2002. – №18. – С.3–5.

671. Щербань П. Гідність, гордість і відповідальність: [Роздуми про патріотизм] //Вища освіта України. – 2001. – №2. – С.93–95.

VII РОЗДІЛ
Формування національної самосвідомості, культури міжетнічних
стосунків
та планетарної свідомості

672. Алексєєнко Т.Ф. та ін. Формування національно-духовних цінностей дитини у сім'ї /Т.Ф.Алексєєнко, З.І.Мустафаєва, Т.В.Яковенко //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.1. – С.106–113. – Бібліогр.: 7 назв.
673. Андрійченко Т.М. Виховні цінності української родини //Педагогічна практика та філософія освіти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1997. – С.24–25.
674. Балашкевич В. Виховне поле традицій минулого //Рід. шк. – 1997. – №2. – С.21–23.
675. Баяновська Р.М., Тірала П.М. Полікультурне виховання як складник загальнонаціональної системи виховання //Відродження. – 1998. – №3. – С.30–32.
676. Безкоровайна О.В. Педагогіка миру: визначення, завдання, шляхи їх реалізації //Педагогіка толерантності. – 1999. – №3/4. – С.146–154. – Бібліогр.: 17 назв.
677. Безкоровайна О. На засадах добра і миру //Нова пед. думка. – 1999. – №3. – С.15–19.
678. Бех І.Д. Виховання у дітей вміння жити в мирі та злагоді //Освіта України. – 1999. – 11 серп. (№33/34). – С.5–6.
679. Бех І. Виховання у дітей миролюбства //Почат. шк. – 1999. – №8. – С.17–20.
680. Бойко А. Педагогічний потенціал національно-культурних традицій //Рід. шк. – 1999. – №10. – С.12–15. – Бібліогр.: 10 назв.
681. Болгаріна В.С. Батьки і діти: спільна мета: [Формув. нац. свідомості] //Журн. для батьків. – 1999. – №1. – С.32–33. – Бібліогр.: 5 назв.
682. Болгаріна В., Журецький Я. Прилучення учнів до національної культури //Рід. шк. – 1999. – №4. – С.52 – 55.
683. Болгаріна В., Лощенова І. Культура і полікультурна освіта: [Нац. свідомість як засіб єднання етн. та загальнолюд. систем цінностей] //Шлях освіти. – 2002. – №1. – С.2–6.
684. Бондаренко Ю. Урок літератури в системі національного виховання //Рід. шк. – 1998. – №9. – С.22–26.
685. Бондаренко Ю., Бондаренко А. Нова ментальність: шляхи формування //Рід. шк. – 1996. – №2. – С.29–31.
686. Борецька М. Конспект уроку з громадянської освіти на тему “Права і свободи національних меншин в Україні” //Історія в шк. України. – 2000. – №4. – С.38–41.
687. Борисов В.В., Тхоржевський Д.О. Вимірювання рівня розвитку складових національної самосвідомості особистості //Педагогіка і психологія. – 1999. – №3. – С.51–58.
688. Борисов В., Тхоржевський Д. Чи можна вимірювати рівень національної самосвідомості особистості //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №4. – С.22–25.
689. Борисова С.В. Про деякі теоретичні та психолого-педагогічні аспекти визначення національної самосвідомості в контексті становлення національної державності //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка.– Луганськ, 2001. – Вип.5. – С.32–38. – Бібліогр.: 6 назв. – (Пед. науки).
690. Булгакова А. Виховання учнів у дусі миру, злагоди, ненасильства //Історія в шк. України. – 2000. – №3. – С.41–43.

691. Василькевич Я., Рик С. Мова в національно-виховному контексті //Дитинство: наступність і перспективність: Матеріали конф. – Переяслав-Хмельницький, 2000. – С.140–143.
692. Вербець В. Формування національної самосвідомості молоді //Нова пед. думка. – 1999. – №3. – С.23–27. – Бібліогр.: 7 назв.
693. Виховання національно свідомої особистості: (Метод. рек.): Метод. посіб. /За ред. Д.О.Тхоржевського. – Глухів: РВВ ГДП, 2001. – 144 с.
694. Ганнусенко Н.І., Мацейків Т.І. Формування культури міжнаціонального спілкування школярів у поліетнічному середовищі //Педагогіка і психологія. – 1997. – №3. – С.87–92. – Бібліогр.: 10 назв.
695. Гевко О. Формування національно-патріотичних рис у студентів //Рід. шк. – 2001. – №11. – С.47–48. – Бібліогр.: 4 назви.
696. Гелеверя Р.О. Формування цілісного світогляду і розвиток творчого мислення школярів на уроках літератури //Педагогічна практика та філософія освіти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1997. – С.42–43.
697. Гнатюк В. Зміст і форми національного виховання учнів //Рід. шк. – 1999. – №9. – С.17–20. – Бібліогр.: 20 назв.
698. Гнатюк В.М. Позакласна робота та проблеми національного виховання //Директор шк. – 1999. – №4. – С.2–4.
699. Головатий М. Молодь на розпутті. Але чи втрачена? Національне виховання, формування національної свідомості юні – проблема особливої ваги в Україні //Віче. – 1997. – №7. – С.125–145.
700. Горькова С.О. Світогляд і шляхи його формування //Філософія: Наук. вісн. №7/ХДПУ. – Х., 1999. – Вип.2. – С.86–90. – Бібліогр.: 5 назв.
701. Григорова Н.В. Міжкультурний діалог як комунікативна основа європейського виховання //Філософія: Наук. вісн. №7/ХДПУ. – Х., 1999. – Вип.2. – С.96–100. – Бібліогр.: 8 назв.
702. Губ'як В. Виховання учнів на засадах народної творчості і фольклору //Рід. шк. – 1999. – №11. – С.9–10. – Бібліогр.: 4 назви.
703. Гуменюк Г.М. Формування національної самосвідомості в учнів середнього шкільного віку засобами туристсько-краєзнавчої роботи: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Т., 2000. – 21 с.
704. Гуменюк Г. Національна самосвідомість школярів та перспективи її розвитку //Рід. шк. – 1999. – №2. – С.59–61. – Бібліогр.: 10 назв.
705. Гуменюк Г. Роль туристично-краєзнавчої роботи у формуванні національної самосвідомості школярів //Джерела. – 1999. – №1/2. – С.104–108. – Бібліогр.: 6 назв.
706. Гушеватий М.М. Формування національної самосвідомості школярів на матеріалах історичного краєзнавства //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. – К., 2000. – Вип.8. – С.93–95. – Бібліогр.: 5 назв.
707. Демідова М.Г. та ін. Формування полінаціональної культури школярів як миротворницька проблема /М.Г.Демідова, О.Є.Реброва, І.П.Чиріч //Миротворча діяльність школи і вузу: Зб. наук. пр. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.9–10.
708. Докукіна О.М. Національна свідомість особистості як основа її патріотизму //Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали наук.-практ. конф. – К., 1999. – С.37–40.
709. Докукіна О.М. Національно-ціннісні орієнтири в сімейному вихованні //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С.107–109.
710. Драшко О. Національна ідея у підготовці митця-вчителя //Рід. шк. – 1999. – №10. – С.42–43.
711. Єрмаков І.Г. Культуротворчі аспекти діяльності школи в Україні на порозі XXI століття: [Полікульт. виховання, етика міжнац. спілкування] //Діалог

культур і духовний розвиток людини: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 1995. – С.27–29.

712. Єрмаков І.Г. Культуротворчі аспекти розвитку освіти на порозі ХХІ століття //Україна – країни Сходу: від діалогу педагогічних систем до діалогу культур та цивілізацій: Матеріали наук.-практ. конф. – К., 2001. – С.135–138.

713. За початок нової ери: Маніфест 2000 за культуру миру й ненасильництво //Кур'єр ЮНЕСКО. – 1999. – №9/10. – С.3.

714. Заслуженюк В.С., Присакар В.В. Формування в школярів культури міжнародного спілкування //Педагогіка і психологія. – 1999. – №2. – С.66–74. – Бібліогр.: 9 назв.

715. Захарченко Р.О. Національна самосвідомість у системі загальнолюдських цінностей //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С.41–43.

716. Іванюк Г. Реалізація виховного ідеалу: спрямованість у майбутнє: [Діалог культур у системі нац. виховання забезпечує формув. нац. та планетар. свідомості] //Рід. шк. – 1999. – №1. – С.12–15.

717. Іванюк І.В. Загальнолюдські цінності – основа інтеркультурної освіти //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С.157–158.

718. Іванюк І. Ціннісні орієнтації у світлі концепцій інтеркультурної освіти: [Інтеркульт. освіта як фактор формув. нац. свідомості, виховання толерантності, розвитку планетар. мислення] //Шлях освіти. – 1997. – №1. – С.26–27.

719. Іванюта О.В., Годовський В.М. Психолого-педагогічні питання виховання молоді в дусі миру //Миротворча діяльність школи і вузу: Зб. наук. пр. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.1–2.

720. Ігнатенко П.Р. Співвідношення національних і загальнолюдських цінностей у вихованні //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С.47–49.

721. Кандиба Л. Формуємо національну самосвідомість учнів //Рід. шк. – 1996. – №10. – С.23–24.

722. Карпенко І.М. Духовний ідеал ноосфери і катарсична сутність виховання //Педагогіка і психологія. – 1998. – №2. – С.48–53.

723. Кацинська Л. Засівати добрим зерном: [Формув. нац. самосвідомості та культури міжнац. спілкування] //Нова пед. думка. – 1995. – №4. – С.15–18.

724. Кловак Г. Уроки рідної мови у формуванні національної самосвідомості молодших школярів //Почат. шк. – 1999. – №7. – С.24–25.

725. Кловак Г., Ткаченко В. Формування етнічної самосвідомості школярів – важлива проблема сучасної національної школи України //Учитель. – 2000. – №1/3. – С.38–40.

726. Кобзар Б.С. та ін. Виховання патріотизму і формування культури міжнародних відносин в учнів шкіл-інтернатів: Метод. рек. /Б.С.Кобзар, Є.П.Постовойтов, Л.С.Дробот. – К.: ВШОЛ, 1998. – 56 с. – Бібліогр.: с.56.

727. Коваленко Т.В. Формування національної свідомості особистості //Пед. газ. – 2001. – №8. – С.4.

728. Коваль В. Вічна правда і краса народу: Виховання худож. сл. //Рід. шк. – 1997. – №10. – С.10–12.

729. Комісаренко Н.О. Завдання і зміст виховання дітей на ідеях миру //Миротворча діяльність школи і вузу: Зб. наук. пр. – Рівне, 1997. – Ч.1. – С.26 – 28.

730. Корженко В.В. Національне виховання чи національне у вихованні? //Філософія: Наук. вісн. №7/ХДПУ. – Х., 1999. – Вип.2. – С.74–81. – Бібліогр.: 4 назви.

731. Коржова О. На ідеях миру і взаєморозуміння //Рід. шк. – 1996. – №10. – С.72–73.

732. Крамаренко Л. Формування національної самосвідомості учнів засобами еколого-натуралістичного виховання //Рід. шк. – 2000. – №6. – С.48–51.
733. Красовська О.С. Національна символіка і формування ціннісних орієнтацій української молоді //Шкіл. світ. – 1999. – №21. – С.3–4.
734. Красовська О.С. Як формувати самосвідомість старшокласників //Шкіл. світ. – 1999. – №22. – С.11–12.
735. Кудрявцева В.Ф. Інтеркультурне виховання //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 1998. – С.110–113.
736. Кузьменко О.В. До проблеми формування національної самосвідомості школярів //Вісн. студент. наук. т-ва /НДПУ. – Ніжин, 2000. – Вип.3. – С.47–51. – Бібліогр.: 5 назв.
737. Кутова А. Національне виховання – джерело особистісного розвитку дитини //Почат. шк. – 2002. – №2. – С.14–16. – Бібліогр.: 4 назви.
738. Лебідь І.В. Національні цінності у виховному процесі загальноосвітньої школи (теоретико-методологічний аспект): Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2002. – 21 с.
739. Ликов В.Н. Народнопедагогічний досвід В.О.Сухомлинського у вихованні особистості //Наука і освіта. – 2001. – №5. – С.58–61. – Бібліогр.: 12 назв.
740. Литвин С. Формування національної свідомості учнів у процесі вивчення доби національно-визвольних змагань 1917–1921 років //Історія в шк. України. – 2000. – №3. – С.20–22. – Бібліогр.: 10 назв.
741. Лігоцький А. Виховання особистості – основа розвитку суспільства: [Формув. в молоді нац. гідності] //Почат. шк. – 1997. – №9. – С.1–3.
742. Лопатіна С. З досвіду використання народознавчих засобів у процесі роботи поліетнічної школи //Сільська школа: стан, проблеми та перспективи розвитку: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 2000. – С.60–62.
743. Малахов В.А. “Час націй”: проблеми виховання толерантності //Філософія: Наук. вісн. №10/ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.4. – С.14–15.
744. Мартинюк І. Національне виховання як основа розвитку активної особистості //Урок укр. – 2001. – №7. – С.29–33. – Бібліогр.: 13 назв.
745. Маца К.А. Познание мира как цель образования //Педагогічна практика та філософія освіти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1997. – С.87–89.
746. Мороз Т. Формування національної самосвідомості, виховання громадянина України – носія національних цінностей та загальнолюдських надбань //Позаклас. час. – 1999. – №15/16. – С.6–23.
747. Нагорна Л. Чи стане 2000 рік Роком культури миру? //Віче. – 1999. – №6. – С.80–90. – Бібліогр.: 8 назв.
748. Невгодовський А. “Навчіться любити дітей”: [Укр. нац. шк. і нац. самовизначення] //Світло. – 1999. – №1. – С.64–66.
749. Озирний О. Національна свідомість у стосунках школярів //Директор шк. – 1999. – №46. – С.12.
750. Опанасенко Н. Софія Русова про формування національної свідомості дитини у початковій школі //Рід. шк. – 2000. – №10. – С.57–59. – Бібліогр.: 6 назв.
751. Осипець Р. Критерії оцінки рівня сформованості національної самосвідомості особистості //Рід. шк. – 2000. – №1 – С.17–19.
752. Осипець Р. Сучасний стан сформованості національної самосвідомості майбутніх учителів //Рід. шк. – 2000. – №3. – С.51–54.
753. Осипець Р. Українська народна пісенна культура як засіб формування національної самосвідомості //Рід. шк. – 1999. – №11. – С.11–14. – Бібліогр.: 21 назва.

754. Павх С. Національне виховання на уроках трудового навчання в умовах Української гімназії //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №4. – С.5–11.
755. Падун Н.О. Деякі аспекти національного виховання учнів //Миротворча діяльність школи і вузу: Зб. наук. пр. – Рівне, 1997. – Ч.1. – С.154–156.
756. Пащук Р.І. Роль гуманітарної освіти у формуванні національної свідомості //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім.Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.5. – С.39–45. – Бібліогр.: 7 назв. – (Пед. науки).
757. Перетятко Т. Культура міжнаціональних відносин у початковій школі //Почат. шк. – 1997. – №4. – С.54–55.
758. Петрук А.П. Виховання старшокласників на ідеях миру в позакласній роботі: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – О., 1995. – 24 с.
759. Петрук А.П., Петрук О.М. Виховання учнів на ідеях миру – програма комплексна //Миротворча діяльність школи і вузу: Зб. наук. пр. – Рівне, 1997. – Ч.1. – С.128–129.
760. Пилипко Є.В. Виховання і історія: спроба синергічного наближення //Філософія: Наук. вісн. №10/ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.4. – С.74–79. – Бібліогр.: 5 назв.
761. Погрібний А. Благам Батьківщини є ...: [Про “хворобу нац. пам’яті” та формує. нац. гідності] //Світло. – 1999. – №1. – С.45–48.
762. Пометун О. Вивчення історії в початковій школі як основа і найважливіший засіб виховання духовності, національної свідомості та розвитку мислення молодших школярів //Історія в шк. України. – 1996. – №2. – С.15–18.
763. Присакар В.В. Формування у школярів культури міжетнічних стосунків //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.2. – С.145–150. – Бібліогр.: 8 назв.
764. Присакар В.В. Формування у школярів культури міжнаціонального спілкування у системі громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. – К., 2001. – Вип.15. – С.133–136. – Бібліогр.: 5 назв.
765. Приходченко К. Формування національної свідомості учнів у процесі розвитку їхніх творчих здібностей //Освіта і упр. – 1997. – №3. – С.152–155.
766. Рудницька О.П. Національна самосвідомість у системі розвитку культури особистості //Педагогічна практика та філософія освіти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1997. – С.103–104.
767. Садова Т.А. Рідна мова як найвища духовна цінність і засіб національного виховання //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.1. – С.160–167. – Бібліогр.: 12 назв.
768. Санжаревська О.І., Мальцева Д.М. Формування самосвідомості молодшого школяра в процесі залучення учнів до народних традицій //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали Всеукр. студент. наук.-практ. конф. – Донецьк, 2001. – С.81–83.
769. Семещук В. Історична освіта як основа повернення історичної пам’яті народу: [Виховання нац. гордості] //Рід. шк. – 2000. – №4. – С.27–29. – Бібліогр.: 13 назв.
770. Синицька Г. Організація виховної роботи в навчальних закладах міста Львова: [Нац. свідомість та культура міжнац. відносин] //Директор шк. – 1999. – №34. – С.4.
771. Скрипка Н.М. Добротворець В.О.Сухомлинський і національне виховання //Наука і освіта. – 2001. – №5. – С.102–104. – Бібліогр.: 9 назв.
772. Скутіна В.І. Ціннісні аспекти формування національної самосвідомості старшокласників //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С.203–205; Педагогіка і психологія. – 1997. – №2. – С.95–102.

773. Слободян Л. Потрібні ідеали, а не ідоли: Формув. нац. ідеалів на уроках історії //Рід. шк. – 1996. – №10. – С.43–44.
774. Стасевська О.А., Храбан А.О. Національна ідея та гуманітаризація освіти //Філософія: Наук. вісн. №10/ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.4. – С.87–88.
775. Стельмахович М. Наука українського національного виховання //Обрії. – 1996. – №1. – С.19–20.
776. Струманський В.П. Філософсько-методологічні засади виховання громадянських почуттів і національної самосвідомості //Педагогічна практика та філософія освіти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1997. – С.114–116.
777. Сухомлинська О.В. Ногами людина повинна вrostати у землю своєї Батьківщини, але очі її хай оглядають весь світ //Відродження. – 1993. – №3/4. – С.6–8.
778. Таланчук П. До українського питання: силове поле і вектор національних зусиль //Освіта і упр. – 1999. – №3. – С.7–14.
779. Тараненко І.Г. Демократичні цінності у процесі становлення громадянина: [Нац. свідомість, миролюбність, толерантність, полікультурність як складові системи демократ. цінностей] //Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С.150–155.
780. Токар Л. Вивчення іноземної мови у вузі – шлях до успішного формування національної свідомості //Рід. шк. – 2001. – №9. – С.58–59.
781. Тхоржевський Д.О. та ін. Методологічні основи національної самосвідомості як моральної цінності /Д.О.Тхоржевський, І.В.Огородник, В.П.Москалець //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С.73–76.
782. Устименко Т.А. Феномен етноцентризму та його вплив на міжкультурну взаємодію //Педагогіка і психологія. – 1999. – №2. – С.28–33. – Бібліогр.: 8 назв.
783. Фасоля А. Формування духовного світу особистості: [Нац. самоідентифікація учнів] //Рід. шк. – 1999. – №3. – С.59–61.
784. Фідря О. Конспект уроку з громадянської освіти на тему “Толерантність” //Історія в шк. України. – 2000. – №4. – С.33–37.
785. Хилевич М. Щоб ці віки прийшли: Осн. положення концеп. шк. природн. ладу: [Формув. планетар. мислення] //Світло. – 1999. – №1. – С.29–32. – Бібліогр.: 6 назв.
786. Чайка Т.О. Національно-культурний синтез як освітній орієнтир //Філософія: Наук. вісн. №10/ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.4. – С.107–109.
787. Чепіль М. Українознавство як чинник формування національної свідомості молоді (1919–1939 роки) //Джерела. – 2000. – №1/2. – С.72–77. – Бібліогр.: 25 назв.
788. Чорна К.І. Виховання у дітей уміння жити в мирі і злагоді //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.І. – С.77–83. – Бібліогр.: 6 назв.
789. Шаповал О.А. Формування світоглядної культури учнів //Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Луцьк, 1999. – С.153–157.
790. Шаповалов В.П. Плекаймо відчуття роду //Рід. шк. – 1996. – №1. – С.13–14.
791. Швидько Г. Деякі питання вивчення в школі міжнаціональних стосунків в Україні ХХ ст. //Історія в шк. України. – 1997. – №4. – С.15–18.
792. Шевченко С. Народознавство у системі виховної роботи: (Аналіз концеп. “Педагогіка народознавства”) //Рід. шк. – 1997. – №10. – С.77–78.
793. Шевчук М.О., Ярешко Р.І. З досвіду національного виховання у школах Ніжинського району //Психолого-пед. науки: Наук. зап. /НДПУ. – Ніжин, 2000. – С.106–109.

794. Шелковая Н.В. Освіта та виховання ХХІ століття: [Формув. планетар. свідомості] Філософія: Наук. вісн. №10/ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.4. – С.70–74.
795. Штомпель А.В., Черняєва Г.К., Рогова П.І. Культура миру та права дитини: (Реком. список л-ри) //Рід. шк. – 2001. – №9. – С.67–70.
796. Щербань П. Мова і національна свідомість //Щербань П. Національне виховання в сім'ї. – К., 2000. – С.79–94.
797. Щербань П. Народні традиції та їхня роль у національному вихованні дітей і молоді //Щербань П. Національне виховання в сім'ї. – К., 2000. – С.133–139.
798. Щербань П. Національне спрямування навчально-виховного процесу закладів освіти //Рід. шк. – 2000. – №3. – С.10–12.
799. Щербань П. Нація в небезпеці!: [Відновлення почуття нац. гідності, формування нац. свідомості] //Рід. шк. – 1996. – №3. – С.20–23.
800. Щербань П. Формування національної свідомості й самосвідомості дітей та молоді //Щербань П. Національне виховання в сім'ї. – К., 2000. – С.58–69.
801. Щербань П. Як виховати патріота зі сформованою національною свідомістю? //Сіл. шк. – 2001. – №48/49. – С.6.
802. Юрченко В. Формування “Образу-Я” особистості: етнопсихологічний аспект: [Формув. нац. свідомості] //Освіта і упр. – 1999. – №1. – С.93–101. – Бібліогр.: 11 назв.
803. “Я обіцяю у своєму повсякденному житті, в сім'ї, на робочому місці, у своєму товаристві, країні та регіоні світу ...”: Читачі журн. підтримують Маніфест 2000 р. “За культуру миру і ненасилля” //Педагогіка толерантності. – 2000. – №4. – С.9–14.
804. Якименко С.І. Формування особистості молодшого школяра на основі інтегрованих знань про людину і світ //Педагогічна практика та філософія освіти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1997. – С.137–138.
805. Ярьсько К. Взаємозв'язок культури і пізнавальної діяльності суб'єкта: [Роль культурології у формуванні планетар. свідомості] //Наук. зап. /ТДПУ. – Т., 2000. – Вип.10. – С.27–32. – (Сер. “Педагогіка”). – Бібліогр.: 7 назв.
806. Ярьсько Л. Українознавство в середній школі //Рід. шк. – 1998. – №3. – С.66–67.

VIII РОЗДІЛ

Виховання політичної та правової культури

807. Абаїмов В., Войцеховський Ю. День прав людини у школі (матеріали на допомогу вчителям, класним керівникам, організаторам виховної роботи) //Історія в шк. – 1998. – №9. – С.31–34.
808. Андрух І.І. Деякі особливості формування правосвідомості учнів суспільно-гуманітарних класів загальноосвітніх шкіл //Вісн. Луган. держ. пед. ун-ту ім. Т.Шевченка.– Луганськ, 2001. – Вип.5. – С.51–55. – Бібліогр.: 5 назв. – (Пед. науки).
809. Андрущенко В. Формувати конституційну свідомість молоді //Освіта України. – 1996. – №16. – С.1–2.
810. Беденко М.В. Держава та Конституція в очах дитини: Для позаклас. читання. – Вінниця: Континент-Прим, 1996. – 32 с.: іл.
811. Богуславский В.М. Правовое воспитание учащихся в учебном процессе //Пед. скарбниця Донеччини. – 1998. – №2. – С.34–35.
812. Бойченко Л.О. Державні символи України: Година спілкування //Позаклас. час. – 2001. – №29. – С.2.
813. Бородін І. Виховання правової культури учнів – завдання держави //Рід. шк. – 1998. – №5. – С.32–33.
814. Вдовичин І.Я. Політична культура молоді: суть і проблеми формування: Автореф. дис. ... канд. політ. наук. – Л., 1994. – 15 с.
815. Вивчаємо Конституцію: Progr. курсу “Конституція України” для 10-х і 11-х кл. загальноосвіт. навч.-вихов. закл. //Історія в шк. України. – 1996. – №1. – С.12–14.
816. Вивчення курсу “Права людини” в школі //Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя. – К., 1999. – С.196–200.
817. Всесвітня Декларація про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей: [Прийнята 30 верес. 1990 р.] //Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: Зб. док. – К., 1998. – Ч.1. – С.36–39.
818. Гаврилюк І.П. Закон і право: Година спілкування //Позаклас. час. – 2001. – №29. – С.17–20.
819. Головченко В. Позакласні та позашкільні форми правового навчання: Наук. рек. //Юрид. вісн. України. – 1997. – №49. – С.25–30 додатку.
820. Городиський М.І. Правова освіта майбутнього вчителя: Монографія /За ред. М.К.Подберезького. – К.: Наук. світ, 2001. – 128 с. – Бібліогр.: с.115–128.
821. Григоренко К.Д. Конституція незалежної України: Урок-бесіда //Розкажіть онуку. – 1997. – №22. – С.3–4.
822. Григорова Н.В. Интегративные процессы в Европе – вызов педагогической теории и практике: [Про необхідність політ. виховання] //Педагогічна практика та філософія освіти: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1997. – С.45–46.
823. Гузинін В.В. Питання правового виховання неповнолітніх у творах А.Макаренка //Теорія та методика навчання та виховання: Зб. наук. пр. /ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.6. – С.39–43.
824. Данченко О. Конвенція, спрямована в майбутнє: Метод. рек. щодо прав дитини //Нова пед. думка. – 1997. – №1. – С.62–63.
825. Дрожжина С.В. Изучение вопросов избирательного права в курсе “Основы правоведения” //Пед. скарбниця Донеччини. – 1998. – №2. – С.15–17.

826. Дубровський В. Програма курсу “Принципи щасливого дитинства”: [Формув. прав. культури мол. школярів] //Почат. шк. – 1997. – №2. – С.38–40; №7. – С.24–25; №8. – С.62–63; 1998. – №2. – С.46–47.
827. Євченко О. Деякі аспекти особистих прав дитини в міжнародних актах, Конституції України і національному законодавстві //Історія в шк. України. – 1997. – №4. – С.38–40.
828. Заблоцька Л. Курс “Права людини” в школах України //Історія в шк. України. – 1997. – №3. – С.43–46.
829. Запорожан І. Нові аспекти правового виховання школярів //Директор шк. – 1999. – №19. – С.9.
830. Запорожан І.Г. Педагогічні основи правовиховної роботи з молодшими школярами: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Т., 2002. – 20 с.
831. Запорожан І. Теоретичні засади правового виховання молодших школярів //Наук. зап. /ГДПУ. – Т., 2000. – Вип.10. – С.21–25. – Бібліогр.: 12 назв. – (Сер. “Педагогіка”).
832. Запорожан І.Г., Фіцула М.М. Правовиховна робота на уроках //Почат. шк. – 1996. – №6. – С.22–24.
833. Збірник міжнародних правових документів, законодавчих актів і нормативних документів України з питань соціально-правового захисту дітей /М-во юстиції України; Редкол.: С.Р.Станік (голова) та ін. – К.: Столиця, 1998. – 516 с.
834. Зеленов Е.А. Формирование гражданского самосознания учащейся молодёжи: [Політико-правові орієнтації] //Вісн. Луган. держ. пед. ун-ту ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.5. – С.61–69. – Бібліогр.: 6 назв. – (Пед. науки).
835. Ігнатенко П., Крицька Л. Конституція України – громадянське виховання учнів //Почат. шк. – 1997. – №1. – С.2–7.
836. Іова В.Ю. Формування правової культури особистості на засадах духовності: Навч.-метод. посіб. – Кам’янець-Подільський: Абетка, 2001. – 167 с.
837. Історія для дітей про ...: Про Загальну Декларацію прав людини //Почат. освіта. – 2002. – №19. – С.9.
838. Карасевич А. Педагогічна місія політології у вузі: [Формув. політ. культури особистості] //Рід. шк. – 2000. – №2. – С.66–67.
839. Карпенко Н.П. Україна – Конституція. Творення: Уроки державності //Розкажіть онуку. – 1997. – №20. – С.3–4.
840. Карпунов В.М., Вовк В.Г. До питання про динаміку правової свідомості в Україні //Вісн. Луган. держ. пед. ун-ту ім.Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.5. – С.45–51. – Бібліогр.: 3 назви. – (Пед. науки).
841. Катаєва М.С. Політичні явища у свідомості дітей //Наук. зап. /НДПІ. – Ніжин, 1997. – С.45–48. – (Психолого-пед. науки).
842. Кириченко В. Українська національна ідея та розбудова державності //Рід. шк. – 1996. – №4. – С.2–4.
843. Козир М.К., Шость Н.В. Організація правового виховання неповнолітніх у закладах освіти: Навч.-метод. посіб. /За заг. ред. Н.В.Різван. – Х.:ХОІУВ, 1996. – 28 с.
844. Комаров В. Конституція України на уроках правознавства: (З досвіду роботи) //Історія в шк. України. – 1999. – №2. – С.17–20.
845. Коноваленко В. Формування правової культури //Почат. освіта. – 2000. – №2. – С.6.
846. Конституція України – новий етап розвитку вітчизняної державності і права //Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя. – К., 1999. – С.4–12.

847. Коренева І. Правові аспекти екологічного виховання // Почат. шк. – 1999. – №10. – С.19–20.
848. Корнієнко І.Є. Учнівська молодь і соціально-психологічні аспекти політичної діяльності // Практич. психологія та соц. робота. – 1999. – №1. – С.35–37. – Бібліогр.: 7 назв.
849. Короткова Л., Вихров О. Правознавство – дисципліна обов’язкова // Рід. шк. – 1996. – №3. – С.55–57.
850. Кремень В. Напутні: [Про значення та необхідність формування демократ. політ. культури] // Освіта. – 1998. – 25 листоп. (№70/71). – С.3.
851. Крицька Л. Громадянське виховання учнів у світлі Конституції України // Рід. шк. – 1997. – №3/4. – С.29–33.
852. Кузьменко Л.В. До проблеми ефективності формування правової вихованості школярів // Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. / КДЛУ. – К., 2001. – Вип.15. – С.58–61.
853. Кузьменко Л.В. Правова вихованість як компонент соціальної зрілості старшокласників // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.І. – С.235–241. – Бібліогр.: 8 назв.
854. Кузьменко Л.В. Проблеми правового виховання у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. / ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.10, ч.3. – С.48–50.
855. Кузьменко О. “Ми, народи об’єднаних націй...”: [Політ. рольова гра, присвяч. 50-річчю Заг. декларації прав людини] // Історія в шк. України. – 1999. – №4. – С.35–40.
856. Кузьменко О.В. Формування політичної культури школярів як актуальна проблема громадянського виховання // Теорія та методика навчання та виховання: Зб. наук. пр. / ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.6. – С.16–22.
857. Кусайкіна Н. Права людини для дітей // Почат. шк. – 1998. – №10. – С.4–8; №11. – С.1–2.
858. Кусайкіна Н. Право дитини на щастя: [Заняття, присвяч. Декларації прав дитини] // Дошкільн. виховання. – 1999. – №1. – С.24–29.
859. Леськова М., Леськов В. Розбудова державності: проблеми правової культури // Рід. шк. – 1997. – №10. – С.13–16. – Бібліогр.: 20 назв.
860. Магдик О.О. Правове виховання школярів: теорія, досвід, проблеми // Постметодика. – 1999. – №2/4. – С.58–59. – Бібліогр.: 10 назв.
861. Машіка В. До питання про вивчення правознавства у школі // Історія в шк. України. – 2000. – №3. – С.19.
862. Мелентьєв О.Б. До проблеми формування у школярів політичної культури // Діалог культур і духовний розвиток людини: Матеріали Всеукр. наук.-практич. конф. – К., 1995. – С.54.
863. Методичні рекомендації щодо проведення уроків, передбачених програмою навчального курсу “Основи правознавства” // Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя. – К., 1999. – С.29–168.
864. Мілюшнікова О. Права людини: моя власна думка // Рід. шк. – 1997. – №3/4. – С.35–36.
865. Мовчан С. Нові підходи до викладання історії міжнародних відносин у курсі новітньої історії // Історія в шк. України. – 1996. – №2. – С.3–5.
866. Мороз Т.М. Закон і право: Година спілкування // Позаклас. час. – 1999. – №15/16. – С.9–11.
867. Мороз Т.М. Конституція України у моєму житті: Урок знань // Позаклас. час. – 1999. – №15/16. – С.14–15.
868. Морозюк В. Правове виховання дітей // Почат. освіта. – 2002. – №19. – С.10.

869. Наровлянський О. Деякі питання вивчення Конституції України в курсі “Основи правознавства” //Історія в шк. України. – 1996. – №2. – С.10–11.
870. Наровлянський О. Методичні поради до вивчення розділу “Основні права, свободи та обов’язки громадян України” в курсі “Основи правознавства” (9 кл.) //Історія в шк. України. – 1999. – №3. – С.41–44.
871. Наровлянський О. Право в школі – чого і як навчати? //Історія в шк. України. – 1999. – №2. – С.2–3.
872. Патенко Л.В. Проблемы совершенствования правового обучения и воспитания //Пед. скарбниця Донеччини. – 1996. – №1. – С.17.
873. Подберезський М.К. Деякі питання формування правової культури майбутнього вчителя //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. – Х., 1997. – Вип.4. – С.114–120.
874. Подберезський М.К. Засвоєння правових категорій як основи правової поведінки майбутнього вчителя //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. – Х., 1997. – Вип.4. – С.120–127. – Бібліогр.: 9 назв.
875. Подберезський М.К. Педагогічні уміння по формуванню правової культури майбутнього вчителя //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. – Х., 1997. – Вип.4. – С.101–114. – Бібліогр.: 14 назв.
876. Подберезський М.К. Правова поведінка студента як критерій рівня сформованості його правової культури //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. – Х., 1997. – Вип.4. – С.17–24. – Бібліогр.: 7 назв.
877. Подберезський М.К. Правосвідомість – складник правової культури майбутнього вчителя //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. – Х., 1997. – Вип.4. – С.24–30. – Бібліогр.: 5 назв.
878. Подберезський М.К. Формування правової культури як педагогічна проблема //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. – Х., 1997. – Вип.4. – С.159–169. – Бібліогр.: 20 назв.
879. Позакласна робота з правознавства в школі //Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя. – К., 1999. – С.186–189.
880. Політична культура учнів у контексті громадянськості //На шляху громадянської зрілості: Навч.-метод. посіб. – Хмельницький, 1999. – С.46–47.
881. Пометун О. Курс “Практичне право” – новий підхід до правової освіти підлітків //Шлях освіти. – 2000. – №4. – С.32–34.
882. Пометун О. Програма “Практичне право” – новий підхід до правової освіти школярів //Історія в шк. України. – 2001. – №1. – С.31–36.
883. Права людини і правова культура //На шляху громадянської зрілості: Навч.-метод. посіб. – Хмельницький, 1999. – С.24–45.
884. Правова освіта в ліцеях, гімназіях, спеціалізованих класах та школах //Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя. – К., 1999. – С.182–186.
885. Правова освіта на порозі ХХІ сторіччя //Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя. – К., 1999. – С.12–18.
886. Правове виховання і правова освіта в 1–8 класах //Конституція України і основи правознавства в школі: Кн. для вчителя. – К., 1999. – С.202–205.
887. Правове виховання учнів: Метод. посіб. для заст. з нац. виховання та вчителів курсу “Основи правознавства”. – Л.: ЛОНМЮ, 1999. – 83 с.
888. Правовий всеобуч //Все для вчителя. – 2002. – №1/2. – С.40–52; №4. – С.7–10; №5. – С.8–11; №7. – С.13–14; №9. – С.9–10; №11/12. – С.2–6.
889. Програма та методичні розробки заходів з правового виховання учнів у позакласній роботі //Все для вчителя. – 2000. – №2. – С.45–75. – Бібліогр.: 10 назв.
890. Рибак І.М. Правова освіта та виховання учнів //Пед. скарбниця Донеччини. – 1997. – №1. – С.16–17.

891. Романова І.А. Формування правової свідомості майбутніх учителів у процесі навчальної діяльності: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Х., 2002. – 17 с.
892. Руденко Ф.Г. Правова культура і гуманізація виховання //Миротворча діяльність школи і вузу: Зб. наук. пр. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.15–16.
893. Сергеева Л. Про зміст навчальної дисципліни “Політологія” у вищому професійному училищі //Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – Вип.3. – С.111–118. – Бібліогр. в прим.
894. Слєпченко Т. Правове навчання: проблеми сьогодення //Рід. шк. – 1998. – №5. – С.34–35.
895. Солдатенко Л.Е. Организация правового воспитания в школе. Формирование правовой культуры //Позаклас. час. – 2000. – №20/21. – С.41–44.
896. Сошніков А.О. Репрезентація української ментальності у політичному вихованні //Філософія: Наук. вісн. №10 /ХДПУ. – Х., 2000. – Вип.4. – С.102–107.
897. Стаканков А.В. Питання правового виховання в педагогічній спадщині М.І.Пирогова //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /ХДПУ. – Х., 2001. – Вип.17. – С.157–163. – Бібліогр.: 10 назв.
898. Степаненко С. Нові пріоритети нашої школи: [Правове виховання в 1–3 кл.] //Почат. шк. – 1999.– №1. – С.8–11.
899. Ткачов С.І. Підготовка майбутнього вчителя до формування політичної культури школярів: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Х., 1995. – 22 с.
900. Ткачова Н. Виховання в учнів шкіл і профтехучилищ ставлення до права як соціальної цінності //Історія в шк. України. – 1998. – №1. – С.48–51.
901. Ткачова Н. Формування в учнів основоположних ідей права. Вивчення Конституції України //Рід. шк. – 1999. – №6. –С.56–59.
902. Ткачова Н. Формування правових понять в учнів шкіл і профтехучилищ //Історія в шк. України. – 1999. – №2. – С.20–22.
903. Томків О.М. “Політична свідомість і політична культура”: Розробка занять факультативу з курсу “Основи політології” //Позаклас. час. – 2000. – №19. – С.4–10.
904. Туряниця В.В. та ін. Правова освіта та правове виховання – один із напрямів профілактики протиправної поведінки неповнолітніх: проблеми та шляхи їх вирішення /В.В.Туряниця, В.В.Лемак, Й.І.Горінецький //Наук. вісн. Ужгород. держ. ун-ту. – Ужгород, 1999. – Вип.2. – С.59–63. – Бібліогр.: 18 назв.– (Сер. “Педагогіка. Соц. робота”).
905. Туташинський В. Соціально-правовий захист та превентивне виховання дітей //Рід. шк. – 1999. – №10. – С.10–12.
906. Усенко І. Конституція України у загальноосвітній школі: з чого почати? //Історія в шк. України. – 1996. – №1. – С.14–15.
907. Філіпчук Г.Г. Політологія у сфері української освіти: [Про необхідність підвищення рівня політ. культури] //Педагогіка і психологія. – 1996. – №2. – С.27–35.
908. Фіцула М.М. Правове виховання учнів: Навч.-метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1997. – 148 с.
909. Школярам – про їхні права //Освіта. – 1998. – 25 листоп. (№70/71). – С.3.
910. Шподарева Г.П. Профілактика правопорушень серед учнівської молоді: [Система та досвід роботи з прав. виховання] //Все для вчителя. – 2000. – №2. – С.76–78.

ІХ РОЗДІЛ

Формування гуманістичної моральності та культури поведінки особистості

911. Амерханян С.В. Програма курсу етичної граматики на основі народознавства //Почат. шк. – 1996. – №2. – С.22–27.
912. Бакуліна С.Ю. Воспитание нравственных чувств младших школьников средствами сказок народов мира: Дис. ... канд. пед. наук /Южноукр. гос. пед. ун-т им. К.Д.Ушинского. – О., 2000. – 191 с. – Библиогр.: с.165–181.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2000. – 20 с. – Библиогр.: с.16–17.
913. Бакуліна С.Ю. Моральні почуття як компонент моральної вихованості особистості //Наша шк. – 2000. – №2/3. – С.62–65. – Библиогр.: 8 назв.
914. Барабаш О. Парадигма духовності в сучасній педагогіці //Обрії. – 1998. – №1. – С.22–24.
915. Бахрушина В. Виховання людинолюбства на уроках зарубіжної літератури //Джерела. – 2000. – №1/2. – С.31–34. – Библиогр.: 3 назви.
916. Безверхий О. Діагностика та корекція порушень морального розвитку молодшого школяра //Почат. шк. – 1999. – №6. – С.62–64.
917. Безверхий О.С. Особистісні передумови засвоєння молодшими школярами моральних норм //Педагогіка і психологія. – 1999. – №2. – С.43–49. – Библиогр.: 5 назв.
918. Безкоровайна О.В. Теоретико-практичні основи миротворчої діяльності учнівської та студентської молоді //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.15. – С.50–53. – Библиогр.: 5 назв.
919. Бех І. Виховання у дітей вміння жити в мирі та злагоді //Освіта України. – 1999. – №33/34. – С.5–6.
920. Бех І.Д. Емоції в процесі морального виховання памолоді //Почат. шк. – 1996. – №10. – С.8–11.
921. Бех І. Почуття цінності іншої людини як моральний пріоритет особистості //Почат. шк. – 2001. – №12. – С.32–35.
922. Беланова Р. Українська національна ідея – висока духовність особистості //Почат. шк. – 2001. – №5. – С.5–8; №6. – С.10–13.
923. Білоусова В.О. Теорія і методика гуманізації відносин старшокласників у позаурочній діяльності загальноосвітньої школи: Монографія /Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1997. – 192 с
924. Болотіна В.Ю. Моральне виховання старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури в загальноосвітній школі: Дис. ... канд. пед. наук /Запоріж. облас. ін-т післядиплом. освіти. – Запоріжжя, 2001. – 171 с. – Библиогр.: с.157–171.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2001. – 17 с. – Библиогр.: с. 13–14.
925. Бутрим Н., Мальцева Д.М. Формирование морально-нравственных качеств у «трудных детей» //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.31–33.
926. Ващенко Т. Діагностика моральних цінностей особистості школярів //Рід. шк. – 1996. – №2. – С.24–25.
927. Верлан О.О. Взаємодія моралі і права в системі виховання старшокласників //Вісн. Технол. ун-ту Поділля. – 1999. – №6. – С.23–24. – Библиогр.: 5 назв.
928. Виховання високої духовності //Шкіл. світ. – 2001. – №47. – С.2–4.

929. Виховання молодого покоління на принципах християнської моралі в процесі духовного відродження України: Наук. зап. /Остроз. акад. – Острог. Т.2, ч.2. – 1999. – 462 с.
Т.3. – 2000. – 639 с.
930. Вишневський О. В пошуках джерел духовності //Пед. газ. – 2001. – №5. – С.3.
931. Вівчар П.В. Особливості морального виховання неповнолітніх засуджених у виховно-трудових колоніях: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Терноп. держ. пед. ун-т ім.В.Гнатюка. – Т., 1999. – 19 с.
932. Вознюк Н. Впливати, гармонізуючи становлення: [Про морал. виховання] //Нова пед. думка. – 2000. – №3/4. – С.47–52. – Бібліогр.: 5 назв.
933. Вознюк Н.М. Формування моральної особистості підлітка: пошуки шкали взаєморозуміння //Миротворча діяльність школи і ВУЗу: Зб. наук. пр. /Редкол.: С.Я.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.134–136.
934. Волошина Н. Народна педагогіка і моральне виховання учнів //Шкіл. світ. – 2001. – №35. – С.4.
935. Гайдарь Т.А. Воспитание нравственных понятий у старшеклассников //Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17–19 груд. 1998 р. – Луцьк, 1999. – С.32–34. – Бібліогр.: 8 назв.
936. Гіря К.С., Кучерявий О.Г. Особливості формування у підлітків моральних ідеалів у процесі викладання історії на прикладах козацьких ватажків //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.94–98.
937. Гоян І.М. Психолого-педагогічні особливості розвитку моральної поведінки підлітків: Дис. ... канд. психол. наук. – Івано-Франківськ, 1997. – 183 с.
938. Гребенчук В.В. Моральне виховання учнів у позашкільних закладах //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2001. – Вип.16. – С.90–92. – Бібліогр.: 2 назви.
939. Григорчук Н.Г., Кіт Г.Г. Особливості моральної позиції молодших школярів в умовах неповнокомплектної школи //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.42–43.
940. Грицишин М. Моральний ідеал очима старшокласників //Шлях освіти. – 1997. – №1. – С.31–33.
941. Грінченко Г.Ф., Грищенко Т.О. Моральне виховання молодших школярів //Вісн. Житомир. пед. ін-ту. – 1998. – Вип.1. – С.9–12.
942. Гуменнікова Т.Р. Українські національні традиції як засіб формування першооснов моральної культури //Почат. шк. – 1996. – №1. – С.38–40.
943. Дадаткіна О.О. Авторська програма етичних бесід з учнями по формуванню морально-етичних якостей особистості //Позаклас. час. – 2001. – №29. – С.22.
944. Даценко О.І., Улятовська Є.А. Виховання толерантності як провідне завдання духовного становлення особистості молодшого школяра //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.44–46.
945. Дейч О. Ігрова діяльність у вихованні культури поведінки молодших школярів //Почат. шк. – 2000. – №7. – С.37–38.

946. Дем'янчук А.С., Дем'янчук С.Я. Теорія виховання учнів на ідеях миру //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.12, ч.2. – С.194–197. – Бібліогр.: 4 назви.
947. Дем'янюк Т.Д. Формування духовної культури учнівської молоді в системі шкільної освіти і виховання //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.14–16. – Бібліогр.: 6 назв.
948. Довга Т. Моральні знання як основа формування етичної культури школярів //Почат. шк. – 1998. – №7. – С.47–50.
949. Долгая Н.М. Мистецтво як засіб духовного становлення особистості //Рід. шк. – 2002. – №2. – С.27–28. – Бібліогр.: 11 назв.
950. Дорошенко К. Гуманістичний ідеал старшокласників: дослідження проблеми //Рід. шк. – 2002. – №2. – С.24–26. – Бібліогр.: 6 назв.
951. Драчук Л.І. Деякі аспекти морального виховання учнів у сучасній школі //Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX – XX ст.): Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ніжин, 1998 р., 20–22 трав. /За заг. ред. Є.І.Коваленко. – Ніжин: НДПУ, 1998. – Ч.2. – С.96–100.
952. Драчук Л.І. Морально-етичне виховання учнів на традиціях українського народу в процесі вивчення літератури: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2000. – 16 с.
953. Драчук Л. Морально-етичне виховання учнів на народних традиціях (за п'єсою І.П.Котляревського “Наталка Полтавка”) //Рід. шк. – 1998. – №5. – С.79–80. – Бібліогр.: 5 назв.
954. Дроб'язко П., Гончарова В. Моральне виховання шкільної молоді //Директор шк. – 2001. – №35. – С.10.
955. Дубровська Л.О. Деякі аспекти моральної вихованості школярів сучасної школи //Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX – XX ст.): Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ніжин, 1998 р., 20–22 трав. /За заг. ред. Є.І.Коваленко. – Ніжин: НДПУ, 1998. – Ч.2. – С.45–49.
956. Духовний світ школяра: [Добірка ст.] //Б-чка вчителя почат. шк. – 2000. – №23/24. – Спецвип.
957. Етична грамати́ка в початкових класах //Б-чка вчителя почат. шк. – 1999. – №10. – С.2–23.
958. Жирська Г.Я. Формування гуманістичних цінностей в старшокласників у позаурочній роботі //Педагогіка і психологія. – 1996. – №4. – С.147–152.
959. Жуковський В. Підростаюче покоління і моральні цінності //Нова пед. думка. – 1999. – №1. – С.26–28. – Бібліогр.: 5 назв.
960. Журба К.О. Виховання духовності у підлітків в сучасній українській сім'ї і школі: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2000. – 261 с. – Бібліогр.: с.176–198.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2000. – 18 с.
961. Завірюха Л.А. Моральні основи життя як одна з передумов попередження конфліктів //Конфлікти в педагогічних системах: Зб. доп. наук.-практ. конф., 20–21 трав. 1997 р. /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Ін-т психології ім. Г.С.Костюка. – Вінниця, 1997. – С.111–113.
962. Замараева И.В. Библия в развитии нравственного сознания личности школьника //Наука і освіта. – 1999. – №5/6. – С.94–97.
963. Захарова В. Формування моральних якостей старшокласників у процесі вивчення життя і творчості П.Грабовського //Рід. шк. – 2000. – №10. – С.17–20. – Бібліогр.: 4 назви.

964. Ивушкина Е.В. Общечеловеческие ценности как основа формирования мироотношения личности //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.9. – С.69–74. – Бібліогр.: 6 назв. – (Пед. науки).
965. Иванов В.М. Духовне життя суспільства: пріоритети освіти //Освіта на Луганщині. – 2001. – №2. – С.4–10.
966. Иванчук М.Г. Интегративный характер формування моральних якостей особистості молодшого школяра //Педагогіка і психологія. – 2000. – №1. – С.66–72. – Бібліогр.: 9 назв.
967. Кампова С. Нові шляхи в духовно-моральному розвитку особистості: [Клуб “Шляхетний капелюшок” та його форми роботи. Один із варіантів заняття “Як навчитися бути добрим”] //Почат. освіта. – 2000. – №1. – С.2; Освіта України. – 2000. – №1/2. – С.8.
968. Карпенко И.М. Катарсис как методологическая основа формирования духовной культуры личности //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.9. – С.85–91. – Бібліогр.: 17 назв. – (Пед. науки).
969. Карпенчук С.В. Володіти розумом, почуттям і волею: моральний ідеал і самовдосконалення особистості //Рід. шк. – 1997. – №5. – С.22–25.
970. Карпуленко М., Матвієнко О.В. Проблема виховання моральних якостей майбутнього покоління //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.54–56.
971. Каюков В.І. Лицарське виховання у школі: Навч.-метод. посіб. для вчителів /Всеукр. благод. фонд лицар. виховання ім. П.Сагайдачного. – Кіровоград, 1997. – 263 с.
972. Киричок В.А., Підгорна Н.І. Заняття з етичного виховання в 1 класі: Посіб. для вчителя. – К.: Освіта, 1998. – 80 с.
973. Киричок В., Підгорна Н. Програма етичного виховання школярів //Почат. шк. – 1998. – №9. – С.46–49.
974. Киричук О.В. Духовно-катарсична активність виховання як показник ефективності педагогічної системи освітнього закладу //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.8–13.
975. Киричук О. На шляху до людини духовної: Духовно-катарс. активність виховання як показник ефективності пед. системи освіт. закл. //Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – №2/3. – С.50–58.
976. Кияновський А.О. Гуманістичні засади формування особистості учня початкових класів: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Херсон, 2000. – 21 с. – Бібліогр.: с.16–21.
977. Климова О.А. Духовність і культура як детермінанти розвитку особистості //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.9. – С.98–104. – Бібліогр.: 7 назв. – (Пед. науки).
978. Кліш П.А. Методика виявлення рівнів вихованості школярів //Пед. пошук. – 1997. – №1. – С.16–19.
979. Коберник О. Духовний розвиток вихованців сільської школи //Рід. шк. – 1999. – №6. – С.49–53.
980. Кобзар Б. Духовний розвиток особистості //Освіта. – 2001. – №1/2 – С.5.
981. Кобзар Б. Мета виховання, або Проблеми духовної культури особистості //Освіта. – 1998. – №36/37. – С.6.
982. Кобзарь Б.С. Основы формирования гуманных взаимоотношений учащихся школ-интернатов для детей-сирот и детей, оставшихся без опеки родителей, во внеурочной деятельности /Акад. пед. и соц. наук. – К.: Стило, 1999. – 249 с. – Бібліогр.: с. 245–247.

983. Кобзар Б. Школі потрібний культ моралі //Пед. газ. – 1996. – №10. – С. 3.
984. Ковалевська О.В. До проблеми формування моральності молодшої людини //Вивчення молоді на сучасному етапі: питання методології і методики: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 11–13 жовт. 1995 р. /Ред. М.Ф.Головатий та ін.; Укр. НДІ пробл. молоді. – К., 1996. – С.149–151.
985. Колесникова Є.І., Никитіна А.В. Виховання і духовність //Наука Луганщини у контексті розвитку регіону: Зб. наук. пр. за матеріалами симп. – Луганськ, 1999. – С.173–178.
986. Колісник В. Виховання духовної особистості – головне завдання освіти //Освіта України. – 2001. – №40. – С.4.
987. Кордунова Н.О. Психологічні особливості становлення духовних цінностей старшокласників у процесі спілкування: Автореф. дис. ... канд. психол. наук /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2000. – 20 с.
988. Коржова О.В. Виховання підлітків на ідеях миру в позакласній роботі: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Київ. держ. ун-т культури і мистецтв. – К., 1997. – 20 с.
989. Костів В.І. Методика виявлення рівня моральної вихованості дітей із неповних сімей /АПН України, Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 1996. – 195 с.
990. Кравченко І.В. Організація діяльності класного керівника по формуванню морального вчинку школяра //Теорія та методика навчання та виховання /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 2000. – Вип.7. – С.135–139.
991. Красовицький М.Ю. На власні очі: Пробл. морал. виховання учнів у теорії і практиці вітчизн. та амер. педагогіки /Ред. К.М.Лашко; Ін-т педагогіки АПН України. – К.: Пед. думка, 1998. – 159 с. – Бібліогр.: с.147–158.
992. Крет М.В. Моральне виховання учнів початкових класів засобами музики: Дис. ... канд. пед. наук /Рівнен. держ. пед. ін-т. – Рівне, 1997. – 180 с. – Бібліогр.: с.161–180.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1997. – 23 с.
993. Крет М.В. Музично-етичний досвід як важливий компонент формування морального світу учнів молодших класів //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.66–68. – Бібліогр.: 6 назв.
994. Кривоніс С. Вплив релігії на моральне становлення молоді //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т. – Т., 2001. – Вип.7. – С.17–21. – Бібліогр.: 10 назв. – (Сер. “Педагогіка”).
995. Кулагіна Л. Моральний вибір підлітка //Шкіл. світ. – 2001. – №5. – С.6–7.
996. Кулікова Л.Б. Духовний світ давніх греків як приклад виховання сучасних моральних цінностей //Педагогіка та психологія. – 2000. – №4. – С.125–133. – Бібліогр.: 7 назв.
997. Кучинська Є.Ю., Шапошнікова І.М. Значення мотивації навчальної діяльності у формуванні моральних і духовних цінностей молодших школярів //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.60–62.
998. Лаврентьева Е.В. Привлечение подростков к гуманным творческим делам с помощью методики “Мечта” //Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т післядиплом. пед. освіти. – К.; Запоріжжя, 2001. – Вип.19. – С.151–154.

999. Левченко О., Левченко О. Психолого-педагогічні умови гуманітарного синтезу в морально-естетичному розвитку школярів //Освіта на Луганщині. – 1996. – №10. – С.17–18.

1000. Лисенко А.В. Формування морально-естетичних основ життєвої компетентності учнівської молоді у процесі вивчення літератури //Педагогічна теорія і педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17–19 груд. 1998 р. – Луцьк, 1999. – С.104–105.

1001. Литвиненко С.А. Українська народна казка як засіб гуманістичного виховання першокласників: [Виховання ввічливості і чуйності] //Педагогіка і психологія. – 1996. – №1. – С.76–82.

1002. Лысенко О.В. Мой нравственный выбор: [Практикум по культуре общения в 8–9 кл.] //Відкритий урок. – 2001. – №23/24. – С.63–66.

1003. Люріна Т.І. Психолого-педагогічна підготовка вчителя до морального виховання учнівської молоді //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2001. – Вип.16. – С.142–144.

1004. Майборода Г.Я. Соціально-педагогічний потенціал українських обрядів у системі формування морально-духовних цінностей особистості: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1996. – 23 с.

1005. Майборода Г.Я., Кретьова О.І. До проблем формування духовних цінностей особистості //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Кн.1. – С.50–56. – Бібліогр.: 6 назв.

1006. Малихін А.О. Виховання моральної свідомості учнів 5-7 класів на уроках трудового навчання: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2000. – 20 с.

1007. Малихін А. Моральне виховання учнів на уроках трудового навчання //Рід. шк. – 1999. – №10. – С.55–57.

1008. Малихін А. Найкращий оберіг моральності: Виховання морал. свідомості підлітків на уроках труд. навчання //Рід. шк. – 2000. – №7. – С.57–58. – Бібліогр.: 7 назв.

1009. Матвієнко О.В. Вплив суспільного середовища на моральне формування особистості //Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2000. – Вип.4. – С.67–71.

1010. Матвієнко О.В. Основи виховання моралі у молодших школярів /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К.: Стило, 1999. – 232 с.

1011. Матюша І.К. Духовність та її виховання у старшокласників //Педагогіка і психологія. – 1998. – №3. – С.164–170. – Бібліогр.: 5 назв.

1012. Мачуська І.М. Формування культури спілкування суб'єктів навчально-виховного процесу //Педагогіка і психологія. – 1997. – №3. – С.97–104.

1013. Миронюк О.Г., Салко В.В. Теоретичні основи формування морально-етичної культури молодших школярів у культурно-дозвілєвій діяльності //Питання культури півдня України: Наук. зап. МФ КНУКіМ з пробл. культурології: [Матеріали доп. для вищих навч. закл. культури і мистецтва]. – Миколаїв, 1998. – С.40–48.

1014. Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах: (Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді): Зб. наук. пр. /Ін-т пробл. виховання. – К.: Пед. думка, 2000.

Кн.1. – 340 с.

Кн.2. – 340 с.

1015. Морально-етичне виховання школярів у системі громадянської освіти і виховання: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 15–17 листоп. 2001 р. /АПН України та ін. – Івано-Франківськ, 2001. – 196 с.

1016. Москалець В.П. Психологічні основи виховання духовності в українській національній школі: Дис. ... д-ра психол. наук /Укр. держ. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1996. – 425 с.
Автореф. дис. ... д-ра психол. наук. – К., 1996. – 49 с.
1017. Найдьонов І., Ігнатюк А. Проблеми становлення гуманістичної моралі учнівської молоді //Освіта і упр. – 1998. – №3. – С.31–36. – Бібліогр.: 6 назв.
1018. Нечасва Л.В. Духовно-релігійна культура – основа морального виховання учнів //Наука і освіта. – 2000. – №5. – С.15–16.
1019. Ничипоренко Л.І., Мазоха Д.С. Оптимізація морального виховання молодших школярів засобами української народної казки //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.74–76.
1020. Нікітчина С.О. Діяльність педагогічних колективів навчальних закладів по моральному вихованню учнівської молоді на народних традиціях України: Навч.-метод. посіб. /Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1997. – 174 с.
1021. Норов О. Гуманістичні ціннісні орієнтації //Рід. шк. – 1997. – №11. – С.25–27.
1022. Омельченко Ж. “Ми повинні навчитися мислити по-новому...”: Загальнолюд. цінності в духовн. культурі сусп-ва //Рід. шк. – 1996. – №4. – С.80–81. – Бібліогр.: 9 назв.
1023. Омельченко Ж. Формування в учнів загальнолюдських цінностей: Теорет. і методол. основи //Рід. шк. – 1999. – №10. – С.15–17.
1024. Онисюк А.О. Виховувати талант доброти //Пед. пошук. – 1996. – №3. – С.22–23.
1025. Онисюк О. Моральна поведінка дитини в ігровій діяльності //Почат. шк. – 1999. – №6. – С.9–11.
1026. Онисюк О.А. Проблеми морального виховання в контексті сучасності //Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17–19 груд. 1998 р. – Луцьк, 1999. – С.118–122. – Бібліогр.: 8 назв.
1027. Онисюк О.А. Психолого-педагогічні умови розвитку моральної поведінки молодшого школяра //Наука і освіта. – 2000. – №6. – С.54–56. – Бібліогр.: 5 назв.
1028. Онисюк О.А. Характеристика моральної поведінки як основного компонента особистісного розвитку молодшого школяра //Проблеми загальної та педагогічної психології: Зб. наук. пр. /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2000. – Т.2, ч.6. – С. 323–329. – Бібліогр.: 6 назв.
1029. Осика О.В., Наумов С.В. Теоретичні проблеми моральної поведінки молодших школярів //Миротворча діяльність школи і ВУЗу: Зб. наук. пр. /Редкол.: С.Я.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.114–116.
1030. Панченко А.Г. Роль учителя в формуванні нравственности у детей младших классов //Актуальные проблемы гуманитарных наук и их информационное обеспечение: Материалы VII науч.-практ. конф. учителей, Харьков, 22 апр. 2000 г. /М-во образования и науки Украины, Нар. укр. акад. и др. – Х., 2000. – С.82–83.
1031. Петрочко Ж.В. Формування духовних потреб молодших школярів у позанавчальній діяльності: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2000. – 18 с.
1032. Петрочко Ж. По духовності стежками традиційності і мистецтва слова //Рід. шк. – 2000. – №4. – С.17–19. – Бібліогр.: 6 назв.
1033. Підборський Ю.Г. Педагогічні умови використання українських народних традицій у моральному вихованні учнів 5–9 класів шкіл-інтернатів у

позаурочний час: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1996. – 190 с. – Бібліогр.: с.173–190.

Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1996. – 24 с.

1034. Підборський Ю.Г. Психолого-педагогічна підготовка майбутнього вчителя до морального виховання підлітків на основі використання українських народних традицій в позаурочний час //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2001. – Вип. 16. – С. 144 – 146.

1035. Підборський Ю.Г., Рєпа Н.О. Моральне виховання школярів на українських народних традиціях //Педагогіка і психологія. – 1996. – №1. – С.71–75.

1036. Підготовка майбутнього вчителя до морального виховання: Навч. посіб. /За заг. ред. В.К.Демиденка; Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1996. – 202 с. – Бібліогр.: с.193–200.

1037. Полтавець В.В., Ляшко Л.І. Теоретико-методичні проблеми формування в учнів початкової школи моральних і духовних цінностей у процесі їх навчання і виховання //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.79–81.

1038. Помиткін Е.О. Духовний розвиток учнів у системі шкільної освіти: Навч.-метод. посіб. /Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1996. – 163 с. – Бібліогр.: с.157–161.

1039. Помиткін Е.О. Формування духовних цінностей старшокласників у діяльності шкільної психологічної служби: Автореф. дис. ... канд. психол. наук /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 21 с.

1040. Попова Д.А. Формування загальнолюдських цінностей у старшокласників та вплив засобів масової інформації на цей процес //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.12, ч.2. – С.207–214. – Бібліогр.: 5 назв.

1041. Попович Н. Засвоєння учнями норм загальнолюдської моралі та особистісного спілкування: [Проблем.-ситуатив. завдання] //Почат. шк. – 2002. – №2. – С.54.

1042. Процюк В. Морально-естетичне виховання засобами музичного фольклору в історико-педагогічній культурі //Наук. вісн. /Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2000. – Вип.99. – С.149–153. – Бібліогр.: 14назв.– (Педагогіка і психологія).

1043. Радченко Е.С., Чекарамит Л.В. Воспитательные возможности самоуправления в формировании нравственных качеств подростков //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.102–104.

1044. Рєпа Н.О., Субачов Ю.Є. Виховання морально-соціальної зрілості учнів засобами народної педагогіки: Посіб. для вчителів /Відп. ред. В.О.Кудін //Рід. шк. – 2001. – №8. – С.29–52. – Бібліогр.: 46 назв.

1045. Рибалка О.Я. Формування моральних цінностей у міжстатевих стосунках підлітків //Постметодика. – 2001. – №5/6. – С.146–149. – Бібліогр.: 9 назв.

1046. Рогнінський В. Моральне виховання учнів на уроках російської мови та літератури //Рід. шк. – 2001. – №9. – С.29–30.

1047. Романишин І. Виховний потенціал дозвілля у формуванні моральних відносин підлітків //Джерела. – 1999. – №1/2. – С.96–100. – Бібліогр.: 8 назв.

1048. Романишин І.М. Особливості формування моральних відносин у підлітковому віці (на матеріалі експериментального дослідження) //Зб. наук. пр.:

філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 1998. – Вип.2, ч.1. – С.145–152. – Бібліогр.: 3 назви.

1049. Романишин І.М. Формування моральних відносин підлітків в умовах мікросоціуму: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 1999. – 19 с.

1050. Романишин І. Роль шкільного середовища у формуванні моральних взаємин підростаючого покоління //Обрії. – 1999. – №1. – С.44–47.

1051. Руденко Ю., Руденко В. Виховання в учнів лицарської духовності //Рід. шк. – 1996. – №7. – С.51–64.

1052. Сагач В. Від людини розумної до людини духовної //Учитель. – 1998. – №5. – С.40–49.

1053. Салко В.В. Формування морально-етичної культури молодших школярів у художньо-творчій дозвілльєвій діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2000. – 222 с. – Бібліогр.: с.179–205.

Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2000. – 19 с.

1054. Селянська О.І. Інноваційні методи і форми в етичному вихованні молодших школярів //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. /АПН України та ін. – К., 1999. – Кн.1. – С.222–229. – Бібліогр.: 10 назв.

1055. Сідак В., Валько І. Мораль і безпека особи, нації, держави: Істор.-філософ. нариси: Монографія /Акад. пед. наук України, Нац. акад. служби безпеки України. – К., 2001. – 221 с.

1056. Сінькевич Н.К. Формування морально-ціннісних орієнтацій у дівчат-підлітків в умовах взаємодії школи та позашкільних закладів: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – К., 2000. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16.

1057. Сінькевич Н. Особливості формування морально-ціннісних орієнтацій у дівчат-підлітків //Рід. шк. – 2000. – №12. – С.22–23. – Бібліогр.: 4 назви.

1058. Скиба О. Морально-етична та навчально-виховна функції фольклору //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.4. – С.23–28. – (Пед. науки).

1059. Скуратівський Л. Методика розвитку і саморозвитку духовної індивідуальності у вченні: [Дискурс] //Укр. мова і л-ра в шк. – 2000. – №2. – С.69–71.

1060. Слободяник Н. Формування гуманістичних якостей особистості //Нова пед. думка. – 1999. – №4. – С.53–58. – Бібліогр.: 4 назви.

1061. Слоньовська О.В. Формування моральних та естетичних ідеалів у старшокласників у процесі вивчення історичної романістики (на матеріалі творчості П.Куліша та І.Нечуя-Левицького): Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1996. – 177 с. – Бібліогр.: с.147–164.

Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1996. – 26 с.

1062. Степаненко Л.М. Моральне виховання учнів початкових класів шкіл-інтернатів засобами народної педагогіки: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 1998. – 200 с. – Бібліогр.: с.178–200.

1063. Степаненко Л. Педагогічні умови морального виховання учнів шкіл-інтернатів //Почат. шк. – 1998. – №6. – С.58–59.

1064. Столяренко О.В. Виховання гуманності у підлітків у позакласній роботі з народознавства: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1996. – 206 с. – Бібліогр.: с.166–177.

Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1996. – 24 с.

1065. Струманський В.П. Морально-ціннісне орієнтування виховної роботи //Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С.137–144.

1066. Тадєєва І. Формування гуманних якостей особистості як педагогічна проблема //Наука і освіта. – 2001. – №2. – С.22–24. – Бібліогр.: 5 назв.
1067. Тищенко С.М. Соціально-педагогічні умови організації виховного процесу духовного розвитку школярів: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1997. – 17 с.
1068. Ткачев С.И., Ткачева Н.А. Нравственная и политическая культура как ценности воспитания: Учеб. пособие для студентов фак. “Соц. менеджмент”. – Х.: ХГУ “НУА”, 1999. – 82 с. – Библиогр.: с.74–84.
1069. Фасолько Т. Відповідальна поведінка як показник моральної вихованості //Нова пед. думка. – 1999. – №4. – С.76–78. – Бібліогр.: 4 назви.
1070. Фасоля А. Становлення духовного світу особистості школяра як психолого-педагогічна проблема //Педагогіка і психологія. – 1996. – №3. – С.136–144. – Бібліогр.: 7 назв.
1071. Фасоля А. Формування духовного світу школяра //Історія в шк. – 1997. – №1/2. – С.1–3. – Бібліогр.: 9 назв.
1072. Фасоля А. Формування духовного світу школяра засобами літератури //Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 2001. – №1. – С.51–57.
1073. Федорченко Т.Є. Формування духовної культури неповнолітніх – провідний превентивний фактор в освітньо-виховному процесі //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.89–94. – Бібліогр.: 8 назв.
1074. Ферштей В.В. Виховання гармонійної особи в умовах сільського навчально-виховного комплексу: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 1997. – 21 с.
1075. Хамська Н.Б. Виховання моральних основ культури поведінки підлітків у позаурочній діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 1997. – 222 с. – Бібліогр.: с.187–198.
1076. Хамська Н. Наступність у вихованні культури поведінки у позаурочній діяльності //Почат. шк. – 1998. – №10. – С.48–49.
1077. Хамська Н.Б. Підліток на шляху до моральності: Навч.-метод. посіб. – Вінниця: Унівесум-Вінниця, 1998. – 136 с.
1078. Харченко Л.П. Морально-естетичні основи культури спілкування //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2000. – Вип.8. – С.50–56. – (Пед. науки).
1079. Химич Н. Сутність та специфіка духовного розвитку особистості у взаємодії “людина – оточуючий світ” //Рід. шк. – 2000. – №12. – С.60–61. – Бібліогр.: 5 назв.
1080. Хоменко І. Організація колективних творчих справ: [Виховання друж. колективу школярів. Виховання почуття взаємодопомоги, товариськості] //Почат. освіта. – 2001. – №19. – С.6.
1081. Чернуха Н.М. Національне виховання та духовність (регіональний компонент) //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.9. – С.225–227. – (Пед. науки).
1082. Чорнуха Н.М. Духовний розвиток молодших школярів засобами національного мистецтва /Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2000. – Вип.8. – С.56–60. – (Пед. науки).
1083. Шатохіна Т.В. Формування гуманних відносин учнів X–XI класів шкіл-інтернатів для дітей-сиріт та дітей, які залишилися без піклування батьків, у позаурочній діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1996. – 161 с. – Бібліогр.: с.146–161.
- Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1996. – 23 с.

1084. Шевченко С.О. До проблеми формування гуманістичних ціннісних орієнтацій у шкільній молоді //Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т післядиплом. пед. освіти. – К.; Запоріжжя, 2001. – Вип.19. – С.154–158. – Бібліогр.: 4 назви.
1085. Шевченко-Страмоусова С.В. Моральне виховання людини як шлях розвитку сучасного суспільства //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2000. – Вип.8. – С.108–109. – Бібліогр.: 5 назв.
1086. Шевчук І.М. Гуманістичне виховання учнів у процесі навчальної діяльності //Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17–19 груд. 1998 р. – Луцьк, 1999. – С.163–166.
1087. Шевчук І. Проблеми гуманістичного виховання підлітків //Шлях освіти. – 1998. – №2. – С.25–26.
1088. Шкурін О.І. Виховання моральної культури старшокласника засобами мистецтва: Автореф. дис. ... канд. пед. наук Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 1999. – 16 с.
1089. Щербань П. Високоморальна людина. Якою вона повинна бути?: Морал. виховання дітей і молоді //Сіл. шк. – 2002. – №9/10. – С.6.
1090. Щербань П. Формування духовної культури особистості //Рід. шк. – 1999. – №7/8. – С.23–28. – Бібліогр.: 14 назв.
1091. Юзвак Ж. Духовний розвиток: сутність, мета, умови здійснення //Почат. шк. – 2000. – №4. – С.9–10.
1092. Юзвак Ж. Духовність: погляд психолога //Почат. шк. – 2000. – №3. – С.5–7.
1093. Ямницький М.Н. Взаємовідношення між людьми як фактор їх морального розвитку //Миротворча діяльність школи і ВУЗу: Зб. наук. пр. /Редкол.: С.Я.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1997. – Ч.2. – С.30–31.
1094. Ящук І. Моральний досвід у формуванні життєвої компетентності особистості //Шлях освіти. – 2001. – №3. – С.32–34.

Х РОЗДІЛ

Формування екологічної свідомості

1095. Алейникова В. Екологічне виховання //Хімія. Біологія. – 2001. – №43/45. – С.61–63 вкладаша.
1096. Алексєєнко Л. Крокують по світу люди ...: З досвіду роботи екол.-турист. клубу “Грінпіс” Стаханов. СШ №28, Луган. обл. //Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2002. – №19. – С.2–3.
1097. Алхазов Ю.П. Екологічна освіта в позашкільних установах //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Кам’янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам’янець-Подільський, 1998. – С.26–27.
1098. Бабанська Н.І. Республіка юних талантів: [З досвіду роботи облас. дит. екол. центру “Ексампей”, створ. при Кіровогр. держ. колегіумі] //Обдар. дитина. – 2002. – №3. – С.18–24.
1099. Байрак О., Стецюк Н. Роль природно-заповідних територій в екологічній освіті та вихованні: З досвіду Полтав. ун-ту //Біологія і хімія в шк. – 2002. – №3. – С.23–26. – Бібліогр.: 6 назв.
1100. Баклицька Т.В. Робота шкільної бібліотеки з екологічного виховання //Шкіл. світ. – 2001. – №18. – С.7.
1101. Батовкіна А. Перетнути шлях екологічній кризі: Формув. нац. свідомості засобами екол.-натураліст. виховання //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.56–57.
1102. Бегека А., Мурач М. Екологія мовою математики: [Опор. матеріал з екол. виховання на уроках математики] //Рід. шк. – 1996. – №7. – С.23–30. – Бібліогр.: 6 назв.
1103. Безруков В. Міжнародна Олімпіада екологічних проектів: [Для молоді віком від 11 до 19 років] //Біологія і хімія в шк. – 1996. – №1. – С.43–46.
1104. Білик Р.Г., Юглічек Л.С. Екологічне виховання учнів на базі територій та об’єктів природно-заповідного фонду Хмельницької області (проект “Екологія та освіта”) //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам’янець-Подільський, 25-26 лют. 1998 р.). – Кам’янець-Подільський, 1998. – С.90–91.
1105. Білоус С. Уроки з екологічного виховання //Рід. шк. – 1997. – №6. – С.70–72.
1106. Бойко Є. Екологічні ігри //Почат. шк. – 1997. – №3. – С.15–16.
1107. Бойко М. Гуртківці закохуються в рідний край: [Гурток юних друзів природи Котелев. райСЮН] //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.37–38.
1108. Бурдаківська Н.М. Екологічне виховання на уроках української мови при вивченні теми “Фонетика” в початкових класах //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам’янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам’янець-Подільський, 1998. – С.55–56.
1109. Вербицький В. Еколого-натуралістична діяльність позашкільних закладів: шляхи розвитку //Біологія і хімія в шк. – 1998. – №1. – С.23–24.
1110. Вербицький В. Позашкільні заклади виховують культуру спілкування з природою //Освіта України. – 2001. – №59/60. – С.5.
1111. Від екології душі до екології довкілля: Бібліогр. покажч. л-ри /Склад. Л.А.Калюх; Відп. за вип. Т.І.Роскіна. – Миколаїв, 1997. – 10 с. – (Упр. освіти Миколаїв. міськвиконкому, Міська освітян. б-ка).
1112. Волошина Г.П. Стимулювання екологічної активності молодших школярів. – К.: ТОВ “Міжнар. фінанс. агенція”, 1998. – 98 с. – Бібліогр.: с.95–98.

1113. Волчкова Г.В. Роль засобів масової інформації у формуванні екологічної свідомості громадян //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.16–17.
1114. Вороніна Л.П., Пустовіт Н.А. Теоретичні та методичні аспекти екологічної освіти й виховання молоді //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 25-26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.3–5.
1115. Всеукраїнська дитяча спілка “Екологічна варта” //Почат. освіта. – 2000. – №8. – С.10.
1116. Гавриленко О.Г. Творчість учителя і формування основ екологічної культури молодших школярів //Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова – К., 1999. – Вип.2. – С.302–305.
1117. Гаврилюк А. Екологічна свідомість (з досвіду роботи Дніпродзержин. дит. екол. центру) //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.31–33.
1118. Глеба Д.Ф. Психолого-педагогічні основи формування екологічної свідомості школярів //Наук. вісн. /Ужгород. держ. ун-т. – Ужгород, 1999. – Вип.2. – С.8–11. – (Сер. “Педагогіка. Соц. робота”).
1119. Головченко Л. Програма еколекторію “Природа – наш дім” //Почат. шк. – 1997. – №3. – С.28–30.
1120. Голубицька І. Організація літніх таборів і експедицій: З досвіду Ялт. екол.-натураліст. центру Республіки Крим //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.44–45.
1121. Горох Г.В. Формування екологічної культури особистості на уроках української мови в початкових класах //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 25-26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.57–59.
1122. Грицишина Т., Фокін С. Виховання екологічної культури під час походів молодших школярів //Почат. освіта. – 2001. – №16. – С.7.
1123. Декларація Землі: [Прийнята ООН] //Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2001. – №41. – С.4–5.
1124. Демчук О. Формування екологічної культури в позашкільних закладах: З досвіду роботи Вінниц. облас. станції юннатів //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.33–36.
1125. Долгоп'ятова Т. Від екології природи до екології душі //Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2000. – №22. – С.5.
1126. Досвід розробки міської координаційної програми з екологічної освіти та виховання населення. Проблеми її реалізації та вдосконалення /В.М.Барякін, М.С.Бісерова, В.І.Толмачов, А.М.Ткаліч //Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / М-во освіти України, Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1996. – Вип.4. – С.28–29.
1127. Драган О. Методичні аспекти щодо вдосконалення екологічної освіти і виховання учнів //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.28–29.
1128. Дробноход М.І. та ін. Концептуальні основи формування екологічного мислення та здібностей людини будувати гармонійні відносини з природою: [Коллектив. моногр.] /М.І.Дробноход, Ф.В.Вольвач, С.Г.Іващенко. – К.: МАУП, 2000. – 75 с. – Бібліогр.: с.70–74.
1129. Друга Міжнародна конференція “Екологія і освіта: проблеми теорії і практики: Тези доп. /С.І.Дерій та ін. (ред.). – Черкаси, 1996. – 85 с.
1130. Дячук А. Мистецтво педагогічної праці: [Екол. виховання в Демидів. навч.-вихов. комплексі “шк.–ліцей”] //Нова пед. думка. – 2000. – №3/4. – С.95–96.
1131. Екологічна варта: [Екол. виховання молоді в м. Києві] //Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – №1/2. – С.171–172.

1132. “Екологічна варта” багато чого варта!: [Про осередки громад. орг. “Всеукр. екол. ліга] //Валеологія. – 1999. – №6. – С.7.
1133. Екологічне виховання молодших школярів: Досвід кращих – кожному! //Б-чка вчителя почат. шк. – 1999. – №17/18. – Спецвип.
1134. Екологічне виховання молодших школярів /Уклад.: Р.Б.Вержак та ін.; Ред. Р.Дуб; Чернів. наук.-метод. ін-т освіти. – Чернівці, 1996. – 110 с.
1135. Екологічне виховання учнів і студентів засобами мови та літератури: [Навч. посіб.] /Упр. у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС, Житомир. держ. пед. ін-т ім. І.Франка, Житомир. облас. ін-т удоскон. вчителів. – Житомир, 1998. – 106 с.
1136. Екологічне дитяче об’єднання “Зелений гомін”: [Темат. добірка матеріалів] //Позаклас. час. – 2000. – №4. – С.19–26.
1137. Екологія, охорона природи, екологічна освіта і виховання: Зб. ст., присвяч. 80-річчю Черніг. держ. пед. ун-ту ім. Т.Г.Шевченка /Ред. В.В.Грубіно. – Чернігів: ЧДП, 1996. – 189 с.
1138. Екологія – спосіб життя: З досвіду роботи Воютин. ЗСШ Волин. обл. //Завуч. – 2000. – №8. – С.6–7.
1139. Жованик О. Екологічна стежка прищеплює любов до природи //Сіл. шк. – 2001. – №18/19. – С.2.
1140. Жолковська В. Екологічне виховання – у кожному школі //Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2001. – №41. – С.3.
1141. Жук Н.В. Формування мотивів природоохоронної діяльності у молодших школярів: Автореф. дис. ... канд. психол. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – 19 с. – Бібліогр.: с.15–16.
1142. Жупанин С.І. Організація взаємодії мистецтв у процесі формування в молодших школярів еколого-естетичного образу //Наук. вісн. /Ужгород. держ. ун-т. – Ужгород, 1999. – Вип.2. – С.14–17. – (Сер. “Педагогіка. Соц. робота”).
1143. Іващенко С. Екологічна культура в контексті національного виховання //Освіта і упр. – 1999(2001). – Т.3, №4. – С.107–115. – Бібліогр.: 21 назва.
1144. Із концепції неперервної екологічної освіти та виховання у ЗОШ №24 м.Житомира //Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2000. – №22. – С.2.
1145. Ільницький А. З давніх-давен люди жили в гармонії з природою... //Освіта України. – 1997. – №1. – С.4.
1146. Іщенко Л. Дидактичні ігри як засіб екологічного виховання //Почат. шк. – 1998. – №12. – С.25–26.
1147. Іщенко Л. Наступність в екологічному вихованні [молодших школярів і дошкільників] //Почат. шк. – 1998. – №9. – С.31–34.
1148. Іщенко Л.В. Наступність у екологічному вихованні старших дошкільників і першокласників: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. – О., 1997. – 17 с.
1149. Калініченко Н. З досвіду екологічного виховання в сільській школі //Сільська школа: стан, проблеми та перспективи розвитку: Матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 14–15 квіт. 1999 р.). – К., 2000. – С.82–84.
1150. Калуська Л. Екологічна ігротека: Для дошкільників та мол. школярів. – Івано-Франківськ, 1999. – 51 с. – (Івано-Франків. облас. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників).
1151. Карпенко Ю. “В природі все буденне і святкове”: Орг. ліцейн. екол. експедицій //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.67–69.
1152. Карпенко Ю. Екологічна практика //Завуч. – 2001. – №14. – С.8–9.
1153. Карпенко Ю. Книга природи: [Екол. простір Черніг. облас. пед. ліцею] //Завуч. – 2001. – №14. – С.8.

1154. Климчук В.В. Екологічне спрямування позакласної виховної роботи з учнівською молоддю закладів освіти Хмельницької області //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.96–99.
1155. Ковальчук Г., Ковальчук Г. Виховання екологічної свідомості //Почат. шк. – 1999. – №10. – С.17–19.
1156. Ковтун В. Соціально-педагогічні аспекти екологічної діяльності парків культури і відпочинку //Рід. шк. – 2002. – №4. – С.25–27. – Бібліогр.: 7 назв.
1157. Козак І. Зелений півострів: [Екол. стежка, прокладена СШ №20 м.Полтави] //Рід. шк. – 1999. – №4. – С.56–59.
1158. Колоколова П.И. Экологическое воспитание учащихся начальных классов //Б-чка вчителя почат. шк. – 2000. – №7/8. – С.44–45.
1159. Конференція з екологічної освіти, Пуща-Водиця, 18–19 жовт. 1997 р.: 36 матеріалів /Уклад. І.Черниш; Центр екол. освіти та інформації. – К.: ЗАТ “ДКТ”, 1998. – 95 с.
1160. Король О.В. Формування екологічної культури учнів V–VI класів у процесі вивчення інтегративного курсу “Навколишній світ”: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 1999. – 19 с.
1161. Король О. Екологічна культура школярів //Рід. шк. – 1998. – №3. – С.59–62.
1162. Кравченко Л.Н. Экологическое воспитание – ключ к решению проблем экологического кризиса //Пед. скарбниця Донеччини. – 1996. – №1. – С.7–8.
1163. Крисаченко В.С. Екологічна культура: теорія і практика: Навч. посіб. – К.: Заповіт, 1996. – 352 с.
1164. Крисаченко В.С., Мостяєв О.І. Україна: природа і люди /Ін-т філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України та ін. – К., 2000. – 492 с.: карт.
1165. Крушніцький М. Формування в учнів екологічної свідомості (з досвіду роботи): [Позаклас., гуртк. робота з учнями] //Географія та основи економіки в шк. – 2001. – №6. – С.21–22.
1166. Лабій Ю. Педагогічні основи екологічного виховання //Вертикаль. – 1999. – №1. – С.10–12.
1167. Лазебна О. Показники активної екологічної позиції особистості //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2002. – Вип.2. – С.11–16. – (Сер. “Педагогіка”).
1168. Лебедь С.Г. Формирование экологической культуры учащихся 7–11 классов в процессе изучения курса экологии: Дис. ... канд. пед. наук. – О., 2001. – 255 с. – Библиогр.: с.187–206.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2001. – 20 с.
1169. Лин М., Мальцева Д.М. Экологическое воспитание младших школьников //Витоки формування в учнів національної школи морально-духовних цінностей: Матеріали студент. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2001 р. /Донец. ін-т соц. освіти. – Донецьк, 2001. – С.65–68.
1170. Листопад О.Г., Борейко В.Е. Нетрадиционные методы в экологическом воспитании и образовании /Киев. экол.-культ. центр. – К., 1996. – 127 с. – (Природоохр. пропаганда; Вып.4).
1171. Личковах В.А. Краса людини у світлі єдності естетичного та екологічного виховання //Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. /М-во освіти України, Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1996. – Вип.4. – С.37–45.
1172. Логінова Т.В. З досвіду екологічного виховання у загальноосвітній школі //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-

практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.93–95.

1173. Люблінська Л.Г. Форми екологічного виховання та освіти на базі природно-заповідного фонду //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.27–28.

1174. Лях В. Казка в екологічному вихованні молодших школярів //Почат. шк. – 2001. – №1. – С.63–64.

1175. Лях В. Як навчають в екоцентрі “Мурашка” //Почат. шк. – 2000. – №3. – С.20–22; №4. – С.27.

1176. Мазур П.І. З досвіду організації еколого-природничих і краєзнавчих досліджень //Пед. скарбниця Донеччини. – 1996. – №1. – С.40–41.

1177. Мельник О. Тече річка невеличка...: [Пробл. екол. виховання] //Освіта. – 1997. – №25/26. – С.15.

1178. Меремінський А. Молодь і екологія //Нова пед. думка. – 1999. – №1. – С.36–37.

1179. Мішедченко В.В. Зв'язок екологічного і естетичного виховання //Пед. Сумщина. – 1996. – №3. – С.40–41.

1180. Міщенко Т. Ми не виживемо, якщо не збережемо довкілля: [Юні натуралісти обмінюються досвідом] //Сіл. шк. – 2000. – №6. – С.1–2.

1181. Молодіжний екологічний центр “ЮНІЕКО” //Освіта. – 1998. – №1/2. – С.6.

1182. Морозова Л. Виховання екологічної культури особистості //Вища освіта України. – 2001. – №2. – С.88–92. – Бібліогр.: 4 назви.

1183. Москальова Л. Клуб юних екологів: (З досвіду роботи колективу с/ш №49 Хортиц. р-ну м. Запоріжжя) //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.20–22.

1184. Мурашук М.М., Ляхович М.Б. Актуальна необхідність екологічного виховання та навчання в роботі з хіміко-біологічними класами Львівського фізико-математичного ліцею //ІІ Конференція Соросівських Учителів, 20–21 квіт. 1996 р.: 36. доп. /Міжнар. фонд “Відродження”, Міжнар. Сорос. Прогр. підтримки освіти в галузі точних наук. – К., 1996. – Ч.1. – С.88–90.

1185. Науменко Р. Іду до своєї берізки ...: [Екол. виховання учнів шк.-інтернатів у позауроч. діяльн.] //Світло. – 1998. – №1. – С.53–55. – Бібліогр.: 10 назв.

1186. Ніколенко Н. Виховання ціннісного ставлення до природи у молодших підлітків //Біологія і хімія в шк. – 2002. – №2. – С.44–46.

1187. Ніколенко Н. Виховуємо дитину – будуємо Україну: [Про роботу Всеукр. екол. Ліги] //Освіта. – 2002. – №27. – С.5.

1188. Новак Л.М., Новак В.О. З досвіду екологічного виховання на Летичівщині //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.99–101.

1189. Омельченко М. Завдання з екології – засіб розвитку творчих здібностей юннатів //Почат. шк. – 1999. – №1. – С.25–26.

1190. Організація і зміст еколого-натуралістичної та дослідницької роботи з учнями та юннатами на шкільних навчально-дослідних земельних ділянках: Навч.-метод. посіб. /Авт.–упоряд. О.В.Зотова; Хмельниц. облас. екол.-натураліст. центр учнів. молоді. – Хмельницький, 2000. – 227 с. – Бібліогр.: с.221–225.

1191. Організація роботи екологічного закладу відпочинку //Почат. освіта. – 1999. – №21/22. – С.3.

1192. Орленко С.П. Экология в системе гражданского образования и воспитания //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., 26–28 сент. 2001 г., г.Евпатория). – Симф., 2001. – С.51–53.

1193. Осипенко Н. Особливості еколого-натуралістичного виховання школярів //Почат. шк. – 1997. – №3. – С.19–20.
1194. Остроушенко Т. Розвиток нетрадиційних форм і методів екологічної освіти і виховання //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.46–47.
1195. Павленко І.Г. Екологічне виховання як засіб соціалізації особистості молодшого школяра //Соціалізація особистості: Міжкафедр. зб. наук. ст. /За заг. ред. А.Й.Капської; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1998. – Вип.3. – С.87–93.
1196. Павленко І.Г. Формування екологічної культури молодших школярів засобами мистецтва: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2002. – 20 с.
1197. Павлович В.П. В поисках путей духовного развития личности (из опыта работы дет. экол.-краеведч. орг. «Зеленый мир» //Пед. скарбниця Донеччини. – 1996. – №1. – С.30–32.
1198. Підлужна Г. Екологічне виховання на уроках позакласного читання у 3–4 класах //Почат. шк. – 1997. – №12. – С.45–50.
1199. Подставкіна А. Гармонійний розвиток особистості через пізнання природи: [Про Всеукр. наук.-практ. конф. “Історія формування творчої особистості в гуртках та інших учнівських об’єднаннях позашкільних закладів еколого-натуралістичного профілю”] //Рід. шк. – 2000. – №7. – С.68.
1200. Поліщук М.М. Екологічне виховання учнів //Хімія. Біологія. – 1998. – №2. – С.8.
1201. Половинко Г. Географія і екологічне виховання //Красзнавство. Географія. Туризм. – 2001. – №39. – С.1–2.
1202. Приходченко Л. Екологічне виховання молодших школярів //Почат. освіта. – 2000. – №8. – С.2.
1203. Прокопова О.С. Виховання у школярів бережливого ставлення до навколишнього середовища [на уроках хімії] //II Конференція Соросівських Учителів, 20–21 квіт. 1996 р.: Зб. доп. /Міжнар. фонд “Відродження”, Міжнар. Сорос. Прогр. підтримки освіти в галузі точних наук. – К., 1996. – Ч.1. – С.285–288.
1204. Прохоренко О.В. Позакласна робота з екологічного виховання учнів //Шкіл. світ. – 2001. – №18. – С.4.
1205. Пруцакова О. Дидактичні ігри в екологічному вихованні учнів //Біологія і хімія в шк. – 2000. – №6. – С.37–39.
1206. Пруцакова О.Л. Застосування дидактичних ігор в екологічному вихованні школярів //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Кам’янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам’янець-Подільський, 1998. – С.11–13.
1207. Пруцакова О.Л. Методичні рекомендації для проведення настільної дидактичної гри екологічного змісту “Кораловий риф” //Обдар. дитина. – 1998. – №2. – С.24,37,43.
1208. Пруцакова О.Л. Методичні рекомендації для проведення настільної дидактичної гри екологічного змісту “Пустеля” //Обдар. дитина. – 1998. – №1. – С.24,35.
1209. Пузанова Л. Формування екологічної свідомості учнів художньої школи засобами естетики живої природи //Рід. шк. – 2001. – №9. – С.64–66. – Бібліогр.: 15 назв.
1210. Пундик Л. Використання ігрових методик в екологічному вихованні //Почат. освіта. – 2001. – №19. – С.11.
1211. Пустовіт Г. Екологічне виховання учнів у позашкільному закладі: теоретичний аспект //Рід. шк. – 2001. – №5. – С.13–15. – Бібліогр.: 6 назв.

1212. Пустовіт Г.П. Дослідницька робота з екології як засіб формування творчих здібностей учнів //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.13–15.

1213. Пустовіт Г.П. Екологічна освіта учнів у позашкільному закладі: теоретико-прикладний аспект //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.129–134. – Бібліогр.: 6 назв.

1214. Пустовіт Г.П. Психолого-педагогічний аспект взаємодії особистості з навколишнім середовищем //Педагогіка і психологія. – 2000. – №3. – С.53–59. – Бібліогр.: 3 назви.

1215. Пустовіт Н.А. Екологічне виховання школярів: проблеми цінностей // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.122–125. – Бібліогр.: 7 назв.

1216. Пустовіт Н. Тиждень екології //Красзнавство. Географія. Туризм. – 1998. – №39. – С.3–7.

1217. Пустовіт Н., Краснобай О. Дослідження екологічної культури школярів //Біологія і хімія в шк. – 2000. – №4. – С.36–40.

1218. Радченко Т. Нетрадиційні форми екологічної освіти і виховання //Рід. шк. – 2001. – №5. – С.76–77.

1219. Радченко Т., Кудлай С. Екологічне навчання і виховання молодших школярів //Почат. шк. – 1997. – №3. – С.14–15.

1220. Рева Ю. Розвиток особистості дитини через екологічний фактор //Рід. шк. – 1999. – №12. – С.44–46.

1221. Репінецька Р.В. Екологічне виховання і навчання на уроках географії і в позаурочний час //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.92–93.

1222. Різник Л. Народні традиції ставлення до природи як метод екологічного виховання [в почат. шк.] //Почат. шк. – 1998. – №7. – С.23–24.

1223. Ромасюк Л. Екологічне виховання молодших школярів під час роботи з творами дитячої літератури // Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.64–66.

1224. Руденко Л. Народні традиції в екологічному вихованні учнів //Рід. шк. – 2001. – №2. – С.38–40.

1225. Савченко О. Шляхи вирішення екологічних проблем: З досвіду роботи з екол. виховання учнів Корсунь-Шевченків. р-ну Черкас. обл. //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.51–55.

1226. Самойленко Р.І. Шкільний еколікбез [на базі туристсько-краєзнавчих гуртків СШ №72, м.Одеса] //Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. /М-во освіти України, Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1996. – Вип.4. – С.146–148.

1227. Сединкин А.Н. Роль учителя в формировании экологической культуры учащихся //Социальная компетентность педагога как системообразующий фактор гражданского образования и воспитания: (Материалы Всеукр. науч.-практ. конф., 26–28 сент. 2001 г., г.Евпатория). – Симф., 2001. – С.42–44. – Библиогр.: 6 назв.

1228. Семилеткіна Н. Напрями, форми і методи екологічної освіти, трудового навчання і виховання //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.30–31.

1229. Сенько Т.О. Хто знає відповідь?: (Дещо про екол. виховання) //Хімія. Біологія. – 2002. – №12. – С.1.

1230. Серебрий В. Мислити глобально – діяти локально: Міжшкіл. екол. музей у Дніпродзержинську //Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2001. – №46. – С.6.
1231. Скребец В.А. Экологическая психология: Учеб. пособие.–К.: МАУП, 1998. – 144 с. – Библиогр.: с.140–141.
1232. Стасюк Л.П. Масова інформація як засіб екологічного виховання //Миротворча діяльність школи і ВУЗу: Зб. наук. пр. /Редкол.: С.Я.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1997. – Ч.1. – С.59–61.
1233. Степанюк А. Формування у школярів емоційно-ціннісного ставлення до живої природи //Шлях освіти. – 1999. – №4. – С.12–14.
1234. Тарасенко Г.С. Дивосвіт: Технологія естетико-екологічного виховання. – 2-ге вид., із змінами – К.: Рута, 2000. – 208 с. – (Почат. шк. Естет.-екол. виховання).
1235. Тарасенко Г.С. Естетична цінність природи в системі стратегічних орієнтирів екологічного виховання //Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С.170–176.
1236. Тарасенко Г.С. Паросток (методика гуманістичного виховання дітей засобами природи) /Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М.Коцюбинського, Упр. освіти Вінниц. облдержадміністрації. – Вінниця: РВВ ВАТ “Віноблдрукарня”, 2000. – 192 с. – Бібліогр.: 25 назв.
1237. Тарасенко Г.С. Природа як цінність у контексті актуальних проблем екологічного виховання //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. /За заг. ред. О.В.Сухомлинської; АПН України, Центр інформації та документації Ради Європи в Україні. – К., 1997. – С.205–209.
1238. Тарасенко Г.С. Художнє пізнання природи як засіб екологічного виховання //Почат. шк. – 1996. – №5. – С.16–20.
1239. Тарасенко Г. Учительське слово як екологізм дитячого світовідчуття //Почат. шк. – 1997. – №6. – С.1–6.
1240. Тимочко Т.В. Мета і завдання Всеукраїнської екологічної Ліги в галузі екологічної освіти і виховання //Екол. вісн. – 2002. – №1/2. – С.11.
1241. Титаренко Н. Уроки творчості серед природи: [Екол. виховання в почат. шк.] //Почат. шк. – 1998. – №6. – С.40–41.
1242. Ткаченко О. Виховання естетичної чуйності до природи у процесі гри: [Екол. виховання мол. школярів] //Почат. шк. – 1998. – №7. – С.53–54.
1243. Торчинська З.К. Екологічне виховання на уроках рідної мови при вивченні теми “Прикметник” у початкових класах //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.62–64.
1244. Трохимчук І.М. Психолого-педагогічні основи екологічного навчання та виховання учнів //Оновлення змісту і методів психології освіти та професійної орієнтації: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. пед. ін-т. – Рівне, 1998. – Вип.4. – С.126–128.
1245. Філоненко М.М. Психологічні аспекти формування екологічного мислення //Проблеми загальної та педагогічної психології: Зб. наук. пр. /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2000. – Т.2, ч.6. – С.214–219. – Бібліогр.: 7 назв.
1246. Філоненко М. Формування в учнів умінь оцінювати стан довкілля //Нова пед. думка. – 1999. – №1. – С.64–66. – Бібліогр.: 5 назв.
1247. Фокін С., Грицишина Т. Ми і довкілля: [Краєзн.-екол.-турист. робота в шк.] //Шкіл. світ. – 2001. – №46. – С.8.
1248. Хилько М. Соціологічний вимір екологічної культури //Науковий вісник №7 /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.Сковороди. – Х., 1999. – Вип.2. – С.158–163. – Бібліогр.: 9 назв. – (Сер. “Філософія”).

1249. Химинець О. Психолого-педагогічні основи екологічного виховання //Почат. шк. – 1998. – №4. – С.30–32. – Бібліогр.: 4 назви.
1250. Химинець О. та ін. Психолого-педагогічні аспекти екологічного виховання в сучасних умовах /О.Химинець, М.Талапканич, В.Химинець //Обрії. – 1997. – №1. – С.47–51. – Бібліогр.: 9 назв.
1251. Хлонь Н., Кмець А. Стежина екологічних знань і вмінь //Почат. шк. – 1999. – №10. – С.21–22.
1252. Хоменко В. Екологічне виховання в школі //Завуч. – 2000. – №23/24. – С.23–25.
1253. Хрептії О. Екологічне навчання та виховання учнів з використанням місцевого матеріалу //Обрії. – 1998. – №2. – С.69–74.
1254. Шаган С., Столярчук Г. Екологічне виховання учнів засобами книги //Вертикаль. – 1999. – №1. – С.20–22.
1255. Шаповал Л.В. Екологічне виховання молодших школярів у процесі вивчення природознавчих предметів: Дис. ... канд. пед. наук. – К., 1999. – 237 с. – Бібліогр.: с.170–191.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 1999. – 19 с.
1256. Шаповал Л. Казка як засіб формування екологічних знань //Почат. шк. – 1999. – №1. – С.24–25.
1257. Шаповал Л. Рухливі ігри екологічного спрямування //Почат. шк. – 1999. – №4. – С.22–23.
1258. Шелегеда В.І. До проблеми використання комплексних екологічних проектів у дитячих позашкільних установах //Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т післядиплом. пед. освіти. – К.; Запоріжжя, 2001. – Вип.19. – С.127–131. – Бібліогр.: 3 назви.
1259. Шмиговський В.А. Природоохоронні органи і питання формування екологічної свідомості громадян //Екологічна освіта та виховання учнівської молоді: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Кам'янець-Подільський, 25–26 лют. 1998 р.). – Кам'янець-Подільський, 1998. – С.15–16.
1260. Щербань П. Сучасна моральна криза – це криза ставлення не людини до людини. А людини ... до природи: Формув. нац. свідомості засобами природ.-екол. виховання //Сіл. шк. – 2002. – №19/20. – С.6.
1261. Юні екологи об'єднуються: [Всеукр. дит. спілка “Екологічна варта”] //Освіта. – 1999. – №24/25. – С.15.
1262. Ющенко С. Екологічні проблеми очима дітей //Світло. – 1997. – №1. – С.13–15.
1263. Якименко С. Екологічні знання – фундамент для формування світогляду //Почат. освіта. – 2001. – №16. – С.2.
1264. Яковлєв В. Експедиція: важлива екологічна акція //Рід. шк. – 1999. – №5. – С.41–43.
1265. Яковлєва А.М. Екологічне виховання засобами літератури //Джерело пед. майстерності (укр. мова та л-ра): Метод. бюл. – 1997. – №2. – С.38–40. – Бібліогр.: 5 назв.
1266. Якубовська К. Екологічне виховання молодших школярів //Вертикаль. – 2000. – №1. – С.65–68.
1267. Ярош А. Розумна та діяльна любов до природи //Почат. освіта. – 2000. – №8. – С.5.

ХІ РОЗДІЛ
Розвиток потреби трудової активності, ініціативи, підприємництва,
готовності
до соціальної творчості

1268. Акиншева И.П. Психолого-педагогическая помощь в профессиональном самоопределении молодежи //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.9. – С.8–11. – Бібліогр.: 7 назв. – (Пед. науки).
1269. Алфімов Д.В. Педагогічні основи підготовки старшокласників до підприємницької діяльності у приватному бізнес-ліцеї: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – 20 с.
1270. Андріяшин В., Зворський В. Психолого-педагогічні аспекти формування професійних ціннісних орієнтацій учнівської молоді //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т. – Т., 1999. – Вип.5. – С.34–37. – (Сер. “Педагогіка”).
1271. Анненков В. Визначення ціннісної орієнтації учнівської молоді при виборі професії //Проф.-техн. освіта. – 2002. – №1. – С.38–39.
1272. Баженова Л. Основи вибору професії: (Прогр. для учнів 9-х кл.) //Психолог. – 2002. – №19. – С.26–27.
1273. Березівський Ю. Виховання в учнів на уроках трудового навчання позитивного ставлення до праці //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1997. – №1. – С.35–37.
1274. Биковська О.В. Трудове виховання в позашкільних закладах у сучасних економічних умовах (на прикладі гуртків науково-технічного профілю): Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2000. – 19 с. – Бібліогр.: с.16–17.
1275. Божко І.Г. Організація дитячого самоврядування: З досвіду роботи ... //Позаклас. час. – 2000. – №18. – С.43–63.
1276. Борисенко І. “Освіта для кар’єри” як виховний аспект профорієнтаційної підготовки молоді в навчальному комплексі “ліцей – вищий заклад освіти” //Труд. підготов. в закл. освіти. – 2002. – №2. – С.42–44.
1277. Будник О.Б. Виховання господарської культури школярів //Шлях освіти. – 1999. – №1. – С.8–11.
1278. Будник О.Б. Господарське виховання школярів: Наук.-метод. посіб. для вчителів, вихователів, студ. пед. ін-тів та учнів /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаніка. – Івано-Франківськ: Плай, 1998. – 158 с. – Бібліогр.: с.138–140. – (Сер. “Педагогіка, етнопедagogіка”; Вип.21).
1279. Будник О.Б., Скульський Р.П. Як виховувати господарську культуру у дітей /За ред. Р.П.Скульського. – Івано-Франківськ, 1996. – 110 с.
1280. Букшина Т.Ф. Самоврядування в навчальних закладах: Реком. список л-ри //Освіта України. – 2000. – №8. – С.11.
1281. Бутівченко О.В. Проблеми економічного виховання учнів ПТУ //Освіта і упр. – 1999. – №1. – С.135–140. – Бібліогр.: 6 назв.
1282. Васильєва М. Професійне визначення особистості: філософський аспект //Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2002. – №1. – С.131–140.
1283. Васильков В.М. Соціально-психологічні питання професійного самовизначення старшокласників у сучасних умовах //Педагогіка і психологія. – 1999. – №3. – С.59–66. – Бібліогр.: 10 назв.
1284. Величканич О. Виховуємо любов до праці: [З досвіду роботи Закарпат. облас. екол.-натураліст. центру] //Рід. шк. – 2000. – №6. – С.44–46.

1285. Верещак Є. Практична спрямованість школярів: [Труд. виховання школярів різного віку] //Світло. – 1999. – №1. – С.13–14. – Бібліогр.: 4 назви.
1286. Виховання в учнів працьовитості та бережливості //Підготовка майбутнього вчителя до морального виховання учнів. – К., 1996. – С.119–136.
1287. Вихрущ А. Система трудового виховання: закономірності становлення і розвитку //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1998. – №3. – С.28–34.
1288. Вільш І. Структура, зміст і функції сталих індивідуальних якостей учня у процесі допрофесійного навчання і виховання: Автореф. дис. ... д-ра. пед. наук /Ин-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1997. – 53 с.
1289. Вітковська О. Дослідження психологічних факторів професійного самовизначення особистості //Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2002. – №1. – С.141–147.
1290. Воїтельова Г. Особливості управлінської діяльності учнів у нових соціально-економічних умовах //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №4. – С.25–27.
1291. Гладчук О.О. Педагогічне керівництво учнівським самоврядуванням //Пед. скарбниця Донеччини. – 1998. – №1. – С.50–51.
1292. Грицишина Т. Економічне виховання школярів //Директор шк. – 1999. – №44. – С.3.
1293. Груша Ю., Канюка С. Як вибрати професію //Обрії. – 1997. – №1. – С.76–79.
1294. Дем'янюк С. Нормативно-правова база трудової підготовки учнів у незалежній Україні //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т. – Т., 1999. – Вип.5. – С.110–116. – (Сер. “Педагогіка”).
1295. День самоврядування: [З досвіду роботи на Хмельниччині] //Освіта України. – 1999. – №25. – С.3.
1296. Диагностические методы в профессиональной ориентации: Учеб. пособие /С.Н.Киселев, В.В.Нискородов, А.Я.Лазаренко, Г.Я.Цыбулько; Славян. гос. пед. ин-т. – Славянск, 1999. – 164 с.: ил.
1297. Долинська Л.В. Роль професійної діяльності в особистісному зростанні індивіда //Наук. зап.: Зб. наук. ст. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – Вип.40. – С.179–181.
1298. Домбровський Б. Праця – радість життя: [Процес труд. виховання і навчання учнів] //Завуч. – 2001. – №15. – С.2–3.
1299. Дупак Н.В. Виховання культури праці молодших школярів у процесі навчальної трудової діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Рівнен. держ. пед. ін-т. – Рівне, 1998. – 193 с. – Бібліогр.: с.152–165.
1300. Дупак Н. Передумови виховання в учнів культури праці //Рід. шк. – 2000. – №3. – С.28–30. – Бібліогр.: 12 назв.
1301. Дяків В.Г., Попіль Г.І. Гімназійне самоврядування //Позаклас. час. – 2000. – №28/29. – С.87–94.
1302. Дяків В.Г., Попіль Г.І. Організація гімназійного самоврядування: Робота гімназійн. самоврядування. Статус гімназійного самоврядування //Позаклас. час. – 2001. – №22. – С.12–18 вкладкиша.
1303. Економічне навчання і виховання дітей і підлітків у позашкільних закладах (з досвіду роботи “Школи юних менеджерів” Кіровоград. облас. дит.-юнац. центру /Уклад.: Л.М.Павлова, Л.В.Громоздова та ін. – К., 1997. – 68 с. – (М-во освіти України. ІЗМН).
1304. Євдокимова Г. Вибір професії – вибір життєвого шляху //Рід. шк. – 1999. – №10. – С.53–54.
1305. Жемера Н. Вибір професії: престиж чи усвідомленість? //Директор шк. – 2001. – №44. – С.10–11; №45. – С.10–11.

1306. Жемера Н. Сутність та особливості процесу професійного самовизначення учнів старших класів //Труд підготов. в закл. освіти. – 2002. – №4. – С.26–30. – Бібліогр.: 6 назв.
1307. Жерноклєєв І.В. Ділова гра – як засіб професійного самовиховання школярів на уроках трудового навчання //Наук. зап. /Нац. пед. ун-т ім М.П.Драгоманова – К., 2001. – Вип.40. – С.196–199.
1308. Жерноклєєв І. Діяльність вчителя трудового навчання по забезпеченню професійного самовизначення учнів //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т. – Т., 1999. – Вип.5. – С.71–76. – (Сер. “Педагогіка”).
1309. Забута Н.В. До питання дитячого самоврядування у навчально-виховних закладах //Нова пед. думка. – 1997. – №3. – С.31–34.
1310. Забута Н.В. Основні складові елементи процесу формування економічної свідомості //Наука і освіта. – 2001. – №2/3. – С.17–19. – Бібліогр.: 10 назв.
1311. Загривий В. Економічне виховання школярів //Рід. шк. – 1999. – №9. – С.34–35.
1312. Зайцева О. Творча діяльність як засіб розвитку професійних інтересів школярів в процесі трудового навчання //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №1. – С.5–8.
1313. Замша С.І. Науково-методичні основи профорієнтаційної роботи //Оновлення змісту і методів психології освіти та професійної орієнтації: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. пед. ін-т. – Рівне, 1998. – Вип.4. – С.94–95.
1314. Зінченко В.П., Янцур М.С. Теорія і практика розбудови професійної орієнтації в сучасних умовах //Оновлення змісту і методів психології освіти та професійної освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. пед. ін-т. – Рівне, 1998. – Вип.4. – С.4–15. – Бібліогр.: 31 назва.
1315. Кавецький В.Є. Підготовка учнів загальноосвітніх шкіл до професійного самовизначення в сучасних умовах: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2000. – 20 с. – Бібліогр.: с.16–17.
1316. Кавецький В. Особливості професійного самовизначення старшокласників сільських загальноосвітніх шкіл //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т. – Т., 1999. – Вип.5. – С.116–119. – (Сер. “Педагогіка”).
1317. Кавецький В. Особливості профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх школах у сучасних умовах //Труд. підготов. в закл. освіти. – 2000. – №3. – С.16–18.
1318. Кавецький В. Престижність професій в умовах переходу до ринкових відносин //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1998. – №1. – С.18–22.
1319. Калиниченко Н.А. Економічні знання у системі трудової підготовки учнів сільської школи: Пробл., пошуки, досвід //Директор шк. – 1999. – №17. – С.10–11.
1320. Калініченко Н. Про трудове виховання школярів у сільській школі //Почат. шк. – 1998. – №9. – С.24–25.
1321. Кандиба Р. Виховуємо дбайливого господаря: [Система роботи Черніг. облас. ст. юннатів з труд. виховання] //Рід. шк. – 2000. – №6. – С.26–28.
1322. Кардаш В.В. Теоретичні підходи до проблеми характеру та професійного самовизначення у підлітків //Директор шк. – 1999. – №19. – С.10–11.
1323. Кизименко Л.Д., Вінтюк Ю.В. Комп’ютерна діагностика професійно важливих якостей особистості в системі освіти //Педагогіка і психологія. – 1997. – №2. – С.49–52.
1324. Кисилев С.Н. и др. Диагностические методы в профессиональной ориентации: Учеб. пособие /С.Н.Киселев, В.В.Нискородов, Г.Я.Цыбулько; Славян. гос. пед. ин-т. – 2-е изд., перераб. и доп. – Славянск: Печат. двор, 2001. – 199 с.: ил. – Библиогр.: с.163–165.

1325. Кисельов С. та ін. Як оптимізувати процес шкільної профорієнтації /С.Кисельов, Г.Цибулько, І.Борисенко //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1997. – №4. – С.2–3.
1326. Клименко С. Трудове виховання як компонент природоохоронної справи: [Труд. виховання мол. школярів] //Почат. шк. – 1998. – №9. – С.35–37.
1327. Климчик Л., Климчик М. Ставлення до багатства – фактор соціального самовизначення підлітків //Географія та основи економіки в шк. – 2001. – №5. – С.18–20.
1328. Коберник О. Трудова активність учнів як індикатор ефективності трудового виховання в школі //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №1. – С.41–43.
1329. Кобзар Б. Демократизація суспільства і шкільне самоуправління //Освіта України. – 2000. – №49. – С.7.
1330. Кобзар Б.С., Постовойтов Є.П. Педагогічні основи суспільно корисної діяльності учнів соціально-реабілітаційного центру //Педагогіка і психологія. – 2000. – №1. – С.51–58. – Бібліогр.: 5 назв.
1331. Ковганич Г.Г. та ін. Учніське самоврядування в системі освіти Києва: Практико-зорієнт. посіб. /Г.Г.Ковганич, Л.Нестеренко, Н.Савенко. – К.: Ін-т громадян. сусп-ва, 2000. – 307 с.
1332. Козлова І. Як потрапити до Простоквашина?: [Підготов. молоді до праці] //Шкіл. світ. – 2001. – №5. – С.3–4.
1333. Колесникова В.Ф. Проектування наступності трудової підготовки дошкільників і молодших школярів. – К.: Знання, 1999. – 125 с. – Бібліогр.: с.110–123.
1334. Коломієць Ю.В. Трудове виховання учнів 8-9 класів на традиціях і звичаях українського народу: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1998. – 16 с.
1335. Корнієнко І.О. Професійні орієнтації в системі життєвих стратегій старшокласника //Практ. психологія та соц. робота. – 2000. – №5. – С.35–38. – Бібліогр.: 7 назв.
1336. Косик І. Педагогічні основи виховання трудової культури школярів //Обрії. – 1997. – №2. – С.13–16.
1337. Косик І. Педагогічні умови виховання трудової культури учнів середнього і старшого віку: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 1997. – 17 с.
1338. Кравець Р.В. Організація учнівського самоврядування в сучасній школі //Позаклас. час. – 2001. – №22. – С.2–3 вкладкиша.
1339. Кравченко І.Ф. Професійне самовизначення старших підлітків у сфері обслуговування засобами професіографії: Дис. ... канд. пед. наук /Херсон. держ. пед. ун-т. – Херсон, 1999. – 225 с.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1999. – 16 с.
1340. Крашні психологічні тести для профдобору та профорієнтації //Директор шк. – 1999. – №5. – С.12.
1341. Кузьминець Л. Звідки вони – юні підприємці?: [Пед. експеримент “Підготовка учнівської молоді до підприємницької діяльності в умовах ринку” в ЗОШ № 295 Дарниц. р-ну, м. Київ] //Шкіл. світ. – 2002. – №19. – С.4.
1342. Левченко Г., Моцак В. Ознайомлення учнів з основами економічного аналізу господарської діяльності //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №4. – С.11–15.
1343. Лісова С.В. Педагогічні основи формування культури праці учнів основної школи у процесі трудового навчання і виховання: Дис. ... д-ра пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1996. – 384 с. – Бібліогр.: с.351–372.

- Автореф. дис. ... д-ра пед. наук. – К., 1996. – 41 с.
1344. Лукаш С.В. Педагогічне розуміння економічного мислення //Педагогіка і психологія. – 1999. – №1. – С.26–34. – Бібліогр.: 7 назв.
1345. Лукаш С.В. Формування економічного мислення підлітків у процесі навчально-трудової діяльності: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – 19 с.
1346. Лютіна С.А. Організація дитячого самоврядування //Позаклас. час. – 2000. – №18. – С.35–36.
1347. Мазур П. Трудове виховання підростаючого покоління //Хімія. Біологія. – 2002. – №16. – С.21–23.
1348. Макарова Л.М. Системний підхід до орієнтації дітей дошкільного та шкільного віку на педагогічну професію: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ин-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 16 с.
1349. Макарова О. Учніське самоврядування як засіб підвищення ефективності виховання особистості школяра //Директор шк. – 2000. – №18. – С.12.
1350. Массанов А.В. Психологічні бар'єри молоді при виборі професії //Наука і освіта. – 2002. – №1. – С.25–27.
1351. Матвєєв А., Жемера Н. Професійне самовизначення особистості //Директор шк. – 1999. – №45. – С.10.
1352. Матвєєв О. та ін. Людина – людина: (Метод. рек. з профорієнтації) /О.Матвєєв, А.Толпеко, Н.Жемера //Директор шк. – 2001. – №19. – С.13–15.
1353. Матвієнко О.В. Професійна адаптація особистості в умовах інформатизації суспільства //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2001. – Вип.16. – С.60–62. – Бібліогр.: 5 назв.
1354. Матвісів Я. Економічне виховання школярів на заняттях у технічних гуртках //Труд. підготов. в закл. освіти. – 2000. – №1. – С.28–29. – Бібліогр.: 5 назв.
1355. Мачулка Р.М. Економічна підготовка підлітків у навчально-виховному процесі міської школи: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Івано-Франківськ: ПДУ, 1996. – 22 с.
1356. Мачуський В.В. Структурні компоненти та критерії оцінки готовності старшокласників до професійного самовизначення у сфері технічної діяльності //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2001. – Вип.3. – С.10–14. – Бібліогр.: 8 назв. – (Сер. “Педагогіка”).
1357. Мачуський В.В. Формування готовності старшокласників до професійного самовизначення у сфері технічної діяльності в позашкільних закладах: Дис. ... канд. пед. наук /Ин-т пробл. виховання АПН України. – К., 2001. – 184 с.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук – К., 2001. – 16 с.
1358. Мачуський В.В. Формування професійної спрямованості учнів у процесі гурткової роботи з техніки //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2000. – Вип.10. – С.83–88. – (Сер. “Педагогіка”).
1359. Медведєв О. Виховати творчого працівника: [Проф. орієнтація школярів] //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1996. – №1. – С.23–24.
1360. Медвідь Г. Трудове виховання в учнівських об'єднаннях //Рід. шк. – 2000. – №6. – С.24–26.
1361. Мельников С.В. Організаційні форми і методи залучення сільських школярів до підприємницької діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Ин-т педагогіки АПН України. – К., 1997. – 178 с. – Бібліогр.: с.136–154.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1997. – 16 с.
1362. Мельников С.В. Підприємницька діяльність як засіб самовизначення учнів старшого шкільного віку //Педагогіка і психологія. – 1997. – №2. – С.107–113.
1363. Мельников С. Педагогічні умови залучення сільської учнівської молоді до підприємницької діяльності //Директор шк. – 1999. – №23. – С.11.

1364. Мельников С. Підготовка молоді до підприємницької діяльності //Рід. шк. – 1997. – №9. – С.76–77.
1365. Михайлюк Т. Як стати лідером: [Ліцейс. самоврядування] //Сіл. шк. України. – 2002. – №22/23. – С.20–21.
1366. Можаровський В. Профорієнтація – новий зміст освіти: Формув. нового змісту освіти і профорієнтація в системі довузів. підготов. //Директор шк. – 2001. – №44. – С.9–10.
1367. Моргун В.Н. Методика багатовимірною аналізу досягнень учня з метою профілювання та профорієнтації /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Полтав. держ. пед. ін-т ім. В.Г.Короленка. – Полтава, 1997. – 15 с. – Бібліогр.: с.14–15.
1368. Мухіна О.В. Учніське самоврядування як один із засобів виховання громадян України //Пед. скарбниця Донеччини. – 2000. – №1/2. – С.60–61.
1369. На порядку денному – підготовка юних до підприємництва: [Добірка ст. про впровадж. прогр. “Орієнтир”, спрям. на підготов. молоді до підприємн. діяльн.] //Пед. газ. – 1998. – №7. – С.3.
1370. Набока Б.С. Перспективи розвитку самоврядування в українській школі //Позаклас. час. – 2001. – №22. – С.4–11 вкладкиша.
1371. Набока О. Навчання і виховання майбутніх підприємців //Рід. шк. – 1999. – №9. – С.24–28. – Бібліогр.: 11 назв.
1372. Надточієва О.О. Формування економічної культури особистості старшокласників з використанням засобів мистецтва: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2000. – 19 с.
1373. Нестеренко Л. Учніське самоврядування: історичний екскурс, функції, стратегія //Директор шк. – 1999. – №20. – С.8–9.
1374. Нестеренко Л. Учніське самоврядування: історія, мета і стратегія //Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – №1. – С.94–100.
1375. Омельченко С.О. Формування морально-ціннісного ставлення до праці у старшокласників в умовах ринкової економіки: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка Східноукр. ун-ту. – Луганськ, 1997. – 18 с.
1376. Омельченко С. Трудова діяльність старшокласників: морально-ціннісні орієнтири: [З досвіду роботи учн. труд. об-нь] //Рід. шк. – 1998. – №4. – С.27–28.
1377. Онаць О. Творча співпраця директора, вчителів, психолога в підготовці учнів до оволодіння підприємницькою діяльністю //Директор шк. – 1997. – №10. – С.2.
1378. Опачко М.В. Професійна орієнтація учнів в процесі розв’язування задач фізико-технічного змісту: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – 20 с.
1379. Опачко М.В., Сагарда В.В. Теорія і практика профорієнтаційної діяльності педагога: (Навч.-метод. посіб.) /Ужгород. держ. ун-т. – Ужгород, 2000. – 114 с. – Бібліогр.: с.91–97.
1380. Організація учнівського самоврядування, співпраця з дитячими і молодіжними громадськими організаціями та об’єднаннями //Позаклас. час. – 2000. – №6. – С.5–10.
1381. Осадчий О.С. Сільськогосподарська праця в школі і майбутня професія //Формування гуманістичного світогляду вчителя: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 27 верес. 2001 р. /АПН України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П.Тичини. – К., 2001. – С.108–113.
1382. Осадчий С.В. Формування професійної спрямованості старшокласників у процесі вивчення електронно-обчислювальної техніки: Дис. ... канд. пед. наук. – К., 1999. – 203 с. – Бібліогр.: с.151–167.

- Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 1999. – 17 с.
1383. Основи професіографії: Навч. посіб. / С.Я.Карпіловська, Р.Й.Мітельман, В.В.Синявський та ін.; За ред. В.В.Синявського, О.О.Ящшин. – К.: МАУП, 1997. – 147 с. – Бібліогр.: с.145–146.
1384. Павелків О.М. Формування інтересу старшокласників до професій як психолого-педагогічна проблема // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.77–82.
1385. Падалка О.С. та ін. Економічна підготовка учнів шкіл: (Навч. посіб.) / О.С.Падалка, І.А.Сасова, О.Т.Шпак. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 1999. – 88 с. – Бібліогр.: с.87. – (Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова).
1386. Пазюченко Т.М. Індивідуалізація профорієнтаційної роботи зі старшокласниками: Автореф. дис. ... канд. психол. наук / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2001. – 18 с.: рис. – Бібліогр.: с.14–15.
1387. Паращенко Л. Підготовка старшокласників до управлінської діяльності // Географія та основи економіки в шк. – 2001. – №4. – С.40–43.
1388. Пасічник Н.О. Економічне виховання дітей у сім'ї // Виховна діяльність сучасної сім'ї: [Зб. наук. ст.] / Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2001. – С.114–121.
1389. Пасічник Н.О. Проблеми формування інтересу старшокласників до підприємницької діяльності // Наук. зап. / Терноп. держ. пед. ун-т. – Т., 1999. – Вип.5. – С.42–44. – (Сер. “Педагогіка”).
1390. Пасічник Р.Ф. Особливості професійного самовизначення в юнацькому віці // Вісн. Прикарпат. ун-ту. – Івано-Франківськ, 2001. – Вип.2. – С.136–142. – (Філософ. і психол. науки).
1391. Пасынок В.Г. Ориєнтація учасних на вибор професии учителя. – Х.: Основа, 1996. – 152 с.
1392. Пачковський Ю. Ділова активність в школі. Час знімати табу: [Досвід упровадж. принципів навчання підприємливості в межах Міжнар. прогр. “Ділова активність”] // Віче. – 2002. – №2. – С.68–70.
1393. Пашенко О.Ю. Підготовка старшокласників до вибору майбутньої професії працівника міліції: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2000. – 18 с. – Бібліогр.: с.14–15.
1394. Півень Г. Підготовка молоді до управлінської діяльності // Географія та основи економіки в шк. – 2000. – №1. – С.36–37. – Бібліогр.: 7 назв.
1395. Підготовка учнів до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи): Навч.-метод. посіб. / За ред. Г.О.Балла, П.С.Перепелиці, В.В.Рибалки; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.: Наук. думка, 2000. – 186 с. – Бібліогр.: с.181–184.
1396. Підприємництво – важлива сфера соціалізації сучасних старшокласників // Соціалізація школярів і соціально-педагогічні технології: [Навч. посіб.] / Ін-т пробл. виховання АПН України. – К.; Запоріжжя, 2000. – Ч.2, пункт 3. – С.12–16.
1397. Побірченко Н.А. Інтеграція економічних знань у початкових класах: Адаптованість мол. школярів до близького соц.-екон. середовища // Почат. шк. – 1999. – №12. – С.10–12.
1398. Побірченко Н.А. Підготовка учнівської молоді до підприємницької праці // Почат. шк. – 1996. – №8. – С.42–47.
1399. Побірченко Н.А. Підготовка учнівської молоді до ринкової економіки (на матеріалі загальноосвітньої школи) / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К.: Знання, 1999. – 60 с.

1400. Побірченко Н.А. Проектування наступності в розвитку економічного мислення дітей дошкільного та шкільного віку: Пошук.-експерим. прогр. з екон. психології. – К.: Знання, 1999. – 45 с.
1401. Побірченко Н.А. Професійно-ціннісна спрямованість старшокласників //Директор шк. – 1999. – №5. – С.4.
1402. Побірченко Н.А. Раціональна поведінка: Конспекти занять з екон. психології для учнів 6 кл. загальноосвіт. шк. – К.: Наук. світ, 2000. – 66 с.
1403. Побірченко Н.А. Розвиваймо схильності до підприємництва //Почат. шк. – 1996. – №7. – С.26–27.
1404. Побірченко Н.А. Формування особистісної готовності учнів загальноосвітньої школи до підприємницької діяльності. – К.: Знання, 1999. – 286 с. – Бібліогр.: с.275–285.
1405. Побірченко Н.А. Формування особистісної готовності учнів загальноосвітньої школи до підприємницької діяльності: Автореф. дис. ... д-ра психол. наук /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2000. – 39 с.
1406. Подоляк В. Шляхи активізації профорієнтаційної роботи в загальноосвітній школі //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №1. – С.32–33.
1407. Проект системи учнівського самоврядування “Школа – наш дім” //Позаклас. час. – 1999. – №15/16. – С.25–29.
1408. Професійна орієнтація: як зробити вибір //Позаклас. час. – 2001. – №28. – С.2–18 вкладкиша.
1409. Пудова Н. Проблема формування ціннісних орієнтацій учнів 8–9 класів у процесі профільної трудової підготовки //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2000. – Вип.10. – С.88–92. – Бібліогр.: 10 назв. – (Сер. “Педагогіка”).
1410. Пустовійт Р.Ф. Педагогічні умови формування підприємницької культури у старшокласників: Дис. ... канд. пед. наук. /Черкас. інж.-технол. ін-т. – Черкаси, 1997. – 209 с. – Бібліогр.: с.156–171.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1997. – 24 с.
1411. Росенко Л.М. Особливості трудової активності молодших школярів //Рід. шк. – 2000. – №2. – С.57–58. – Бібліогр.: 5 назв.
1412. Росенко Л.М. Стимулювання трудової активності молодших школярів в умовах організації предметно-перетворювальної діяльності: Дис. ... канд. пед. наук. – Умань, 2002. – 202 с.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2002. – 20 с.
1413. Романенко В.П. та ін. Зміст і форми орієнтації школярів на педагогічні професії: Навч. посіб. /В.П.Романенко, М.П.Тименко, С.В.Тезікова; Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1997. – 62 с.
1414. Романчук В.А. Сучасні проблеми підготовки старшокласників до вибору майбутньої професії //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.82–85. – Бібліогр.: 7 назв.
1415. Романчук В.П. Організаційно-педагогічні умови підготовки старшокласників до вибору майбутньої професії у навчально-трудої діяльності: Дис. ... канд. пед. наук. – К., 2002. – 204 с.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2002. – 21 с.
1416. Руденко М., Федоришин Б. Формування в учнів упевненості при виборі професії //Рід. шк. – 2001. – №10. – С.35.

1417. Саламан Т. Учнівське самоврядування //Директор шк. – 2001. – №20. – С.5–6; №38. – С.7–10.
1418. Самоврядування у школі //Завуч. – 2002. – №17/18. – С.18–22.
1419. Семенов О.С. Особистісне самовизначення школяра в діяльності комплексного позашкільного навчально-виховного закладу: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2000. – 18 с.
1420. Сергєєнкова О. Психологічна допомога старшокласникам щодо вибору професії //Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип.1. – С.165–170.
1421. Сидоренко В. Наукові основи професійного самовизначення школярів //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №1. – С.33–39; №2. – С.30–35.
1422. Сидоренко В. У світі професій: [Професіогр. матеріал] //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1998. – №1. – С.29–31.
1423. Сидоренко В. У світі сучасних професій //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1997. – №1. – С.41–44.
1424. Сидоренко В., Харламенко В. Структура і зміст курсу профорієнтації для майбутніх учителів трудового навчання //Труд. підготов. в закл. освіти. – 2002. – №2. – С.48–51.
1425. Скиба О. Прищеплення працьовитості засобами фольклору //Вісник /Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2001. – Вип.8. – С.182–186. – Бібліогр.: 8 назв. – (Філол. науки).
1426. Смолюк І.О., Смолюк І.Р. Технологія економічного виховання //Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17-19 груд. 1998 р. – Луцьк, 1999. – С.130–132.
1427. Сподін Л.А. До питання професійної спрямованості особистості та проблеми її формування //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 2000. – Вип.10, ч.3. – С.110–115. – Бібліогр.: 12 назв.
1428. Стайко В.М. Рекомендації з економічного і трудового виховання дітей та підлітків з малозабезпечених сімей //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2001. – Вип.16. – С.51–57. – Бібліогр.: 17 назв.
1429. Стайко В.М. Рекомендації по економічному і трудовому вихованню дітей та підлітків з малозабезпечених сімей //Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2000. – Вип.9. – С.88–94. – Бібліогр.: 17 назв.
1430. Становська Т.В. Формування професійної спрямованості старшокласників на професії сфери управлінської діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2001. – 205 с.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2001. – 17 с.
1431. Степанишин Б. Профорієнтація і профконсультування – один із шляхів самовиховного процесу //Освіта. – 1997. – №31/32. – С.7.
1432. Твоя майбутня професія: Довідник: Посіб. з проф. орієнтації /Упоряд.: В.Бортницький, Д.Закатнов та ін. – К.: Укр. кн., 1999. – 312 с.: іл.
1433. Тименко Л.В. Професійна орієнтація старшокласників у процесі вивчення предметів соціального циклу: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1997. – 24 с.
1434. Тимчура Л. Нові форми трудової діяльності школярів //Рід. шк. – 2000. – №6. – С.41.
1435. Ткачук Л. Взаємозв'язок емпатійності з мотивами професійного вибору //Наука і освіта. – 2001. – №1. – С.81–83.
1436. Ткачук Л.В. Фактори професійного самовизначення сучасного юнацтва //Психологія: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2002. – Вип.15. – С.166–173.

1437. Тодорів Л.Д. Психологічні умови формування життєвих перспектив у ранній юності (когнітивний аспект): Автореф. дис. ... канд. психол. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2000. – 19 с.
1438. Тополь О.В. Формування готовності старшокласників до вибору професій сфери підприємницької діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 1997. – 207 с. – Бібліогр.: с.170–190.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1997. – 24 с.
1439. Тополь О. Готувати до підприємства //Рід. шк. – 1997. – №10. – С.74–76.
1440. Туриніна О.Л. Психологічні особливості професійного самовизначення учнів профільних педкласів: Автореф. дис. ... канд. психол. наук /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1998. – 19 с.
1441. Туташинський В. Сто доріг – одна твоя: [Проф. орієнтація учнів] //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1996. – №1. – С.37.
1442. Тхоржевська Т. Трудове виховання як критерій моральності //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1999. – №3. – С.34–39. – Бібліогр.: 4 назви.
1443. Учись господарювати рентабельно: (Посіб. для учнів сіл. шк.) /Авт.-уклад.: І.А.Сасова, О.С.Падалка та ін. – К., 1997. – 44 с. – (Укр. держ. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова).
1444. Федоришин Б.О. Психолого-педагогічні основи професійної орієнтації: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1996. – 48 с.
1445. Формування і розвиток підприємливості у школярів /П.Гнус, І.Корнієнко, Ю.Пачковський, О.Шиян //Директор шк. – 2001. – №46/47. – С.13–14.
1446. Формула професії //Все для вчителя. – 1997. – №7. – С.7.
1447. Харламенко В.Б. Стан і проблеми професійної орієнтації учнів у роботі вчителя трудового навчання //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.15. – С.126–130. – Бібліогр.: 4 назви.
1448. Хижняк Б.П. Система трудового виховання в педагогічній спадщині І.Г.Ткаченка //Педагогіка і психологія. – 1999. – №3. – С.117–122.
1449. Хільковець В. “Подивитися на світ очима дитини”: Взаємодія сім’ї, школи і труд. колективу у профорієнтації сіл. старшокласників //Директор шк. – 1998. – №16. – С.3–4.
1450. Хільковець В.У. Форми і методи професійної орієнтації старшокласників сільської школи в процесі навчально-трудової діяльності: Дис. ... канд. пед. наук /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1996. – 179 с. – Бібліогр.: с.153–168.
Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 1996. – 24 с.
1451. Чебикін О.Я., Найда В.М. Мотиваційна спрямованість професійного самовизначення учнів кінця ХХ ст. //Наука і освіта. – 2000. – №5. – С.65–68.
1452. Чеботарьова Л. Впровадження економічної підготовки школярів в Україні //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2000. – Вип.10. – С.92–197. – Бібліогр.: 10 назв. – (Сер. “Педагогіка”).
1453. Чеботарьова Л.І. Економічне виховання та освіта старшокласників у процесі вивчення предметів шкільного освітнього компоненту: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2002. – 20 с.
1454. Чорна І. Сучасний стан профорієнтаційної роботи в школі //Психологія: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2002. – Вип.15. – С.299–305.
1455. Шевченко А.В. Організація учнівського самоврядування //Позаклас. час. – 2000. – №28/29. – С.73–75.
1456. Шинкарева О.Ю. Психологические модели профориентационной работы //Наука і освіта. – 2002. – №1. – С.67–70. – Бібліогр.: 5 назв.

1457. Шкільне самоврядування як шлях до підвищення громадянської активності учнів: Загальноосвіт. навч. закл. №1 м. Комсомольськ Полтав. обл. //Позаклас. час. – 1999. – №17/18. – С.5–15.
1458. Школа і підготовка учнівської молоді до життя та діяльності в умовах ринку: Наук.-метод. зб. /За ред. І.Ф.Прокопенка (голов. ред.), Н.Г.Ничкало, Н.А.Побірченко та ін. . – Х., 1996. – 172 с.
1459. Шпак О.Т. та ін. Учителю про економічне виховання учнів: питання генезису і компетентності: Навч. посіб. /О.Т.Шпак, О.С.Падалка, В.П.Шепотько; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 223 с. – Бібліогр.: с.220–221.
1460. Шукевич Ю. Формування в учнів основ економічної компетентності //Директор шк. – 2002. – №18. – С.11.
1461. Щербань М. Доля унікального експерименту: [Учнів. самоврядування у м. Києві] //Освіта. – 1999. – №47/48. – С.4–5.
1462. Якименко О.І. Економічна ігрова модель шкільного самоврядування //Позаклас. час. – 2000. – №18. – С.40–42.
1463. Янцур М.С. Нові професії, що користуються попитом на ринку праці //Труд. підготов. в закл. освіти. – 1996. – №1. – С.31–37.
1464. Янцур М.С. Особливості профорієнтаційної роботи з учнями у міжшкільному навчально-виробничому комбінаті //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.17. – С.106–112. – Бібліогр.: 8 назв.
1465. Янцур М.С. Професійна орієнтація учнів основної школи у процесі трудового навчання //Труд. підготов. в закл. освіти. – 2002. – №3. – С.17–22.
1466. Янцур М.С. Професійна орієнтація учнів початкової школи в процесі трудового навчання //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – Вип.14. – С.39–44. – Бібліогр.: 12 назв.
1467. Янцур М.С. Професійна орієнтація учнів V-IX класів в процесі трудової підготовки з використанням різноманітних форм і методів //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.12, ч.2. – С.168–175. – Бібліогр.: 10 назв.
1468. Янцур М.С. Функції фахівців з профорієнтації в підготовці школярів до професійного самовизначення //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип.12, ч.3. – С.285–291. – Бібліогр.: 9 назв.

ХІІ РОЗДІЛ

Самопізнання, самовиховання, самореалізація сутнісних сил особистості

1469. Алексєєва М.І. Мотиваційні аспекти громадянської свідомості та самосвідомості особистості у підлітковому віці //Соціологія. Психологія. Педагогіка: Вісник /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1998. – Вип.5. – С.56–61.
1470. Безверхий О.С. Методика тематичної проєкції внутрішніх станів у процесі здійснення морального вчинку (МТПВС) для діагностики моральної саморегуляції молодшого школяра //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаніка. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип.7, ч.2. – С.211–224.
1471. Безверхий О.С. Розвиток моральної саморегуляції у молодшому шкільному віці: Автореф. дис. ... канд. психол. наук. – Вінниця, 2001. – 19 с.
1472. Безверхий О.С., Романова У.В. Корекція моральної саморегуляції молодшого школяра за методом символдрами //Психологія: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – Вип.14. – С.243–251.
1473. Березняк І.І. Самовдосконалення як важливий фактор формування особистості підлітка //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2001. – №17. – С.40–45. – Бібліогр.: 7 назв.
1474. Бернацька О.Б. Навчання навикам самоактуалізації молодших школярів – основа усвідомлення самовизначення зрілої особистості //Педагогіка В.Сухомлинського як втілення гуманістичних загальнолюдських ідеалів. – Миколаїв, 1998. – С.4–8.
1475. Біленок О. Соціальні аспекти самопрезентації особистості //Шкіл. світ. – 2001. – №46. – С.5.
1476. Бокоева Л.А., Загребельна Л.С. Самовиховання як фактор формування культури особистості //Філософія: Наук. вісн. /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 1998. – Вип.1. – С.116–122.
1477. Борисова З., Семерникова Р. Мета – самовиховання //Дошкіл. виховання. – 1998. – №10. – С.20–21.
1478. Борова Т. Використання моделі самокорекції засвоєння знань в учнівському моніторингу //Рід. шк. – 2000. – №11. – С.67–68.
1479. Борова Т.А. Корекція та самокорекція управлінської діяльності учня //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр. /Редкол.: Л.І.Даниленко (голов. ред.) та ін. – К., 2000. – С.106–108.
1480. Босенко М. Впровадження програми “Культура життєвого самовизначення” в гімназії №48 //Педагогічні новації столичної освіти: теорія і практика: Наук.-метод. щорічник. – К., 2001. – С.126–141. – (Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України та ін.).
1481. Боярова Т.О. Розвиток творчої активності молоді: від старшокласника до студента економічного вузу //Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Запоріж. облас. ін-т післядиплом. пед. освіти. – К.; Запоріжжя, 2001. – Вип.18. – С.169–171.
1482. Буряк В. Формування у школярів потреби в самоосвіті //Рід. шк. – 2000. – №9. – С.55–57.
1483. Вірна Ж.П. До проблеми розвитку особистості та координації мозкових механізмів в структурі її психічної саморегуляції //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаніка. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип.7, ч.2. – С.108–116. – Бібліогр.: 7 назв.

1484. Вітрук О. “Ти знаєш, що ти людина?”: Урок духовн. самовиховання і самовдоскон. старшокласників //Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2001. – №4. – С.154–164.

1485. Власова О.І. Методологічні підходи до вивчення соціальної обдарованості в річищі розвитку описової психології ХХ століття //Українська еліта та її роль в державотворенні: Наук. зап. /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2000. – Вип.1. – С.241–246. – (Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 18-19 трав. 2000 р.).

1486. Воробйов А.М. Психологічні механізми моральної саморегуляції і поведінки молоді //Оновлення змісту і методів психології освіти та професійної орієнтації: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. пед. ін-т. – Рівне, 1998. – Вип.4. – С.4–17. – Бібліогр.: 17 назв.

1487. Воронкова Н. Проблема самовиховання у педагогічних поглядах Й.Гете //Рід. шк. – 2000. – №10. – С.79–80.

1488. Гавалешко О.М. Інтеграція комунікативних та творчих компонентів у структурі самосвідомості особистості: Автореф. дис. ... канд. психол. наук. – К., 2001. – 20 с.

1489. Гавалешко О.М. Особливості самореалізації особистості в період ранньої юності //Психологія: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2000. – Вип.11. – С.181–191.

1490. Гавалешко О.М. Самоставлення в структурі образу “Я” та його прояв в ранньому юнацькому віці //Українська еліта та її роль в державотворенні: Матеріали конф., 18-19 трав. 2000 р.: Зб. наук. пр. Волин. гуманіт. ін-ту. – К., 2000. – №1/2. – С.183–189.

1491. Гармаш С.А. Психолого-педагогічні основи проблеми самореалізації особистості //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.19, ч.1. – С.15–19.

1492. Говорун Т.В. Сучасне юнацтво: проблеми статевої самоідентифікації //Соціологія. Психологія. Педагогіка: Вісник /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1998. – Вип.5. – С.68–72.

1493. Горач Н.Р. Становлення особистісного самовизначення старшокласника: прийоми активізації //Розвиток ідей Г.С.Костюка в сучасних психологічних дослідженнях: Наук. зап. /Ін-т психології АПН України. – К., 2000. – Вип.20, ч.1. – С.95–100.

1494. Григорчук Г. Рейтинговий контроль як умова формування пізнавальної самостійності студентів перших курсів //Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – Чернівці, 2002. – Вип.137. – С.36–41. – (Педагогіка та психологія).

1495. Гуменюк О. Самотворення Я-духовного за модульно-розвивального навчання //Рід. шк. – 2002. – №2. – С.16–21. – Бібліогр.: 19 назв.

1496. Єгорова О.Б. Зв'язок образу фізичного “Я” та самооцінки у підлітків //Вісник /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.7. – С.57–61. – Бібліогр.: 7 назв. – (Психологія).

1497. Єльчанінова Т.М. Самооцінка молодшого школяра та розвиток уваги: постановка проблеми //Вісник /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.7. – С.62–67. – Бібліогр.: 5 назв. – (Психологія).

1498. Єрмаков І.Г. Образ школи у контексті життєтворчості особистості //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практ.-орієнт. посіб. /За ред. І.Г.Єрмакова. – К., 1998. – Ч.1. – С.7–26. – Бібліогр.: 18 назв.

1499. Жданович Ю.М. Особливості самовиховання дітей у Пласті //Виховна діяльність сучасної сім'ї: Зб. наук. ст. – К., 2001. – С.126–133. – Бібліогр.: 10 назв; Рід. шк. – 2001. – №10. – С.41–43.

1500. Закатнов Д.А. Психолого-педагогические основы профессионального самоопределения школьников //Наук. зап.: Психолого-педагогічні науки /Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.Гоголя. – Ніжин, 2001. – №2. – С.26–32. – Бібліогр.: 10 назв.
1501. Іванченко А.В. Самосвідомість та самоуправління як чинники світоглядного становлення особистості //Вісник /Житомир. пед. ун-т. – Житомир, 2000. – Вип.6. – С.29–31.
1502. Ічанська О.М. Психокорекційна модель становлення особистісної ідентичності старшокласників в умовах сучасної школи //Наук. зап. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – Вип.40. – С.232–234.
1503. Калин В.К. Анализ самоорганизации и самодетерминации активности личности с позиций системного подхода //Наука і освіта. – 1999. – №1/2. – С.45–48.
1504. Калініченко А.І. Педагогічні умови організації самовиховання студентської молоді: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Т., 2002. – 16 с.
1505. Калошин В. Теорія та практика позитивного мислення: [Формув. впевненості у собі] //Педагогіка толерантності. – 1999. – №2. – С.80–87.
1506. Карабин Т.В. Специфіка взаємозв'язку соціалізації та самореалізації особистості //Вісник /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаніка. – Івано-Франківськ, 2001. – Вип.2. – С.167–175. – (Філософ. і психол. науки).
1507. Карпенчук С.Г. Самовиховання особистості: Наук.-метод. посіб. – К., 1998. – 216 с.
1508. Кириченко Т.В. Вивчення механізмів саморегуляції поведінки підлітків //Психологія: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1999. – Вип.3. – С.142–147.
1509. Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків: Автореф. дис. ... канд. психол. наук. – К., 2001. – 20 с.
1510. Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків //Особистість і трансформаційні процеси у суспільстві: Психол.-пед. пробл. сучас. освіти: Матеріали III з'їзду Харк. міжнар. психол. читань. – Х., 1999. – С.61–64.
1511. Кириченко Т.В. Ціннісні орієнтації як психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків //Психологія: Зб. наук. пр. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1998. – Вип.3. – С.94–97.
1512. Киричук О. Розвиток і самореалізація особистості в умовах освітнього закладу //Рід. шк. – 2002. – №5. – С.28–30.
1513. Климишин О.І. Психологічні особливості процесу самопізнання особистості //Вісник /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаніка. – Івано-Франківськ, 2001. – Вип.2. – С.162–167. – (Філософ. і психол. науки).
1514. Кліш П.А. Соціалізація особистості школяра //Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17-19 груд. 1998 р. – Луцьк: РВВ “Вежа”, 1999. – С.80–83.
1515. Коберник О.М. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі: Навч.-метод. посіб. /МОН України. – К., 2001. – 182 с. – Бібліогр.: с.153–163.
1516. Кобильченко В.В. Самосвідомість підлітка як важливий регулятор соціальної взаємодії //Педагогіка і психологія. – 1997. – №2. – С.19–23.
1517. Ковалева А.В. Проблема самореалізації особистості в системі наук про людину //Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2002. – Вип.17. – С.34–39. – Бібліогр.: 12 назв.
1518. Когутяк Н.М. Маніпулятивні взаємодії в континуумі локусу контролю особистості //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т

- ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип.7, ч.2. – С.100–107. – Бібліогр.: 13 назв.
1519. Кордунова Н. Сфера взаємовідносин пізнання себе як особистості //Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту. – Луцьк, 1999. – Вип.1. – С.62–64. – Бібліогр.: 15 назв.
1520. Кочерга О.М. Самооцінка як фактор розвитку пізнавальної активності студентів педучилища //Наук. зап.: Психол.-пед. науки /Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.В.Гоголя. – Ніжин, 2001. – №2. – С.86–90.
1521. Кузікова С.Б. Комплексна програма вивчення курсу “Психологічна корекція”: Навч.-метод. посіб. /Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. – Суми, 2001. – 88 с.
1522. Кузнецов М.А. Точність самосвідомості та особливості особистості //Вісн. Харк. держ. пед. ун-ту ім. Г.С.Сковороди №13. – Х., 2000. – Вип.4. – С.79–84. – Бібліогр.: 8 назв. – (“Психологія”).
1523. Куценко Г.В. Когнітивні стилі в системі саморегуляції особи //Соціологія. Психологія. Педагогіка: Вісник /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1998. – Вип.5. – С.52–56.
1524. Кучерявий О.Г. Особливості процесу самовиховання вмінь організовувати творчу діяльність дітей //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 2000. – Вип.16. – С.40–44.
1525. Левіна І.А. Професійна діяльність учителя з формування пізнавальної самостійності підлітків засобами моделювання: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. – О., 2001. – 20 с.
1526. Левченко Л. Самореалізація як умова підвищення рівня самосвідомості особистості //Рід. шк. – 1999. – №11. – С.56–58.
1527. Левченко Л.С. Творча самореалізація особистості та нові освітні технології //Теорія та методика навчання та виховання /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 2000. – Вип.7. – С.75–81.
1528. Левченко Л.С. Творча самореалізація старшокласників у науково-дослідницькій діяльності шкіл нового типу: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 1999. – 19 с.
1529. Лещенко М. Шкільне життя, казковий світ і особистість учня: [Про виховання казкою] //Шлях освіти. – 2002. – №2. – С.28–32.
1530. Литвиненко С.А. Виховання у особистісному вимірі: сучасні підходи //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2002. – Вип.19. – С.114–117. – Бібліогр.: 11 назв.
1531. Лусь В.І. Про один із шляхів самостійної роботи студентів і самоконтролю надбаних знань //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.19, ч.2. – С.23–26. – Бібліогр.: 3 назви.
1532. Малина О. Динаміка становлення життєвого стилю особистості в юнацькому віці //Наука і освіта. – 2001. – №1. – С.73–75.
1533. Маноха І.П. Потенціал індивідуального буття людини: поняття, сутність, способи тлумачення //Соціологія. Психологія. Педагогіка: Вісник /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1998. – Вип.5. – С.23–27.
1534. Маруневич У. Духовні інтенції як внутрішня мотиваційна основа розвитку особистості в юнацькому віці //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип.7, ч.2. – С.117–123. – Бібліогр.: 8 назв.
1535. Марушкевич А. Іван Огієнко про самовдосконалення особистості //Рід. шк. – 1999. – №9. – С.76–77.

1536. Меднікова Г.І. Дослідження самооцінки та рівня домагань особистості як динамічної системи //Вісник /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.7. – С.122–126. – Бібліогр.: с.126. – (Психологія).
1537. Меднікова Г.І. Структура самооцінки та рівня домагань особистості і її урахування у виховному процесі //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. – Х., 2001. – Вип.19, ч.2. – С.66–70. – (Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди).
1538. Мороз Ю.В. Творча активність особистості і закономірності її розвитку в онтогенезі //Практ. психологія та соц. робота. – 2002. – №4. – С.58–60. – Бібліогр.: 10 назв.
1539. Музика О.Л. Психологічний аналіз ціннісної свідомості творчо обдарованої особистості //Українська еліта та її роль в державотворенні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 трав. 2000 р.): Наук. зап. /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2000. – Вип.1. – С.272–276. – Бібліогр.: 7 назв.
1540. Муляр В.І. Самореалізація особистості як соціальна проблема. Філософсько-культурологічний аналіз. – Житомир: ЖІТІ, 1997. – 214 с.
1541. Нікітіна І.В. Психологічні особливості суб'єктного самовизначення особистості в період повноліття: Автореф. дис. ... канд. психол. наук /Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2000. – 18 с.
1542. Новгородська Ю.Г. Український колеж – школа самореалізації //Наук. зап.: Психол.-пед. науки /Ніжин. держ. пед. ун-т. – Ніжин, 1998. – С.162–166.
1543. Носков В.І. Структура особистості й оптимізація психогенного середовища: [Самоздійснення – реалізація “самого себе”] //Практ. психологія та соц. робота. – 2002. – №3. – С.58–61.
1544. Озеркова І. Рольові ігри як технологія самовиховання //Завуч. – 2001. – №23/24. – С.57–61.
1545. Оржеховська В.М. та ін. Посібник з самовиховання /В.М.Оржеховська, Т.В.Хілько, С.В.Кириленко. – К.: ІЗМН, 1996. – 190 с. – Бібліогр.: с.185–189. – (Ін-т змісту і методів навчання).
1546. Осмоловський А.О. Заохочуємо до особистісного прогресу //Обдар. дитина. – 1999. – №4. – С.15–16.
1547. Осьмак Л.П. Методика діагностики мотивації самоствердження підлітків //Оновлення змісту і методів психології освіти та професійної орієнтації: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. пед. ін-т. – Рівне, 1999. – Вип.6. – С.41–46. – Бібліогр.: 6 назв.
1548. Пасічняк Р.Ф. Психологічні особливості особистісного самовизначення старшокласників: Дис. ... канд. психол. наук. – Івано-Франківськ, 1999. – 141 с. Автореф. дис. ... канд. психол. наук. – К., 1999. – 16 с.
1549. Підласа І.А. Життєвий шлях особистості в теорії психології //Практ. психологія та соц. робота. – 2001. – №3. – С.13–15. – Бібліогр.: 11 назв.
1550. Поторій Я.І., Діденко С.В. Структурні особливості самосвідомості особистості при депресії //Вісник /Київ. міжнар. ун-т. – К., 2002. – Вип.1. – С.244–250. – Бібліогр.: 12 назв. – (Сер.: Педагогічні науки; Психологічні науки).
1551. Психологія самоактивності учнів у виховному процесі: Навч.-метод. посіб. /За заг. ред. М.Й.Боришевського. – К.: ІЗМН, 1998. – (Ін-т змісту і методів навчання. Ін-т психології АПН України).
1552. Репецький Ю.А. Концепція особистісного самовизначення: емпірична верифікація основних положень //Наук. зап. /Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.Гоголя. – Ніжин, 1997. – С.95–103. – (Сер.: Психолого-педагогічні науки).
1553. Рибалко Л.С. Етапи формування самоконтролю школярів //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 1998. – Вип.7. – С.121–124.
1554. Рибалко Л.С. Ідеї А.Маслоу про самореалізації особистості //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 2000. – Вип.15. – С.55–61.

1555. Рибалко Л.С. Погляди В.Франкла про самореалізацію особистості //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.17, ч.1. – С.186–193.
1556. Романовська Д.Д. Як зняти емоційне напруження, або Що таке релаксація?: [Саморегуляція] //Практ. психологія та соц. робота. – 2002. – №2. – С.23–35. – Бібліогр.: 15 назв.
1557. Рубіновська Т. Зміст та етапи саморозвитку особистості //Наук. вісн. /Волин. держ. ун-т. – Луцьк, 1999. – Вип.11. – С.61–65. – (Філософ. науки).
1558. Сажина С.В. Креативність як спосіб самореалізації єдиної дитини у сім'ї //Практ. психологія та соц. робота. – 2001. – №3. – С.21–23. – Бібліогр.: 7 назв.
1559. Семенова-Пономарьова Р.О. Використання тренінгу з творчої психотехніки в роботі з обдарованими учнями //Українська еліта та її роль в державотворенні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 трав. 2000 р.): Наук. зап. /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2000. – Вип.1. – С.292–299. – Бібліогр.: 8 назв.
1560. Семенова-Пономарьова Р.О. Теоретико-методологічні основи розробки проблеми розвитку обдарованої особистості //Українська еліта та її роль в державотворенні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 трав. 2000р.): Наук. зап. /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2000. – Вип.1. – С.288–292.
1561. Сидоренко Т. Самовиховання як компонент педагогічної культури майбутнього вчителя //Рід. шк. – 2000. – №9. – С.38–40.
1562. Сидорова О.Ю. Експериментально-статистичне обґрунтування ефективності рефлексивно-інноваційного самовизначення //Наук. зап. /Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.В.Гоголя. – Ніжин, 1997. – С.114–121. – (Психолого-педагогічні науки).
1563. Сидорова О. Кожна особистість унікальна //Рід. шк. – 1997. – №6. – С.29–30.
1564. Синіцина А. Самореалізація особистості //Завуч. – 2000. – №3. – С.14.
1565. Стасевич І. Самопізнання особистості як умова самовизначення //Завуч. – 2001. – №22. – С.17–18.
1566. Стежко Ю. Морально-християнські цінності в особистому самовизначенні учнів //Рід. шк. – 2000. – №11. – С.11–14.
1567. Степанишин Б. Шляхи розвитку потреби в самовихованні //Освіта. – 1997. – №27/28. – С.7.
1568. Степанишин Б. Що таке самовиховання, і як виникає ця проблема //Освіта. – 1997. – №25/26. – С.4.
1569. Табачковський В.Г. Творчість та самотворчість: потреба у духовності //Творче, практичне і критичне мислення: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Житомир, 23-24 верес. 1997 р. – Житомир, 1997. – С.9–14.
1570. Творче, практичне і критичне мислення: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Житомир, 23-24 верес. 1997 р.). – Житомир: Журфонд, 1997. – 160 с. – (МОН України; Житомир. держ. пед. ін-т ім. І.Я.Франка; Укр. філософ. ліга).
1571. Терлецька Л. Діагностика характеру: [Соціометричний тест] //Психолог. – 2002. – №10. – С.7–11.
1572. Терлецька Л. Що ми знаємо про підлітковий вік. Вікна у світ дитини: [Формув. самооцінки підлітка в оточуючому середовищі] //Шкіл. світ. – 2002. – №25/28. – С.80–93 вкладаша.
1573. Технологія розвитку: Самореалізація особистості /А.А.Синіцина. Школа життєтворчості в дії /Т.І.Блакитна //Завуч. – 2000. – №3. – С.14.
1574. Тимофєєва Н.М. Ціннісно-сміслова регуляція саморозвитку обдарованої дитини //Українська еліта та її роль в державотворенні: Матеріали Всеукр. наук.-

практ. конф. (18-19 трав. 2000р.): Наук. зап. /Ін-т психології ім. Г.С.Костюка. – К., 2000. – Вип.1. – С.299–305. – Бібліогр.: 8 назв.

1575. Титаренко Т.М. Особистісне зростання як умова формування громадянськості //Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Матеріали Другої всеукр. наук. конф., 13-14 листоп. 1997 р. – К., 1997. – №10. – С.89–92.

1576. Титаренко Т.М. Простуюча до себе особистість: дволикий Янус самотворення //Соціологія. Психологія. Педагогіка: Вісник /Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1998. – Вип.5. – С.43–46.

1577. Ткачук Л.В. Психологічні особливості особистісного самовизначення сучасного юнацтва //Наука і освіта. – 2002. – №1. – С.59–63. – Бібліогр.: 6 назв.

1578. Тодорів Л.Д. Життєвий шлях особистості як проблема психології //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип.7, ч.2. – С.26–38. – Бібліогр.: 14 назв.

1579. Тюріна Т.Г. Духовне виховання й самовиховання цілісної людини //Педагогіка і психологія. – 1999. – №2. – С.99–106. – Бібліогр.: 19 назв.

1580. Федоров В.Д. Психологічні засади самовизначення: моральне становлення особистості та освоєння світу //Культура і екологія юнацтва. – Хмельницький, 1996. – С.47–49.

1581. Філософія виховання: Навч. посіб. для студентів педвузів /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.Сковороди. – Х., 2001. – Ч.1. – 272 с.

1582. Фоменко К. Педагогічні умови духовної самореалізації учнів у навчально-виховному процесі Старобільської гімназії //Вересень. – 2001. – №2. – С.76–80.

1583. Фомін В.М. Самовдосконалення людини: мотивація і соціальне середовище //Вісн. Прикарпат. ун-ту ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2001. – Вип.2. – С.94–101. – (Філософ. і психол. науки).

1584. Хабайлюк В.В. До проблеми співвідношення понять соціальної та персональної ідентичності //Зб. наук. пр.: філософія, соціологія, психологія /Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип.7, ч.2. – С.87–99. – Бібліогр.: 14 назв.

1585. Химинець О. Роль приватного життя у формуванні особистості //Нова пед. думка. – 1999. – №1. – С.44–47. – Бібліогр.: 6 назв.

1586. Хомуленко Т.Б. Вікова динаміка особливостей самоконтролю в пам'яті //Вісник /Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х., 2001. – Вип.6. – С.5–9. – (Психологія).

1587. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим: Курс лекцій: Навч. посіб. – К., 2000. – 189 с. – Бібліогр.: с.183–187.

1588. Чудакова В.П. Психолого-педагогічні засоби самовдосконалення та розвитку творчого потенціалу особистості //Педагогічні інновації, ідеї, реалії, перспективи: Зб. наук. пр. /Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2000. – С.217–220.

1589. Чуланова О.Л. Виховання життєвих перспектив старшокласників у позанавчальній діяльності: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2002. – 20 с.

1590. Чумичева Р.М. Детство – среда индивидуальной самореализации //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. /Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2002. – Вип.19. – С.19–25. – Бібліогр.: 5 назв.

1591. Швидкий А. Від адаптивного виховання до саморозвитку і самовизначення //Директор шк. – 2001. – №19. – С.1,11–12.

1592. Шилкунова З.Й. К вопросу о формировании позитивного самоотношения в младшем школьном возрасте //Харк. гуманіт. ін-т “Народна українська академія”. – 2000. – Т.6. – С.206–211. – Бібліогр.: 14 назв.

1593. Шрагина Л.И., Меерович М.И. О понятии “достойная цель” в жизнетворчестве //Імідж школи на порозі ХХІ століття: Практич. зорієнт. посіб. /За ред. І.Г.Єрмакова. – К., 1998. – Ч.1. – С.183–187. – Бібліогр.: 5 назв. – (Ін-т педагогіки АПН України; Ін-т психології АПН України).

1594. Яременко С. Формування образу свого “Я”: [Самопізнання: анкета для учнів] //Все для вчителя. – 2002. – №4. – С.11–13.

1595. Ярова Л.О. Самовиховання дітей та підлітків у системі скаутингу: Дис. ... канд. пед. наук. – Кіровоград, 2000. – 168 с. – Бібліогр.: с.153–268.

1596. Ящук І.П. Провідні моменти сутнісної характеристики процесу формування життєвої компетентності особистості //Наук. зап. /Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2001. – Вип.42. – С.209–213.

1597. Ящук І.П. Формування життєвої компетентності особистості старшокласників загальноосвітніх шкіл України: Дис. ... канд. пед. наук. – К., 2001. – 210 с.

Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2001. – 21

Додаток

ІНТЕРНЕТ-ресурси з проблем громадянської освіти та виховання

Американська асоціація політичних наук, яка включає «Civi Education Network»

www.apsanet.org / CEN net /

Верховний комісар ООН із прав людини

www.unhchr.ch.

Видання Social Education (Суспільствознавча освіта) Національної Ради з Суспільствознавства США

[http : // www.socialstudies.org](http://www.socialstudies.org)

“Вісник програм шкільних обмінів” відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні

[www. usinfo.usemb.kiev.ua](http://www.usinfo.usemb.kiev.ua)

Головний сайт Ради Європи:

[http: // www.coe.fr](http://www.coe.fr)

Директорат у справах молоді Ради Європи:

[http : // www. coe. fr / youth](http://www.coe.fr/youth)

“Доба” – науково-методичний часопис із громадянської освіти

[www. doba.lviv.ua](http://www.doba.lviv.ua)

Журнал Schoolfield (Шкільний світ) Словацької спілки науковців та Науково-дослідного інституту освіти в Люблянці

[http : // www.schoolfield.com](http://www.schoolfield.com)

Інститут громадянського суспільства

[www. online. km. ua / igs](http://www.online.km.ua).

Інститут суспільства та політики (ІРР). Проект “Знайди свій шлях у місцевому самоврядуванні”
[www.publiek – politiek.nl](http://www.publiek-politiek.nl)

Конгрес місцевих і регіональних влад Європи:
[http : // coe. fr / cplre](http://coe.fr/cplre)

Культурне співробітництво Ради Європи:
[http : // culture.coe. fr](http://culture.coe.fr)
[http : // culture.coe. fr / eurimoges](http://culture.coe.fr/eurimoges)

Маніфест 2000 року “За культуру миру та ненасильства”:
[www. bkwsu.com / manifesto.2000](http://www.bkwsu.com/manifesto.2000)

Мергион – центр Державного університету Огайо
[http : // www.mershon. ohio-state.edu](http://www.mershon.ohio-state.edu)

Міжнародна організація Швеції ІДЕА
[www. int.-idea.se](http://www.int-idea.se)

Національна рада соціальних досліджень
[www.ncss.org / resources / resourcesx.html](http://www.ncss.org/resources/resourcesx.html)

Організація Об’єднаних Націй (ООН)
www.un.org

“Права людини. Громадянська освіта” – бюлетень Харківської правозахисної групи
[http : // www.khpg.org](http://www.khpg.org)

Правозахисна бібліотека університету Мінесоти
[www.umn.edu / humanrts /](http://www.umn.edu/humanrts/)

Програма Інституту “Відкрите суспільство” (Фонд Сороса “Об’єднуєм зусилля”
[http : // ic.osu.ru / koord FS / prog toler /shtml](http://ic.osu.ru/koordFS/progtoler/shtml)

Проект “Мережа громадянської освіти в Україні”
[http : // iatp.org.ua / cen / news / crimeareult.html](http://iatp.org.ua/cen/news/crimeareult.html)

Проект “Освіта для демократії в Україні”
[http : // www.edu – democracy.org.ua](http://www.edu-democracy.org.ua)

Politeia – сайт містить інформацію про організації, інституції та громадянські рухи по всьому світові, новітні розробки в галузі громадянської освіти
www.politeia.net

Ресурс навчальних матеріалів із громадянської освіти, опублікованих CIVITAS International, міжнародною НУО
www.civnet.org

“Толерантність”, міжнародна програма ЮНЕСКО

<http://www.unesco.ru.toler/html>

Центр “Північ-Південь” Ради Європи:

<http://www.nscentre.org>

ЮНЕСКО

www.education.unesco.org/education/esp/index.htm

Іменний покажчик

<p>Абаїмов В. 807 Авер`янова Н. 65 Акиншева И.П. 1268 Алейникова В. 1095 Алексєєнко Л. 1096 Алексєєва М.І. 66, 1469 Алексєєнко Т.Ф. 53, 672 Алимова Л.У. 67 Алфімов Д.В. 1269 Алхазов Ю.П. 1097 Амерханян С.В. 911 Андрєєв Є. 487 Андрієвська В.В. 68 Андрійченко Т.М. 673 Андріяшин В. 1270 Андрух І.І. 215, 808 Андрущенко В. 809 Андрюханова В. 205 Анненков В. 1271 Антонюк Р. 69 Архипенко Л.М. 70 Арцишевська І.П. 376 Арцишевська М.Р. 216, 288 Арцишевський Р.А. 217, 284, 288, 331, 362, 376</p> <p>Бабанська Н.І. 1098 Бабкіна О. 218 Баженова Л. 1272 Байрак О. 1099 Бакка Т.В. 55, 219 Баклицька Т.В. 1100 Бакуліна С.Ю. 912, 913 Балашкевич В. 674 Балл Г.О. 488-490, 514, 1395 Балтремус К. 402 Банковська А. 403 Барабаш О. 914 Барякін В.М. 1126 Батовкіна А. 1101 Бахрушина В. 915</p>	<p>Макарова О. 1349 Маковецький А.М. 289 Максименко Л. 138 Малахов В.А. 743 Малина О. 1532 Малихін А.О. 1006-1008 Малієнко Ю. 291 Мальований Ю. 428 Мальцева Д.М. 768, 925, 1169 Мальцева О. 292, 293 Мандрик Н.Б. 507 Манжелій Н. 449 Маноха І.П. 1533 Манюк Л.В. 139 Мартинюк І. 744 Маруневич У. 1534 Марушій О. 621 Марушкевич А. 1535 Марченко М. 294 Маслай Г.С. 140 Маслоу А., про нього 1554 Масол Л. 29 Массанов А.В. 1350 Матвєєв А. 1351 Матвєєв О. 1352 Матвієнко О.В. 970, 1009, 1010, 1353 Матвієнко П.І. 622 Матвісів Я. 1354 Матковська О.О. 141 Матюша І.К. 1011 Мафтин Л.В. 534 Маца К.А. 745 Мацейків Т.І. 694 Мацута С. 130 Мачулка Р.М. 1355 Мачуська І.М. 1012 Мачуський В.В. 1356-1358 Машіка В. 861 Медведєв О. 1359 Медведчук В.В. 327 Медвідь Г. 1360</p>
---	---

Бачинська Є. 71
Баяновська Р.М. 675
Бегека А. 1102
Беденко М.В. 220, 810
Безверхий О.С. 916, 917, 1470-1472
Бездверна-Хомерікі О.А. 491
Безкоровайна О.В. 676, 677, 918
Безруков В. 1103
Березівський Ю. 1273
Березняк Є. 492
Березняк І.І. 1473
Березовський Ю. 72
Бех І.Д. 56, 73-75, 401, 404-416, 493, 494, 577, 678, 679, 919-921
Беланова Р. 922
Бернацька О.Б. 1474
Биковська О.В. 1274
Бібік Н.М. 221, 361
Біда О.А. 417, 495
Білаш В. 418
Біленок О. 1475
Біленька Г.В. 18, 624
Білик Р.Г. 1104
Білоус А. 222
Білоус С. 1105
Білоусова В.О. 419, 496-498, 923
Білявський Г.О. 62
Бісерова М.С. 1126
Блакитна Т.І. 1573
Бобошко Т.Б. 51
Богуславський В.М. 811
Божко І.Г. 1275
Бойко А.М. 499, 500, 680
Бойко Є. 1106
Бойко М. 1107
Бойченко Л.О. 812
Бокосва Л.А. 1476
Болгаріна В.С. 681-683
Болотіна В.Ю. 924
Болсун С. 501
Болтенко І. 502
Бондаренко А. 685
Бондаренко І. 76
Бондаренко Ю. 684, 685
Борейко В.Е. 1170
Борецька М. 223, 686
Борис Н.П. 503
Борисенко І. 1276, 1325
Борисов В.В. 687, 688
Борисова З. 1477
Борисова С.В. 689
Боришевський М.Й. 77-81, 165, 1551

Меднікова Г.І. 1536, 1537
Меєрович М.И. 1593
Мелентьєв О.Б. 862
Мельник А. 623
Мельник О. 1177
Мельников С.В. 1361-1364
Меремінський А. 1178
Месевря О.І. 142
Мироненко О.М. 392
Миронюк О.Г. 1013

Мирошніченко В.І. 300
Мирошніченко О.А. 144
Мисак Б. 625, 626
Михайленко О. 301
Михайлович Г.І. 359
Михайлюк Т. 1365
Михальчук Н.О. 539
Мицик Л.М. 14
Мишковська Т.Д. 540
Мілюшнікова О. 864
Міськевич О.І. 563
Мітельман Р.Й. 1383
Міхєєва Л.В. 450
Мішедченко В.В. 1179
Міщенко Н. 627
Міщенко Т. 1180
Мовчан В.П. 454
Мовчан С. 865
Мовчун А. 628
Можаровський В. 1366
Мокрогуз О. 302-304
Молдован В.В. 305
Моргун В.Н. 1367
Мороз Т.М. 746, 866, 867
Мороз Ю.В. 1538
Морозова Л. 1182
Морозюк В. 868
Москалець В.П. 781, 1016
Москальова Л. 1183
Мостяєв О.І. 1164
Моцак В. 1342
Музика О.Л. 1539
Муляр В.І. 1540
Мурач М. 1102
Мурашук М.М. 1184
Мусагов С. 541
Мустафаєва З.І. 672
Мухіна О.В. 1368
Набока Б.С. 1370

Борова Т.А. 1478, 1479
Бородін І. 813
Бородюк Н.224
Бортницький В. 1432
Босенко М.І. 51, 1480
Бояр С.Є. 574
Боярова Т.О. 1481
Брецько Ф. 225, 226
Брильова Л.Є. 574
Бричок Б.П. 82
Бровдій В.М. 62
Бугайцева Г. 575
Будник О.Б. 1277-1279
Бужина І.В. 504, 505
Букшина Т.Ф. 227, 228, 1280
Булгакова А.В. 229, 230, 690
Бургін М. 83
Бурдаківська Н.М. 1108
Буроменський М.В. 365
Буряк В. 1482
Бутівченко О.В. 1281
Бутківська Т. 506
Бутрим Н. 925
Бучківська В.В. 420

Валько І. 1055
Вар`яно О.Б. 231
Василенко Н. 421
Василенко О. 422
Васильєва М. 1282
Василькевич Я. 691
Васильков В.М. 1283
Васютинський В.О. 81
Вашенко Г. 576
Вашенко Г., про нього 575
Вашенко Т. 926
Ващук Ф.Г. 524
Вдовичин І.Я. 814
Величканич О. 1284
Вербець В.В. 84, 692
Вербицька П.В. 85, 86, 232, 233
Вербицький В. 1109, 1110
Верешак Є. 1285
Вержак Р.Б. 1134
Верлан О.О. 927
Вихров О. 849
Вихруц А. 1287
Вишневський О. 16, 89-93, 930
Вишняк М.Я. 578, 579
Вівчар П.В. 931
Відченко А.Г. 423
Вілков В.Ю. 234

Набока О. 1371
Нагорна Л. 747
Надточієва О.О. 1372
Найда В.М. 1451
Найдьонов І. 1017
Наровлянський О.Д. 250, 251, 309-312, 869-871
Науменко І. 147
Науменко Р. 1185
Наумов С.В. 1029
Невгодовський А. 748
Неліна Т. 629
Нестеренко Л. 1331, 1373, 1374
Нечаєва Л.В. 542, 1018
Нечуй-Левицький І., про нього 1061
Никитіна А.В. 985
Никитюк Л.М. 543
Нискородов В.В. 1296, 1324
Ничипоренко Л.І. 1019
Ничкало Н.Г. 1458
Нікітіна І.В. 1541
Нікітчина С.О. 1020
Ніколенко Н. 1186, 1187
Новак В.О. 1188
Новак Л.М. 1188
Новгородська Ю.Г. 1542
Норов О. 1021
Носков В.І. 1543

Огієнко І., про нього 1535
Огнєв В. 630
Огородник І.В. 781
Озеркова І. 1544
Озирний О. 749
Олесь О., про нього 592
Олішевська О. 451
Омельченко Ж. 1022, 1023
Омельченко М. 1189
Омельченко С.О. 1375, 1376
Омельян І. 148
Онаць О. 1377
Онисьюк А.О. 1024
Онисьюк О.А. 1025-1028
Онищук П.В. 631
Опанасенко Н. 750
Опачко М.В. 1378, 1379
Оржехівський В. 149, 150, 313-320
Оржеховська В.М. 60, 151, 152, 523, 1545
Орленко С.П. 1192
Орлов А.О. 154
Осадчий І.Г. 452

Вільш І. 1288
Вінтюк Ю.В. 1323
Вірна Ж.П. 1483
Вітківська О.І. 1289
Вітрук О. 1484
Власова О.І. 1485
Влох І. 94
Влох О. 94
Вовк В.Г. 840
Вознюк Н.М. 932, 933
Возняк С. 288
Воїтєлева Г. 1290
Войцеховський Ю. 807
Войцешук Л.А. 507
Володарська Н.Д. 508
Володько В.М. 424
Волошина Г.П. 1112
Волошина Н. 934
Волченкова Г. 509
Волчкова Г.В. 1113
Вольвач Ф.В. 1128
Воробйов А.М. 1486
Воробйова Л. 510
Вороніна Л.П. 1114
Воронкова Н. 1487
Вугрич В.П. 581, 582
Гавалешко О.М. 1488-1490
Гавлітіна Т.М. 583
Гавриленко О.Г. 1116
Гаврилюк А. 1117
Гаврилюк І.П. 818
Гавриш Н. 433
Гавриш С. 235
Гайдарь Т.А. 935
Галенко М. 236
Ганнусенко Н.І. 694
Гапон Ю. 57
Гармаш С.А. 1491
Гафінова Л. 425
Гевко О. 584, 695
Гейко І. 344
Гелеверя Р.О. 696
Геник С.М. 237
Герасименко В. 95, 585
Гергель О. 426
Гіря К.С. 936
Главник О. 511
Гладчук О.О. 1291
Глеба Д.Ф. 1118
Гнатюк В.М. 96-98, 586, 697, 698
Гнус П. 1445
Говорун Т.В. 1492

Осадчий О.С. 1381
Осадчий С.В. 1382
Осика О.В. 1029
Осипенко Н. 1193
Осипець Р. 751-753
Осмоловський А.О. 1546
Остроушенко Т. 1194
Осьмак Л.П. 1547
Охрімчук Р. 484, 544

Павелків О.М. 1384
Павленко І.Г. 1195, 1196
Павленко М.С. 633
Павленчик В.О. 102
Павліченко О.М. 202
Павлова Л.М. 1303
Павлович В.П. 1197
Павх С. 754
Пагута Т.І. 545
Падалка О.С. 1385, 1443, 1459
Падун Н.О. 755
Пазюченко Т.М. 1386
Панасюк В. 634
Панченко А.Г. 1030
Папуча М.В. 453
Паращенко Л. 1387
Пархоменко В. 332
Пархоменко І.М. 307, 325
Пасічник Н.О. 1388, 1389
Пасічняк Р.Ф. 1390, 1548
Пасынок В.Г. 1391
Патенко Л.В. 872
Пачковський Ю. 1392, 1445
Пащенко Д. 635
Пащенко О.Ю. 1393
Пащук Р.І. 756
Пенькова О.І. 155
Пеняєв С.М. 26, 61, 333-336
Перепелиця П.С. 1395
Перетятко Т. 757
Петлюра С. 636
Петренко В.В. 637-639
Петров В. 640
Петронговський Р. 641
Петрочко Ж. 1031, 1032
Петрук А.П. 548, 758, 759
Петрук О.М. 548, 759
Петрюк І.М. 534
Печуркіна-Шумейко Л. 157, 158
Пилипенко В.Д. 454
Пилипенко О.І. 523
Пилипів І. 642

Годовський В.М. 719
Голибард Є. 58, 587
Голобородько О.А. 427
Голованов Л.В. 659
Головатий М.Ф. 699, 984
Головко В.О. 249
Головченко В. 819
Головченко Л. 1119
Голубицька І. 1120
Гомон П. 99
Гонський В. 588
Гончар О.Т., про нього 172
Гончаренко С. 428
Гончарова В. 954
Горач Н.Р. 1493
Горінецький Й.І. 904
Городиський М.І. 820
Горох Г.В. 1121
Горькова С.О. 700
Гоцкало Н. 429
Гоян І.М. 937
Грабовська Т. 512
Грабовський П., про нього 963
Гребенчук В.В. 938
Греков Л.А. 523
Григоренко К.Д. 821
Григорова Н.В. 701, 822
Григорчук Г. 1494
Григорчук Н.Г. 939
Гриневич Л.Т., про нього 669
Грицишин М. 940
Грицишина Т. 1122, 1247, 1292
Грицюк Б.А. 513
Гришенкова Т.О. 941
Грінченко Г.Ф. 941
Громовий В. 241
Громоздова Л.В. 1303
Грубінко В.В. 1137
Грузінова Л. 348
Груша Ю. 1293
Грушоватий П. 589
Губерський Л.В. 286, 287
Губко О.Т. 18
Губ`як В. 702
Гуз К. 262
Гузик М. 430
Гузинін В.В. 823
Гузій Н.В. 547
Гуменнікова Т.Р. 942
Гуменюк В. 665
Гуменюк Г.М. 703-705
Гуменюк О. 1495

Пилипко Є.В. 760
Пирогов М.І., про нього 897
Пирожено Л.В. 347
Пирожено Т. 455
Півень Г. 1394
Підборський Ю.Г. 1033-1035
Підгорна Н.І. 972, 973
Підласа І.А. 1549
Підлужна Г. 1198
Пікельна В. 456
Пліш І. 482
Побірченко Н.А. 1397-1405, 1458
Погодаєва Р. 337
Погоріла І. 457
Погрібний А.Г. 159, 643, 761
Подберезський М.К. 820, 873-878
Подмазін С.І. 8, 458-460, 549
Подоляк В. 1406
Подставкіна А. 1199
Поздняков В. 325, 338, 339
Позднякова В. 263
Позднякова О. 160, 340, 341
Позняк С. 342
Поліщук М.М. 1200
Половинко Г. 1201
Полтавець В.В. 1037
Полянський П.Б. 325
Пометун О. 296-299, 343, 344, 382,
762, 881, 882
Помиткін Е.О. 1038,1039
Пономаренко Л. 161, 345
Пономарьова Р.О. 461
Попадюк К. 346
Попіль Г.І. 1301, 1302
Поплужний В.Л. 88, 116
Попов Б.В. 394
Попов М. 462
Попова Д.А. 1040
Попович Н.В. 162, 1041
Постельга О. 596
Постовий В.Г. 53, 163
Постовойтов Є.П. 609, 726, 1330
Потапова Л. 644
Поторій Я.І. 1550
Преснякова Н. 164
Присакар В.В. 714, 763, 764
Приходченко К. 765
Приходченко Л. 1202
Приятельчук А.О. 286, 287
Прокопенко І.Ф. 1458
Прокопова О.С. 1203
Прохоренко О.В. 1204

Гусарєв С.Д. 326
Гушеватий М.М. 706

Давиденко Н.О. 590
Давидов П. 76
Дадаткіна О.О. 943
Даниленко Л.І. 1479
Данилова Л. 431
Данілевич О.К. 432
Данченко О. 824
Даценко О.І. 944
Дейч О. 945
Демиденко В.К. 1036
Демідова М.Г. 707
Демчук О. 1124
Дем`янчук А.С. 946
Дем`янчук О. 298
Дем`янчук С.Я. 141, 563, 574, 620,
933, 946, 1029, 1294
Дем`янюк Т.Д. 104, 433, 947
Дерев`янко Н. 105
Дерій С.І. 1129
Джура Л.П. 171
Дичковський О. 591
Діденко В.Ф. 245, 246
Діденко Л.В. 246
Діденко С.В. 1550
Довга Т. 948
Довгопол І. 247
Довженко О., про нього 613
Докукіна О.М. 106, 708, 709
Долгая Н.М. 949
Долгоп`ятова Т. 1125
Долинська Л.В. 1297
Домбровський Б. 1298
Дорошенко К. 950
Драган О. 1127
Драчук Л.І. 951-953
Драшко О. 710
Дробноход М.І. 625, 1128
Дробот Л.С. 609, 726
Дроб`язко П. 954
Дрожжіна С.В. 290, 369, 825
Дуб Р. 1134
Дубровська Л.О. 955
Дубровський В.Ф. 249-251, 826
Дупак Н.В. 1299, 1300
Дуткевич Т. 592
Дяків В.Г. 1301, 1302
Дячук А. 1130

Євдокимова Г.О. 434, 1304

Процюк В. 1042
Пруцакова О.Л. 1205-1208
Пудова Н. 1409
Пузанова Л. 1209
Пундик Л. 1210
Пустовійт Р.Ф. 1410
Пустовіт Г.П. 166, 1211-1214
Пустовіт Н.А. 62, 1114, 1215-1217
Пушкарьова Т. 361, 463
П`янковський Г.В. 645

Рабінович М.П. 351
Равчина Т.В. 169
Рагозін М.П. 170, 238, 365-368
Рагозіна В. 464
Рагозіна Т.Е. 290, 356, 366, 369
Радченко Е.С. 1043
Радченко Т. 1218, 1219
Ратушна Л. 465
Реброва О.Є. 707
Рева Ю. 466, 552, 1220
Редіна В. 646, 647
Редіна О.В. 467
Ремех Т. 343, 344
Репецький Ю.А. 1552
Репінецька Р.В. 1221
Решетняк В.Ф. 648
Решетняк Н.В. 649
Решетов С. 370
Рєпа Н.О. 1035, 1044
Ржепєцький Л. 87
Рибак І.М. 890
Рибалка В.В. 468, 553, 1395
Рибалка О.Я. 1045
Рибалко Л.С. 1553-1555
Рибачук І.В. 171
Рижих В. 650
Рик С. 691
Різван Н.В. 843
Різник Л. 1222
Рогнінський В. 1046
Рогова П.І. 102, 125, 206, 795
Роєнко Л.М. 1411, 1412
Романенко В.П. 40, 1413
Романишин І.М. 1047-1050
Романов Р. 354
Романова І.А. 891
Романова У.В. 1472
Романовська Д.Д. 1556
Романчук В.А. 1414
Романчук В.П. 1415
Ромасюк Л. 1223

Євченко О. 827
Єгоров Г. 252
Єгорова О.Б. 1496
Єльчанінова Т.М. 1497
Єремчук О.М. 534
Єрмаков І.Г. 435, 604, 711, 712, 1498,
1593

Жаборовський В. 593, 594
Жадан І.В. 14, 15, 253
Жданович Ю.М. 1499
Желіба О. 254
Жемера Н. 1305, 1306, 1351, 1352
Жерноклеєв І.В. 1307, 1308
Жирська Г.Я. 958
Жованик О. 1139
Жовта І. 517
Жолковська В. 1140
Жук Н.В. 1141
Жуковський В. 959
Жулинський М. 595
Жупанин С.І. 1142
Журба К.О. 960
Журецький Я. 682

Заблоцька Л. 255, 828
Забродський М.М. 518
Забута Н.В. 1309, 1310
Завірюха Л.А. 961
Загребельна Л.С. 1476
Загривий В. 1311
Задерихіна М. 107
Зайцева О. 1312
Закатнов Д.А. 1432, 1500
Залізко В. 596
Замараєва І.В. 962
Замша С.І. 1313
Запорожан І.Г. 829-832
Зарудна Н. 256
Заслуженюк В.С. 714
Захаров Є. 352
Захарова В. 963
Захарченко Р.О. 715
Зверєва І.Д. 51, 132
Зворський В. 1270
Зеленов Е.А. 834
Зінченко В.П. 1314
Зінченко Н.А. 597
Зливков В. 519
Зоткіна Н. 472
Зотова О.В. 1190
Зоц О. 436

Ромашкан В. 651
Роскіна Т.І. 1111
Рошко С.М. 172
Рубіновська Т. 1557
Руденко В. 654, 1051
Руденко Л. 371, 1224
Руденко М. 1416
Руденко Ф.Г. 892
Руденко Ю.Д. 18, 27, 28, 624, 653, 654,
1051

Рудницька О.П. 766
Рудомьоткіна О.А. 35
Рудь М. 173
Русова С., про неї 750
Рябов С.Г. 15, 372-374

Савенко Н. 1331
Савченко М. 375
Савченко Олена 1225
Савченко О.Я. 469
Савчин М.В. 174, 175, 554
Сагарда В.В. 172, 1379
Сагач В. 1052

Садова Т.А. 767
Сажина С.В. 1558
Саламан Т. 1417
Салко В.В. 1013, 1053
Салтовський О.І. 234
Самойленко Р.І. 1226
Санжаревська О.І. 768
Сапожников В.С. 63
Сас Н.М. 555

Сасова І.А. 1385, 1443
Сбруєва А.А. 176
Світлична С.П. 470
Сединкин А.Н. 1227
Селянська О.І. 1054
Семенов О.С. 177, 1419
Семенова-Пономарьова Р.О. 1559,
1560

Семенюк В.Є. 655
Семерникова Р. 1477
Семещук В. 769
Семилеткіна Н. 1228
Семиченко Б. 556
Семіколенова О. 382
Сенько Т.О. 1229
Сербин Р. 656
Сергеєва Л.М. 378, 893
Сергеєнкова О. 1420
Сергієнко С.М. 178
Серебрій В. 1230

Зуб О.М. 108
Зуб Т.О. 258
Зубалій М.Д. 580
Зязюн І.А. 109, 520, 546

Иванова Т.В. 520
Ивушкина Е.В. 964

Іванов В.М. 965
Іванченко А.В. 1501
Іванчук В. 110-113
Іванчук М.Г. 966
Іванюк Г. 716
Іванюк І.В. 259, 260, 717, 718
Іванюта О.В. 719
Івасюк М., про нього 666
Івашина Ю.Ю. 114
Івашковський В. 598, 599
Іващенко В.600
Іващенко С.Г. 1128, 1143
Ігнатенко П.Р. 88, 115, 116, 720, 835
Ігнатова І. 261, 296, 298
Ігнатюк А. 1017
Ілляш М.М. 221
Ільницький А. 1145
Ільченко В. 262, 361
Іова В.Ю. 836
Ічанська О.М. 1502
Іщенко Л.В. 1146-1148

Кавецький В.Є. 1315-1318
Казаків В. 437
Калин В.К. 1503
Калиниченко Н.А. 1319
Калиновська Л. 263, 325
Калініченко А.І. 1504
Калініченко Н. 1149, 1320
Калініченко Т. 438
Калкіна Л.І. 117
Калошин В. 1505
Калуська Л. 1150
Калюжний Р.А. 326
Калюх Л.А. 1111
Кампова С. 967
Кандиба Л. 721
Кандиба Р. 1321
Канішевська Л.В. 632
Канюка С. 1293
Каплун В. 352
Капська А.Й. 601, 602, 1195
Карабин Т.В. 1506
Карасевич А. 838

Сибиль Е.И. 549
Сивенкова Л. 557
Сидоренко В. 1421-1424
Сидоренко Т. 1561
Сидорова О.Ю. 471, 1562, 1563
Симоненко Н.І. 467
Синицька Г. 770
Синіцина А.А. 1564, 1573
Синявський В.В. 1383
Сідак В. 1055
Сіданич І. 379
Сінькевич Н.К. 1056, 1057
Скиба О. 1058, 1425
Скребець В.А. 1231
Скрипець М. 657
Скрипець С. 558
Скрипка Н.М. 771
Скульський Р.П. 179, 1279
Скуратівський Л. 1059
Скутіна В.І. 772
Слепченко Т. 894
Слободян Л. 773
Слободяник Н. 1060
Слоньовська О.В. 1061
Слюсаревський М.М. 167, 168
Слюсаренко В. 180, 181
Смик Т.С. 658
Смолюк І.О. 1426
Смолюк І.Р. 1426
Снігур А.А. 182
Солдатенко Л.Е. 895
Сосюра В., про нього 611
Софій Н. 380
Софіян Л. 472
Сохань Л.В. 497
Сошніков А.О. 896
Сподін Л.А. 1427
Стадник Л. 183
Стайко В.М. 1428,1429
Стаканков А.В. 897
Станік С.Р. 833
Становська Т.В. 1430
Старикова Л. 132
Стасевич І. 1565
Стасевська О.А. 774
Стасюк Л.П. 1232
Стежко Ю. 1566
Стельмахович М. 665, 775
Степаненко Л.М. 1062, 1063
Степаненко С. 381, 898
Степанишин Б. 184, 1431, 1567, 1568
Степанюк А. 1233

Кардаш В.В. 1322
Карпенко І.М. 722, 968
Карпенко Н.П. 839
Карпенко Ю. 1151-1153
Карпенчук С.В. 969
Карпенчук С.Г. 1507
Карпіловська С.Я. 1383
Карпуленко М. 970
Карпунов В.М. 840
Катаєва М.С. 841
Кацинська Л.Л. 393, 723
Каюков В.І. 603, 971
Кендзьор П. 233, 343, 296, 383
Кизименко Л.Д. 1323
Кириленко Л.М. 307
Кириленко С.В. 1545
Кириченко В. 842
Кириченко Т.В. 972, 973, 1508-1511
Киричок В.А. 521, 972, 973, 1508-1511
Киричук О.В. 118-120, 522, 974, 975, 1512
Кисельов С.Н. 1296, 1324, 1325
Кисельова Н.Б. 604, 605
Кияновський А.О. 976
Кіндрат В.К. 606-608
Кіт Г.Г. 939
Клименко С. 1326
Климишин О.І. 1513
Климова О.А. 977
Климчик Л. 1327
Климчик М. 1327
Климчук В.В. 1154
Клинченко Т.В. 14, 15
Кліш П.А. 978, 1514
Кловак Г. 724, 725
Кметь В.Б. 264
Кмець А. 1251
Князєв В.М. 395
Коберник О.М. 979, 1328, 1515
Кобзар Б.С. 180, 181, 439, 609, 726, 980-983, 1329, 1330
Кобильченко В.В. 1516
Кобилянська Л.І. 534
Ковалева А.В. 1517
Ковалевська О.В. 984
Коваленко Є.І. 153, 169, 951, 955
Коваленко О.І. 265, 582
Коваленко Т.В. 727
Коваль В.О. 610-614, 728
Ковальчук Галина 1155
Ковальчук Генріх 1155
Ковганич Г.Г. 1331

Стецюк Н. 1099
Столяренко О.В. 1064
Столярчук Г. 1254
Струманий В.П. 146, 185, 186, 776, 1065
Ступарик Б. 187, 188
Субачов Ю.Є. 1044
Сулова О. 382
Суховершко Г.В. 64
Сухомлинська О.В. 13, 189-191, 202, 238, 347, 500, 524, 581, 667, 777, 1237
Сухомлинський В.О. 659, 660
Сухомлинський В.О., про нього 606, 739, 771, 854
Сушик І. 661
Сущенко А.В. 559-562
Сущенко Т.І. 192
Табачковський В.Г. 1569
Тадєєва І. 1066
Тадєєва М.І. 563
Таланчук П. 564, 778
Талапканич М. 1250
Тараненко І.Г. 263, 384, 385, 779
Тарасенко Г.С. 1234-1239
Таратайцев З.З. 386
Тезікова С.В. 1413
Терлецька Л. 1571, 1572
Тименко Л.В. 1433
Тименко М.П. 473, 1413
Тимофєєва Н.М. 1574
Тимочко Т.В. 1240
Тимошук Н.С. 474
Тимченко І.Є. 307
Тимченко К.О. 475
Тимчура Л. 1434
Тисячник І.В. 193
Титаренко Н. 1241
Титаренко Т.М. 1575, 1576
Тичина П., про нього 633
Тищенко С.М. 566, 1067
Тірала П.М. 675
Ткаліч А.М. 1126
Ткаченко В. 725
Ткаченко Е.Л. 290
Ткаченко Л. 567
Ткаченко О. 1242
Ткачов С.І. 899, 1068
Ткачова Н.А. 388, 900-902, 1068
Ткачук А. 389
Ткачук Л.В. 1435, 1436, 1577
Тлінна Т.І. 568

Ковтонюк А. 266, 267
Ковтун В. 1156
Коган С.Б. 615, 669
Когутяк Н.М. 1518
Козак І. 1157
Козача Н.М. 268
Козир М.К. 843
Козлова І. 1332
Козоріз В. 269
Козубовська І.В. 524
Колесник О.М. 652
Колесникова В.Ф. 1333
Колесникова Є.І. 985
Колісник В. 986
Колодій А.М. 326, 327
Колоколова П.И. 1158
Коломієць Ю.В. 1334
Комаров В. 844
Комарова І. 525
Комарова П.Г. 290
Комарова С.Д. 51
Комісаренко Н.О. 729
Комісарова Т.В. 526
Кондрашова-Діденко В.І. 245, 246
Коник Д.Л. 40
Коноваленко В. 845
Кононенко О. 121, 440
Кононенко П. 11, 20, 616
Кононко О.Л. 527
Копейчиков В.В. 327
Кордунова Н.О. 528, 987, 1519
Коренева І. 847
Корженко В.В. 730
Коржова О.В. 731, 988
Корнієнко І.Є. 848, 1445
Корнієнко І.О. 1335
Король О.В. 624, 1160, 1161
Корольов В. 271
Короткова Л. 849
Короткова Р.І. 529
Косарева Н.І. 31, 88, 116, 122
Косик І. 1336, 1337
Костів В.І. 123, 441, 989
Костюк І. 243, 272, 296
Костюк О. 442
Котляревський І.П., про нього 953
Кочерга О.М. 1520
Кочкарьова Л.Б. 124
Кочубей Т.В. 125
Кравець Р.В. 1338
Кравченко І.В. 990
Кравченко І.Ф. 1339

Тодорів Л.Д. 1437, 1578
Токар Л. 780
Толмачов В.І. 1126
Толпеко А. 1352
Томків О.М. 903
Томчук М.І. 662
Топій О.П. 194
Тополь О.В. 1438, 1439
Тополя Н. 390
Торчинська З.К. 1243
Третецький В. 269
Третяк Т. 195
Трефсяк Я. 663
Тригубенко В. 569
Триняк М.В. 196
Трофанова М. 197
Трохимчук І.М. 1244
Троцько Г.В. 198
Туриніна О.Л. 1440
Турияниця В.В. 904
Туташинський В.І. 40, 905, 1441
Тхоржевська Т. 1442
Тхоржевський Д.О. 199, 590, 648, 649, 687, 688, 693, 781
Тюріна Т.Г. 1579

Углова О. 391
Українка Леся, про неї 614
Улятовська Є.А. 446, 944
Умурзакова Т. 433
Урбатіс С. 664
Усатенко Т. 11
Усенко І.Б. 270, 328, 329, 906
Устименко Т.А. 782

Фасолько Т. 1069
Фасоля А. 783, 1070-1072
Федоришин Б.О. 1416, 1444
Федоров В.Д. 1580
Федорченко Т.Є. 1073
Ферштейн В.В. 1074
Филипчук В. 666
Фідря О. 784
Філіпчук Г.Г. 200, 907
Філоненко М.М. 1245, 1246
Фіцула М.М. 832, 908
Фокін С. 1122, 1247
Фоменко К. 1582
Фомін В.М. 1583
Франкл В., про нього 1555

Хабайлюк В.В. 1584

Кравченко Л.Н. 1162
Кравчук М. 624
Крамаренко Л. 732
Крамущенко Л.В. 546
Краснобай О. 1217
Красновський В.М. 530, 531
Красовицький М.Ю. 126, 443, 550,
991
Красовська О.О. 127
Красовська О.С. 733, 734
Кремень В.Г. 128, 129, 287, 850
Крет М.В. 992, 993
Кретова О.І. 1005
Кривоніс С. 994
Кривонос І.Ф. 546
Крижанівська Г. 130
Крисаченко В.С. 1163, 1164
Крицька Л.В. 131, 835, 851
Кричковська Т.Д. 453
Крупіна Г.В. 532
Крупська Л.П. 307
Крушніцький М. 1165
Кудін В.О. 1044
Кудлай С. 1219
Кудрявцева В.Ф. 735
Кузікова С.Б. 1521
Кузнецов М.А. 1522
Кузь В.Г. 495
Кузьменко В.У. 444
Кузьменко Л.В. 852-854
Кузьменко Н. 533
Кузьменко О.В. 273-275, 736, 855, 856
Кузьминець Л. 1341
Кулагіна Л. 995
Кулешов А.А. 659
Кулик К. 617
Куликов И.И. 249
Кулікова Л.Б. 996
Куліш П., про нього 618, 1061
Кусайкін О. 350
Кусайкіна Н. 350, 857, 858
Кутова А. 737
Куценко Г.В. 1523
Кучеренко О. 618
Кучерявий О.Г. 936, 1524
Кучинська Є.Ю. 997

Лабій Ю. 1166
Лаврентьєва Г. 535
Лаврентьєва Е.В. 998
Лазаренко А.Я. 1296
Лазебна О. 1167

Хайруліна В.М. 476
Хамська Н.Б. 1075-1077
Харламенко В.Б. 1424, 1447
Харченко Л.П. 1078
Хижняк Б.П. 1448
Хилевич М. 785
Хилько М. 1248
Химинець В. 1250
Химинець О. 1249, 1250, 1585
Химич Н. 1079
Хілько Т.В. 1545
Хільковець В.У. 1449, 1450
Хлонь Н. 1251
Хоменко А. 201
Хоменко В. 1252
Хоменко З. 201
Хоменко І. 1080
Хомуленко Т.Б. 1586
Хоружа Л. 571, 572
Храбан А.О. 774
Хрептії О. 1253
Хрущ В. 477

Цибко Г. 396
Цибулько Г.Я. 1296, 1324, 1325
Цигульська Т.Ф. 1587

Чайка Т.О. 786
Чебикін О.Я. 1451
Чеботарьова Л.І. 1452, 1453
Чекарамит Л.В. 1043
Чепіль М. 787
Черкашенко В.О. 203
Черниш І. 1159
Черниш П. 204, 586
Чернишова Г.Ф. 478
Чернишова Р. 205
Чернуха Н.М. 1081
Чернявська О. 573
Черняєва Г.К. 206, 795
Черняк І.М. 479
Чеснокова О. 480
Чижевський Б.Г. 207
Чиріч І.П. 707
Чорна І. 1454
Чорна К.І. 208-211, 481, 667, 788
Чорнуха Н.М. 1082
Чугай П.Ф. 397
Чудакова В.П. 1588
Чуланова О.Л. 1589
Чумичева Р.М. 1590

Лазор І. 619
Лактіонова Г.М. 132, 347
Ламах Е. 343
Лашко К.М. 991
Лебедь С.Г. 1168
Лебідь І.В. 133, 738
Левіна І.А. 1525
Левківський М.В. 134
Левченко Г. 1342
Левченко Л.С. 1526-1528
Левченко Олег 999
Левченко Олексій 999
Легенький Г.І. 515
Лемак В.В. 904
Леськов В. 859
Леськова М. 859
Лещенко М. 1529
Лєпіхова Л.А. 135
Ликов В.Н. 739
Лин М. 1169
Лисенко А.В. 1000
Лисенко С.А. 277, 369
Лисенков С.Л. 278, 327
Листопад О.Г. 1170
Литвин В.М. 167
Литвин С. 740
Литвиненко С.А. 445, 1001, 1530
Литвиненко Ю.Н. 279
Лихачева Л.С. 446
Личковах В.А. 1171
Лищина І.Ю. 280
Лігоцький А. 741
Лідін К. 281
Ліневич П. 282, 283
Лісова С.В. 1343
Логінова Т.В. 1172
Лопатіна С. 742
Лощенова І. 683
Луговий В.І. 395
Лукаш С.В. 1344, 1345
Лустина В.Ф. 136
Лусь В.І. 1531
Лысенко О.В. 1002
Любашенко О. 447
Люблінська Л.Г. 1173
Люріна Т.І. 1003
Лютіна С.А. 1346
Лях В. 1174, 1175
Ляхович М.Б. 1184
Ляшко Л.І. 620, 1037

Магдик О.О. 860

Шаган С. 1254
Шалда Т. 482
Шаповал О.А. 483, 789
Шаповал Л.В. 1255-1257
Шаповалов В.П. 790
Шапорєв Ю. 668
Шапошнікова І.М. 997
Шатохіна Т.В. 1083
Швидкий А. 1591
Швидько Г. 791
Шевченко А.В. 1455
Шевченко В.В. 662
Шевченко С.О. 792, 1084
Шевченко Т., про нього 618
Шевченко-Страмоусова С.В. 1085
Шевчук Г. 398
Шевчук І.М. 1086, 1087
Шевчук М.О. 793
Шелегеда В.І. 1258
Шелковая Н.В. 794
Шепотько В.П. 1459
Шилкунова З.Й. 1592
Шимановський М.М. 212, 213
Шинкарева О.Ю. 1458
Шиян О. 1445
Шкурін О.І. 1088
Шмиговський В.А. 1259
Шость Н.В. 843
Шпак О.Т. 1385, 1459
Шподарева Г.П. 910
Шрагіна Л.І. 1593
Штифурак В. 670
Штомпель А.В. 795
Шукевич Ю. 1460

Щербань М. 1461
Щербань П. 53, 671, 796-801, 1089,
1090, 1260
Щетініна Л.М. 399
Щоголева Л.О. 483
Щуркова Н. 214

Юглічек Л.С. 1104
Юзвак Ж. 1091, 1092
Юрченко В. 802
Ющенко С. 1262

Якименко О.І. 1462
Якименко С.І. 804, 1263
Яковенко Т.В. 672
Яковлєв В. 1264
Яковлєва А.М. 1265

<p>Мазепа Х. 137 Мазоха Д.С. 1019 Мазур Г.Г. 536 Мазур П.І. 1176, 1347 Мазурина В.А. 537 Майборода Г.Я. 1004, 1005 Макаренко А., про нього 823 Макаренко Г. 448 Макаренко Л. 538 Макарова Л.М. 1348</p>	<p>Якубовська К. 1266 Ямницький М.Н. 1093 Янцур М.С. 1314, 1463-1468 Яременко С. 1594 Яресько К. 805 Яресько Л. 806 Ярешко Р.І. 793 Ярова Л.О. 1595 Ярош А. 1267 Ясинська Ф. 400 Яценко С.Л. 485 Ящишин О.О. 1383 Ящук І.П. 486, 1094, 1596, 1597</p>
--	---

БІБЛІОТЕКА ДОНЕЦЬКОЇ ШКОЛИ ПРАВ ЛЮДИНИ З ПРОБЛЕМ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ

Права человека в современном мире (пособие для учителей и студентов) / Отв. ред. Н.П. Рагозин - Донецк, 1995. - 292 с.

У книзі подано історію утвердження ідеї прав людини, наведено характеристику прав людини як інституту національного і міжнародного права. Розглядаються основні міжнародні документи щодо прав людини, аналізуються універсальні та європейські системи захисту прав людини.

Книга знайомить з європейським досвідом організації та загальними принципами методики викладання прав людини, а також містить окремі методичні розробки для проведення занять із курсу "Права людини".

У виданні публікуються тексти найважливіших універсальних та європейських документів щодо прав людини.

История для детей ... О Всеобщей Декларации прав человека. Текст Л. Неасцу, иллюстрации К. Тюрку. - Донецк, 1995 (перевод с румынского). - 30 с.

Книжка для дітей молодшого віку в популярній формі викладає зміст статей Всесвітньої декларації прав людини. Текст ілюстровано малюнками для розфарбовування. Книжку призначено для першого знайомства дітей з правами людини.

Э. Чиж, Р. Мацей. Мои права, или Конвенция о правах ребёнка для детей. - Донецк, 1997. (Перевод с польского Н.П. Рагозина) - 34 с.

У книзі на прикладі подій шкільного та домашнього життя 9-річної дівчинки Ніни, від імені якої йде розповідь, розкривається зміст положень Конвенції про права дитини.

Кожна із історій, коментується авторами книги з метою пояснити дітям сутність тих чи інших прав, гарантованих їм Конвенцією. Книгу ілюстровано, її доповнює популярний словничок понять і термінів, а також покажчик до Конвенції. Книга призначена для проведення занять з дітьми 9-12-річного віку.

Приближая будущее. Права человека в школьных программах. / Отв. ред. Т.Э. Рагозина. - Донецк, 1997. - 79 с. (Библиотека Донецкой школы прав человека).

Книга є методичним посібником для проведення занять із вивчення прав людини та громадянської освіти з учнями початкових, середніх і старших

класів. Книга складається із чотирьох розділів, кожний із яких містить сценарії проведення уроків для відповідних вікових груп учнів. Книгу ілюстровано. Посібник підготовлено вчителями-активістами Донецької школи прав людини та закордонними колегами-педагогами із США, Польщі, Словаччини.

Рагозин Н.П., Буроменский М.В. Как защитить свои права? Международные механизмы защиты прав человека. - Донецк, 1997. - 56 с. (Библиотека Донецкой школы прав человека).

У брошурі висвітлюється робота міжнародних механізмів захисту прав людини - Комітету по правам людини, що діє на підставі Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, й Європейського суду по правам людини, який розглядає позови про захист прав. У додатку поміщено формуляри скарг громадян до Комітету по правам людини та Європейського суду. Брошуру призначено для всіх, хто вивчає права людини, а також для активістів неурядових організацій, що займаються правозахисною діяльністю.

Шиман Д. Книга о предрассудках. Пособие для работы в классе. - Донецк, 1997. (Перевод с английского под редакцией и с послесловием Н.П. Рагозина) - 130 с. (Библиотека Донецкой школы прав человека).

Підручник професора педагогіки Вермонтського університету (США) призначено для проведення занять із вивчення прав людини та громадянської освіти.

Підручник становить систематичний курс із 36 уроків з детально розробленими сценаріями їх проведення. До підручника додано анкету для самоперевірки вчителя.

© російського та українського перекладу Донецька школа прав людини

Юрген Хабермас. В поисках национальной идентичности. Философские и политические статьи. - Донецк, Издательство "Донбасс", 1999. (Перевод с немецкого под ред. Н.П. Рагозина) - 123 с.

До збірника статей видатного сучасного німецького філософа ввійшли роботи, присвячені філософсько-теоретичним і практично-політичним аспектам сучасного розуміння національної єдності та патріотизму. У статтях розвивається принцип конституційного патріотизму як основи національної єдності в сучасному світі, пронизаному інтеграційними процесами. Збірник адресовано всім, хто стежить за розвитком сучасної філософської та політичної думки, цікавиться теоретичними проблемами громадянської освіти.

Рагозин М. Вчимся демократии. Уроки гражданской освіти. / Рекомендовано Министерством освіти і науки України як навчальний посібник для учнів 9-11 класів шкіл, гімназій, ліцеїв - Донецьк, Видавництво "Донбас", 2000. - 150 с.

Навчальний посібник містить систематичний курс з основ громадянської освіти. У посібнику висвітлюються генеза і основні риси сучасної демократії, конституційні основи демократії в Україні, розкривається зміст прав та свобод громадян і механізми їх захисту. Посібник дає знання про дію інститутів сучасної демократії (виборчу систему, партії і громадські організації, ЗМІ тощо). Курс громадянської освіти, що містить посібник, спрямований на розвиток політичної культури молоді, на формування у неї активної громадянської позиції. Посібник призначено для учнів старших класів.

Рагозіна Т.Е., Дрожжина С.В., Лисенко С.А. Вчимся демократии. Практикум з громадянської освіти. / За загальною редакцією Рагозіної Т.Е. / Рекомендовано Министерством освіти і науки України як

навчальний посібник для учнів 9-11 класів шкіл, гімназій, ліцеїв - Донецьк, Видавництво "Донбас", 2000. - 120 с.

Навчальний посібник містить 23 практикуми для засвоєння змісту курсу громадянської освіти. У посібнику використовуються інтерактивні методи навчання. Посібник призначено для роботи з учнями старших класів шкіл, гімназій, ліцеїв.

Громадянин - Держава - Громадянське виховання. Антологія / Упорядники М.П.Рагозін і О.В.Сухомлинська. - Донецьк, Видавництво "Донбас", 2001. - 262 с.

Антологія містить збірку класичних і сучасних текстів, в яких висвітлюється проблема стосунків громадянина і влади в демократичній державі, визначення цінностей демократії, шляхів і методів громадянського виховання. Книга адресована науковцям і вчителям, які займаються громадянською освітою і вихованням.

Рагозина Т.Э., Ткаченко Е.Л., Дрожжина С.В., Комарова П.Г. Маленькие граждане большой планеты. Пособие для практических занятий по гражданскому образованию / Отв. редактор Рагозина Т.Э. - Донецк, 2002. - 118 с. з кольоровими ілюстраціями.

Навчальний посібник призначений для роботи з учнями 5-8 класів при вивченні курсу громадянознавства. Посібник складається з чотирьох розділів, у яких на прикладах з життя дітей у літературно-художній формі розглядається зміст Конвенції про права дитини (розд. 1); здійснюється знайомство з головними принципами неупередженого і недискримінаційного ставлення до людей (розд. 2); висвітлюється значення Загальної декларації прав людини (розд. 3); і набуваються знання і вміння, необхідні для організації учнівського самоврядування (розд. 4). Ключові поняття і терміни кожного з розділів закріплюються з допомогою ребусів.

Рагозін М.П. Демократія від А до Я. Словник-довідник. - Донецьк, Видавництво "Донбас", 2002. - 203 с.

Словник-довідник містить визначення головних понять політичної науки, які розкривають зміст політичних явищ, процесів, інститутів, суб'єктів, закономірностей та тенденцій розвитку сучасної демократії. Видання призначене викладачів суспільно-політичних дисциплін, студентів та аспірантів вищих навчальних закладів, а також тих, хто цікавиться сучасною політикою і політичною наукою.

Рагозіна Т.Е., Рагозін М.П. Громадянська освіта. Програма факультативного курсу для початкових, середніх і старших класів / Відп. Редактор - Рагозін М.П. - Донецьк, 2002. - 60 с. (Російське видання програми - Донецьк, 2000).

Програма факультативного курсу громадянської освіти пройшла п'ятирічну експериментальну апробацію і затверджена Міністерством освіти і науки України. Програма покликана дати школяра знання та навички, необхідні для життя в умовах демократії: виховати прихильність до цінностей демократії і прав людини, прищепити повагу до Закону та сформувані навички користування інститутами демократії - словом навчити свідомому і відповідальному ставленню до обов'язків людини і громадянина. Частина 1 "Виховання в дусі прав людини" розрахована на 1-4 класи; Частина 2 "Виховання громадянина" - розрахована на 5-8 класи; Частина 3 "Вчимося демократії" - розрахована на 9-11 класи. Кожний розділ програми супроводжується переліком рекомендованої літератури, у додатку до програми вміщені анкети для самоперевірки вчителя і для організації учнівського самоврядування.